જીત નક્કી છે

જો જીતવાનો એટિટ્યૂડ છે...

SURE Suggestion 2023

GUJARATI MEDIUM

MOST IMP PAPER SET

English | Maths | Science
Social Science | Gujarati | Sanskrit

ધો.10 પછી શું?

આ સ્યોર સજેશન સાથે મેળવો

કારકિર્દી વિશેષાંક

CRYSTAL SCHOOLS

Education · Culture · Leadership

Nursery to 12th (ગુજરાતી તથા Eng. Med.)

✔ રેસિડેન્સિયલ સ્કૂલ
✔ રેગ્યુલર સ્કૂલ ✔ ડે-સ્કૂલ

રાજકોટ • પડધરી

✆ 81000 29000

જીત નક્કી છે
જો જીતવાનો એટિટ્યૂડ છે...

વ્હાલા વિદ્યાર્થીઓ,

આપ કુશળ હશો જ... હું જાણું છું કે આપ સૌ બોર્ડ પરીક્ષામાં ભવ્ય સફળતા પ્રાપ્ત કરી શકો તે હેતુથી આ શ્યોર સજેશન ૨૦૨૩નો અંક પ્રકાશિત થવાની આતુરતાપુર્વક રાહ જોઈ રહ્યા હશો જ.

આ શ્યોર સજેશનની મદદ થકી આપ સૌ નિશ્ચિંતતાથી એક્ઝામ અટેન્ડ કરો એ હેતુ સાથે એક શિક્ષણવીદ્ તરીકેની મારી ફરજ છે કે આપ સૌ વિદ્યાર્થી મિત્રોને આપના કમ્ફર્ટ ઝોનમાંથી બહાર લાવું, આપને માત્ર એક્ઝામમાં જ નહીં જીવનના પડકારોમાં પણ પાર ઉતરતા શીખવાડું.

માત્ર એક શિક્ષણવીદ્ તરીકે નહીં, પરંતુ આપના પરિવારના એક સભ્ય તરીકે હું આપ સૌને એક પ્રશ્ન પૂછવા ઇચ્છું છું કે... જીતવું મહત્વનું ખરું? આપ સૌનો જવાબ એક જ હશે... હા. અને આપનો જવાબ ૧૦૦% સાચો પણ છે, એક્ઝામ હોય કે લાઇફ... પાસ થવું, જીતવું, પડકારોની પાર ઉતરવું મહત્વનું છે જ. પણ, આજની સક્સેસ, આજની જીત કે આજે કરેલી મહેનત શું આજીવન કામ આવશે ખરી? નહીં જ આવે... અને આપ પણ આ વાત સાથે સહમત થશો.

તો પછી ખરેખર મહત્વનું શું?
ખરું મહત્વ છે આપના એટિટ્યૂડનું... જીવનમાં આવનારા પડકારો પ્રત્યે આપના અભિગમનું. જીતવાનો જોશ, ઇચ્છા અને તૈયારીઓથી વધુ મહત્વનો છે જીતવાનો એટિટ્યૂડ કેળવવો.

જીતવાનો એટિટ્યૂડ એટલે... એક્ઝામ હોય કે લાઇફ પડકારોથી ડરીને નહીં, તેને સ્વીકારીને તેમાંથી પાર ઉતરવાનો રસ્તો શોધવો એટલે જીતવાનો એટિટ્યૂડ. ધારેલા પરિણામ કરતાં સારૂં મળે તો છકી ન જવું અને ધારેલું પરિણામ ન મળી શકે તો નાસીપાસ ન થવું અને મળેલા પરિણામમાંથી હંમેશા કંઇક નવું શીખતું રહેવું... કારણકે જીત માત્ર એ વ્યક્તિની નથી જે સફળ થાય છે, જીત એ વ્યક્તિની પણ છે જે પડકારોનો સામનો કરી તેમાંથી કંઇક શીખે છે. બસ, જો આટલું એક વિદ્યાર્થી તરીકે આપ આપના જીવનમાં ઉતારશો, જીતવાની ઇચ્છા નહીં જીતવાનો એટિટ્યૂડ કેળવશો તો સફળતા હંમેશા આપની જ છે પછી તે એક્ઝામ હોય કે લાઇફ.

- રણજીત સર
ચેરમેન, ક્રિસ્ટલ સ્કૂલ્સ્

SCIENCE
2122
ધો.૧૨ સાયન્સમાં
સમગ્ર બોર્ડમાં
પ્રથમ
99.99 PR
બારડ પ્રિન્સ
99.99 PR
સેંજલીયા દર્શિલ
A1 GRADE SCIENCE
ધો.૧૨ સાયન્સમાં
ગર્લ્સ યુનિટમાં
પ્રથમ
કાનાણી ગોપી
99.59 PR
A1 GRADE SCIENCE
ધો.૧૨ સાયન્સમાં
Eng. Med.
પ્રથમ
સુથાર રાજ
99.49 PR
A1 GRADE SCIENCE
99.37 PR
સોલંકી ભુમિકા
A1 GRADE SCIENCE
99.35 PR
ઝણકાત નેન્સી
A1 GRADE SCIENCE
99.09 PR
મોવર કાન્હા
98.36 PR
વાળા જાનવી
98.36 PR
ચૌહાણ નિકિતા
97.80 PR
બેડિયાવદરા નિતિન
97.20 PR
સાખરા શ્રવણ
96.83 PR
કનારા અંકિત
96.33 PR
નાકરાણી નેવિલ
94.97 PR
ગોરફાડ પ્રિયાંશી
94.62 PR
કુબાવત અંશ
94.53 PR
હરીયાણી હિના
93.86 PR
આંબલીયા મિલન
93.77 PR
બારડ દિપેન
93.63 PR
પીપરોતર હરેન્દ્ર
93.41 PR
પરમાર યુવરાજસિંહ
92.01 PR
બારડ કૃપાલી
91.39 PR
કારેણા દર્શના

21 NEET 22
ક્રિસ્ટલ સ્કૂલ્સ્ એટલે...
મેડિકલમાં કારકિર્દી માટેનું પ્રવેશદ્વાર
615/720
કોરિયા જસ્મિન
606/720
બારડ ભગિરથ
601/720
ચાવડા અનિલ
570/720
કરંગિયા વૈશાલી
564/720
જેઠવા નિધિ
560/720
સુથાર રાજ
560/720
રાઠોડ જાગૃતિ
548/720
ટાંક કુલદિપ
547/720
સાખરા શ્રવણ
531/720
ચૌહાણ દિક્ષિત
529/720
મોવર કાન્હા
528/720
વાળા ઉર્વિ
520/720
સેવરા રોહિત
509/720
કુલાણી મકબુલ
498/720
ડોડિયા દિવ્યેશ
489/720
ડોડિયા દિનેશ
483/720
રાઠોડ મિત
469/720
ગાધે શિતલ
JEE માં ઉત્તમ પરિણામ દ્વારા ભારતની નામાંકિત
Engineering Collegeમાં
પ્રવેશ મેળવતાં વિદ્યાર્થીઓ...
ADMISSION @DAIICT-ICT
બારડ પ્રિન્સ
ઝણકાત દર્શક
ડાભી દિપક

એજ્યુકેશન હોય કે
સ્કિલ ડેવલપમેન્ટ
ક્રિસ્ટલ પાસે છે
પ્લાન A અને પ્લાન B
જેથી બાળકનો ગ્રોથ માત્ર રીઝલ્ટમાં જ નહીં
તેના જીવનમાં પણ જોવા મળે...
પ્લાન A
એકેડમિક ગ્રોથ
પ્લાન B
સ્કિલ ડેવલપમેન્ટ
શિક્ષારત્ન નેશનલ એવોર્ડ વિજેતા એકમાત્ર સ્કૂલ
ઓલ ઈન્ડિયા Ramanujan Maths Club આયોજીત પરીક્ષામાં બે વખત 'બેસ્ટ સ્કૂલ' એવોર્ડ વિજેતા
SOF ઓલિમ્પિયાડમાં G.K. 13, MATHS 18, SCI. 21, ENG. 11 ગોલ્ડ મેડલ મેળવવાનો રેકોર્ડ
CES આયોજીત Science & Research Expoમાં 1000+ કૃતિઓ રજૂ કરવાનો રેકોર્ડ
સ્કિલ બેઝ્ડ એજ્યુકેશન માટે 'દ્રોણાચાર્ય એવોર્ડ-2020' થી સન્માનિત
AIMS આયોજીત ટેલેન્ટ એકઝામિનેશનમાં ઓલ ઈન્ડિયા 4th રેન્ક
ઈન્ટરનેશનલ કરાટે કોમ્પિટિશનમાં ગોલ્ડ તેમજ સિલ્વર મેડલ પ્રાપ્ત કરતાં 02 વિદ્યાર્થીઓ
ખેલમહાકુંભમાં 'શ્રેષ્ઠ શાળા'નો પુરસ્કાર
ADMISSION OPEN
CRYSTAL SCHOOLS
Education · Culture · Leadership
રેસિડેન્સિયલ સ્કૂલ
રેગ્યુલર સ્કૂલ
ડે-સ્કૂલ
NURSERY -TO- STD.12th
(ગુજરાતી તથા Eng. Med.)
રાજકોટ • પડધરી
81000 29000

CRYSTAL SCHOOLS

10 (ગુજરાતી માધ્યમ)

ગણિત (બેઝીક)

પ્રશ્નપત્ર - 1

વિભાગ-A

*** સુચના મુજબ જવાબ આપો. (16)**

(પ્રશ્ન ક્રમાંક 1 થી 16) (પ્રત્યેકનો 1 ગુણ)

નીચેના વિધાનો ખરા છે કે ખોટા તે જણાવો.

(પ્રશ્ન ક્રમાંક 1 થી 4)

(1) 51 અને 85 નો ગુ.સા.અ. 1 છે.

(2) 6 એ બહુપદી $P(x)=x^2-17x+66$ નું એક શૂન્ય છે.

(3) $\tan^2\theta=\mathrm{Cosec}^2\theta-1$

(4) $\mathrm{Sec}\theta$ ની મહત્તમ કિંમત 1 છે.

*** નીચે આપેલા બહુવિકલ્પી જવાબવાળા પ્રશ્નો માટે સાચા વિકલ્પનો ક્રમ અને જવાબ લખો. (પ્રશ્ન ક્રમાંક 5 થી 10)**

(5) જો ગુ.સા.અ. (57, 95)=57m–95 હોય, તો m=_____

(A) 3 (B) 2 (C) 4 (D) 5

(6) જો સમીકરણ યુગ્મ $2x+7y=13$ અને $5x+Ky=32$ ને અનન્ય ઉકેલ હોય તો_______

(A) K=17.5 (B) K=15.7 (C) K≠17.5 (D) K≠17.5

(7) જો સમીકરણ. $3x^2-4x-k=0$ નો વિવેચક 112 હોય તો K=______

(A) -8 (B) 8 (C) 32 (D) -32

(8) બિંદુ (8,-3) નું x- અક્ષથી લંબઅંતર _______ છે.

(A) 3 (B) –8 (C) 8 (D) -3

(9) લીપ વર્ષમાં 53 શુક્રવાર આવે તેની સંભાવના _______

(A) $\frac{1}{7}$ (B) $\frac{2}{7}$ (C) $\frac{3}{7}$ (D) $\frac{4}{7}$

(10) $P(x)=ax^2-6x-6$ નાં શૂન્યોનો ગુણાકાર 4 હોય તોa= ___

(A) $\frac{2}{3}$ (B) $\frac{3}{2}$ (C) $-\frac{3}{2}$ (D) $-\frac{2}{3}$

*** નીચે આપેલા વિધાનો સાચા બને તેમ કૌંસમાં આપેલ જવાબ માંથી યોગ્ય જવાબ પસંદ કરી લખો.**

(પ્રશ્ન ક્રમાંક 11 થી 25)

(11) સામાન્ય રીતે કોઈપણ આવૃતિ-વિતરણ માટે બહુલક – મધ્યસ્થ =_____x (મધ્યસ્થ-મધ્યક) (1, 2, 3)

(12) ચોક્કસ પણે ઊદ્દભવતી ઘટનાની સંભાવના_____(0, -1, 1)

(13) ΔABC માં $\angle B=90$, BC=12 સે.મી. અને AB=5સેમી છે. તો ΔABC ના અંતઃવૃતની ત્રિજ્યા_____સે.મી. થાય. (2, 3, 4)

(14) વર્તુળ અને સ્પર્શકના સામાન્ય બિંદુને_____કહે છે. (સ્પર્શબિંદુ, અભિલંબ, ત્રિજ્યા)

(15) વર્તુળનું ક્ષેત્રફળ શોધવાનું સુત્ર A=_______છે. ($\frac{\pi r^2\theta}{360}$, πr^2, $2\pi r$)

(16) 8 સે.મી. ત્રિજ્યાવાળા વર્તુળને અંતર્ગત હોય તેવા ચોરસનું ક્ષેત્રફળ_______સેમી^{2} થાય. (256, 64, 128)

વિભાગ-B

*** નીચેના પ્રશ્નોની ગણતરી કરી જવાબ લખો. (20)**

(દરેકના 2 ગુણ) (17 થી 26)

(17) જે બહુપદીના શૂન્યનો સરવાળો અને ગુણાકાર અનુક્રમે $\sqrt{2}$ અને $\frac{1}{3}$ હોય તેવી દ્વિઘાત બહુપદી મેળવો.

અથવા

(17) દ્વિઘાત બહુપદી $P(x)=x^2+7x+10$ ના શૂન્યો શોધો.

(18) x^2-15 દ્વિઘાત બહુપદીના શૂન્યો શોધો તથા તેમનાં શૂન્યો અને સહગુણકો વચ્ચેનો સંબંધ ચકાસો.

(19) બે અંકની કેટલી સંખ્યાઓ 3 વડે વિભાજ્ય હશે?

(20) $2\tan^2 45^\circ+\mathrm{Cos}^2 30^\circ-\mathrm{Sin}^2 60$ કિંમત શોધો.

અથવા

(20) જો 15 Cot A=8 હોય, તો SinA અને SecA શોધો.

(21) બિંદુઓ P(2, -3) અને Q(10, y) વચ્ચેનું અંતર 10 એકમ હોય, તો y ની કિંમત શોધો.

(22) જ્યારે સૂર્યનો ઉત્સેધકોણ 45° હોય ત્યારે 80 મીટર ઊંચા બહુમાળી મકાનના પડછાયાની લંબાઈ કેટલી હોય?

(23) વર્તુળના કેન્દ્રથી 10 સે.મી. અંતરે આવેલા બિંદુ A થી દોરેલા સ્પર્શકની લંબાઈ 8 સે.મી. છે તો વર્તુળનો વ્યાસ શોધો.

અથવા

(23) બે સમકેન્દ્રી વર્તુળોની ત્રિજ્યાઓ 13 સે.મી. અને 12 સે.મી. છે મોટા વર્તુળની કોઈ એક જીવા નાના વર્તુળને સ્પર્શે છે તો તેની લંબાઈ શોધો.

(24) બે ઘન પૈકી પ્રત્યેકનું ઘનફળ 1000 સેમી^{3} હોય તેવા બે ઘનને જોડવાથી બનતા લંબઘનનું કુલ પૃષ્ઠફળ શોધો.

અથવા

(24) બે ગોલકની સપાટીના ક્ષેત્રફળનો ગુણોતર 16:9 હોય તો તેમના ઘનફળનો ગુણોતર શોધો.

(25) એક વર્ગીકૃત માહિતી માટે પ્રચલિત સંકેતોમાં $l=4$, $n=15$, $f_1=7$, $f_0=3$ તથા $f_2=6$ હોય તો માહિતીનો બહુલક શોધો.

(26) ધારોકે આપણે પાસાને એકવાર ફેંકીએ છીએ (1) પાસાના ઉપરના પૃષ્ઠ ઉપર 4 કરતા મોટી સંખ્યા મેળવવાની સંભાવના કેટલી છે? (2) 4 કે 4 થી નાની સંખ્યા મેળવવાની સંભાવના કેટલી છે?

વિભાગ-C

*** નીચેના પ્રશ્નોના માંગ્યા પ્રમાણે ગણતરી કરી જવાબ લખો.**

(દરેકના 3 ગુણ) (27 થી 34) (24)

(27) નીચેના સુરેખ સમીકરણ યુગ્મનો ઉકેલ આદેશની રીતે શોધો.

$3x+5y=21$ અને $2x-3y=14$

અથવા

(27) K ની કઈ કિંમત માટે નીચે આપેલા સુરેખ સમીકરણ યુગ્મના અનંત ઉકેલો મળે?

$3x-(K+1)y=20$, $(K+2)x-10y=40$

(28) બે ક્રમિક અયુગ્મ ઘન પૂર્ણાંક સંખ્યાઓના વર્ગોનો સરવાળો 650 થાય તો સંખ્યાઓ શોધો.

અથવા

(28) દ્વિઘાત સમીકરણ $2x^2-7x+3=0$ ના બીજ સુત્રની રીતે શોધો.

(29) સમાંતર શ્રેણી 10, 7, 4,..........–62 માં છેલ્લેથી (પ્રથમ પદ તરફ) 11 મું પદ શોધો.

(30) સમાંતર શ્રેણીના પ્રથમ 14 પદોનો સરવાળો 1050 હોય અને તેનું પ્રથમ પદ 10 હોય, તો તે શ્રેણીનું 20 મું પદ શોધો.

(31) બિંદુઓ (4,-1) અને (-2, -3) ને જોડતા રેખાખંડના ત્રિભાગ બિંદુઓના યામ મેળવો.

અથવા

(31) જે (2,-5) અને (-2, 9) થી સમાન અંતરે હોય તેવું x- અક્ષ પરનું બિંદુ શોધો.

(32) નીચેનું વિતરણ એક ધોરણના 30 વિદ્યાર્થીના વજન આપે છે.

વજન (કિ.ગ્રા.મા)	40-45	45-50	50-55	55-60	60-65	65-70	70-75
વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યા	2	2	8	6	6	4	2

વિદ્યાર્થીઓના વજનનો મધ્યસ્થ શોધો.

(33) એક થેલામાં 5 લાલ દડા અને કેટલાક વાદળી (ભૂરા) દડા છે. જો ભૂરો દડો નીકળવાની સંભાવના લાલ દડો નીકળે તેની સંભાવના કરતા બમણી હોય તો થેલામાં રહેલા ભૂરા દડાઓની સંખ્યા શોધો.

(34) સરખી રીતે ચીપેલાં 52 પતાની થોકડીમાંથી એક પતુ ખેચવામાં આવે છે ખેચેલુ પતુ (1) એક્કો હોય (2) એક્કો ન હોય (3) લાલ રંગનો એક્કો હોય તે ઘટનાની સંભાવના શોધો.

વિભાગ-D

નીચેના પ્રશ્નોના માંગ્યા પ્રમાણે ગણતરી કરી જવાબ લખો. (20)

(દરેકના 4 ગુણ) (35 થી 39)

(35) પાયથા ગોરસનું પ્રમેય લખો અને સાબિત કરો.

અથવા

(35) સમપ્રમાણતાનું મૂળભૂત પ્રમેય લખો અને સાબિત કરો.

(36) નીચેના આવૃતિ-વિતરણ માટે જો n=100 અને

વર્ગ	0-10	10-20	20-30	30-40	40-50	50-60	કુલ
આવૃતિ (fi)	10	f_1	25	30	f_2	10	100

(37) 5 સે.મી. ત્રિજ્યાવાળુ વર્તુળ દોરો. તેના કેન્દ્રથી 9 સે.મી. દુર આવેલા બિંદુમાંથી વર્તુળના સ્પર્શકોની જોડ રચો. રચના મુદ્દા લખો.

અથવા

(37) ΔPQR એવો રચો કે જેથી QR=7 સે.મી., $\angle Q=60$, $\angle P=90^0$ પછી ΔAQC ની રચના કરો કે જેની બાજુઓ ΔPQR ની અનુરૂપ બાજુઓથી $\frac{3}{4}$ ગણી હોય. (મુદ્દા જરૂરી નથી)

(38) નીચેની માહિતી 225 વીજઉપકરણોની આયુષ્યની (કલાકમાં) પ્રાપ્ત માહિતી દર્શાવે છે માહિતીનો મધ્યક શોધો.

આયુષ્ય કલાકમાં	0-200	200-400	400-600	600-800	800-1000	1000-1200
આવૃતિ	9	35	50	61	38	32

(39) ધાતુના એક લંબઘનનું માપ 66 સે.મી. X 42 સે.મી. X 21 સે.મી. છે તે લંબઘનને ઓગાળીને 4.2 સે.મી. વ્યાસવાળી ગોળીઓ બનાવવામાં આવે તો કેટલી ગોળીઓ બને?

અથવા

(39) એક નક્કર નળાકારની ત્રિજ્યા અને ઊંચાઇનો સરવાળો 37 સે.મી. છે જો તે નળાકારની કુલ સપાટીનું ક્ષેત્રફળ 1628 સે.મી. હોય, તો તેનું ઘનફળ શોધો.

❖❖❖❖❖❖❖❖

પ્રશ્નપત્ર - 2

વિભાગ-A

* **સુચના મુજબ જવાબ આપો.**

(પ્રશ્ન ક્રમાંક 1 થી 16) (પ્રત્યેકનો 1 ગુણ)

નીચેના વિધાનો ખરા છે કે ખોટા તે જણાવો. (16)

(પ્રશ્ન ક્રમાંક 1 થી 4)

(1) $\frac{39}{625}$ નું દશાંશ નિરૂપણ અનંત અને આવૃત છે.

(2) $6x-2x^2+7$ નો આલેખ ઉપરની તરફ ખૂલતો પરવલય છે.

(3) $\sin 60^\circ$ નું મુલ્ય $\sqrt{\frac{3}{2}}$ છે

(4) $\sin^2\theta+\cos^2\theta=1$

* **નીચે આપેલા બહુવિકલ્પી જવાબવાળા પ્રશ્નો માટે સાચા વિકલ્પનો ક્રમ અને જવાબ લખો. (પ્રશ્ન ક્રમાંક 5 થી 10)**

(5) યુક્લિડના ભાગાકારના પૂર્વપ્રમેય અનુસાર ઘન પૂર્ણાંક a અને 8 માટે જો a=8q+r અનન્ય હોય, તો r=______ શક્ય નથી.

(A) 10 (B) 4 (C) 6 (D) 7

(6) 4x+3y=36 ની રેખા અને y– અક્ષના છેદબિંદુ ના યામ_____ છે.

(A) (3, 0) (B) (0, 4) (C) (0, 0) (D) (0, 12)

(7) જો દ્વિઘાત સમીકરણ $2x^2-Kx+K=0$ ને સમાન બીજ હોય, તો K ની કિંમત_____ હોય.

(A) 0 (B) 4 (C) 8 (D) 0 અથવા 8

(8) P (x, y) નું ઉગમબિંદુથી અંતર ______ છે.

(A) $\sqrt{x^2+y^2}$ (B) $\sqrt{x+y}$ (C) $|x+y|$ (D) $\sqrt{x^2-y^2}$

(9) 50 ગુણના પ્રશ્નપત્રમાં 35 ગુણ મેળવવાની સંભાવના_____ છે.

(A) $\frac{1}{50}$ (B) $\frac{1}{51}$ (C) $\frac{1}{35}$ (D) 1

(10) જો α અને B એ બહુપદી $P(x)=6x^2-7x-3$ શૂન્યો હોય, તો $\frac{1}{\alpha}+\frac{1}{\beta}$ ________

(A) –7 (B) –3 (C) $-\frac{7}{3}$ (D) $-\frac{3}{7}$

* **નીચે આપેલા વિધાનો સાચા બને તેમ કૌંસમાં આપેલ જવાબ માંથી યોગ્ય જવાબ પસંદ કરી લખો.**
(પ્રશ્ન ક્રમાંક 11 થી 25)

(11) ઓજાઈવ દોરવા માટે y– અક્ષ પર_______ લેવામાં આવે છે. (મધ્યકિંમત, બહુલક, સંચયી આવૃતિ)

(12) એક સમતોલ પાસાને ઉછાળતા તેની પર વિભાજ્ય સંખ્યા મળે તેની સંભાવના_______ થાય. $\left(\frac{1}{2}, \frac{1}{3}, \frac{1}{4}\right)$

(13) 0 કેન્દ્રિત વર્તુળના બે સ્પર્શકો PA અને PB ના સ્પર્શબિંદુ A અને B છે જો $\angle APB=70^\circ$ હોય, તો $\angle AOB=$___ છે. $(60^\circ, 35^\circ, 75^\circ)$

(14) વર્તુળનો સ્પર્શક વર્તુળને_______ બિંદુમાં છેદે છે. (1, 2, 3)

(15) જો એક ચોરસ અને વર્તુળના ક્ષેત્રફળો સમાન હોય, તો તેમની પરિમિતિઓનો ગુણોતર_______ છે. $(2:\pi,\ 2:\sqrt{\pi},\ \pi:2)$

(16) 21 સે.મી. ત્રિજ્યાવાળા એક વર્તુળમાં એક ચાપ કેન્દ્ર આગળ 60° નો ખૂણો આંતરે છે આ ચાપને સંગત લઘુવૃતાંશનું ક્ષેત્રફળ _______ છે. (200 , 231, 232)

વિભાગ-B

* **નીચેના પ્રશ્નોની ગણતરી કરી જવાબ લખો. (20)**
(દરેકના 2 ગુણ) (17 થી 26)

(17) $6x^2-3-7x$ દ્વિઘાત બહુપદીઓના શૂન્યો શોધો.

અથવા

(17) $3x^3+x^2+2x+5$ ને $1+2x+x^2$ વડે ભાગો.

(18) બહુપદી $P(x)=x^2-5x+6$ ના શૂન્યો α અને β ની કિમંત શોધ્યા વગર $\alpha+\beta$ અને $\alpha\beta$ શોધો.

(19) સમાંતર શ્રેણી 2, 7, 12,................ ના પ્રથમ 10 પદોનો સરવાળો શોધો.

(20) જો $\sin A=\frac{3}{4}$ હોય, તો cosA અને tanA ની ગણતરી કરો.

અથવા

(20) જો 3A એ લઘુકોણનું માપ હોય તથા $\sin 3A=\cos(A-26)$ હોય તો A ની કિંમત શોધો.

(21) જેના શિરોબિંદુઓ A(2, 3), B(-1, 0), C(2, –4) છે તેવા ત્રિકોણનું ક્ષેત્રફળ શોધો.

(22) જમીન પર એક ટાવર શિરોલંબ સ્થિતિમાં છે તેના પાયાથી 15 મીટર દૂર રહેલા જમીન પરના એક બિંદુથી ટાવરની ટોચના ઉત્સેધકોણનું માપ 60 છે તો ટાવરની ઊંચાઈ શોધો.

(23) P કેન્દ્રવાળા વર્તુળનો સ્પર્શક AB વર્તુળને B બિંદુમાં સ્પર્શે છે તથા PA વર્તુળને M બિંદુમાં છેદે છે જો AB=45 સે.મી. અને AM=25 સે.મી. હોય, તો વર્તુળની ત્રિજ્યા શોધો.

અથવા

(23) વર્તુળના કેન્દ્રથી 10 સે.મી.અંતરે આવેલા બિંદુ A થી દોરેલા સ્પર્શકની લંબાઈ 8 સે.મી. છે તો વર્તુળનો વ્યાસ શોધો.

(24) બે ઘન પૈકી પ્રત્યેકનું ઘનફળ 64 સેમી^{3} હોય તેવા બે ઘનને જોડવાથી બનતા લંબઘનનું પૃષ્ઠફળ શોધો.

અથવા

(24) દવાની એક કેપ્સુલનો આકાર નળાકારની બંને બાજુ અર્ધગોલક લગાડેલો હોય, તે રીતનો છે કેપ્સુલની લંબાઈ 14 મિમિ છે તેનો વ્યાસ 5 મિમિ છે તો કેપ્સુલનું પૃષ્ઠફળ શોધો.

(25) કોઈ વર્ગીકૃત માહિતી માટે પ્રચલિત સંકેતોમાં $l=60$, $n=20$, $f_1=6$, $f_0=52$, અને $f_2=38$ હોય તો બહુલક શોધો.

(26) એક સિક્કોત્રણ વખત ઊછાળવામાં આવે છે તો નીચેની સંભાવના શોધો.
(A) A: બરાબર 2 છાપ મળે (B) B: વધુમાં વધુ 2 છાપ મળે

વિભાગ-C

* **નીચેના પ્રશ્નોના માંગ્યા પ્રમાણે ગણતરી કરી જવાબ લખો. (24)**
(પ્રત્યેકના 3 ગુણ) (27 થી 34)

(27) નીચેના દ્વિચલ સુરેખ સમીકરણયુગ્મનો ઉકેલ લોપની રીતે મેળવો. $x+y=5$, $2x-3y=4$

અથવા

(27) સમીકરણ યુગ્મ $7x + 4y =12$ અને $3x+4y = -4$ નો ઉકેલ ચોકડી ગુણાકારની રીતે શોધો.

(28) બે ચોરસના ક્ષેત્રફળોનો સરવાળો 468 મી^{2} છે. જો તેમની પરિમિતિનો તફાવત 24 મીટર હોય, તો બંને ચોરસની બાજુઓની લંબાઈ શોધો.

અથવા

(28) દ્વિઘાત સમીકરણ $2x^2-x+\frac{1}{8}=0$ નો ઉકેલ અવયવીકરણથી મેળવો.

(29) 10 અને 250 વચ્ચે 4 ના કેટલા ગુણિત હશે?

(30) સમાંતર શ્રેણી 8,3,-2......... ના પ્રથમ 22 પદોનો સરવાળો શોધો.

(31) જો (1,2) (4,y) (x,6) અને (3, 5) એ એક સમાંતરબાજુ ચતુષ્કોણના ક્રમિક શિરોબિંદુઓ હોય, તો x અને y શોધો.

અથવા

(31) x- અક્ષ પરનું એવુ બિંદુ મેળવો જે બિંદુઓ (3,4) અને (1,–3) થી સમાન અંતરે હોય.

(32) નીચેની માહિતી પરથી મધ્યકની ગણતરી કરો.

વર્ગ	200-299	300-399	400-499	500-599	600-699	700-799	800-899
આવૃતિ	3	61	118	139	126	151	2

(33) એક ખોખામાં 1 થી 90 સુધીની સંખ્યાઓ લખેલી ગોળ તકતીઓ છે જો ખોખામાંથી એક ગોળ તકતી યાદચ્છિક રીતે કાઢવામાં આવે તો તેના પર (1) બે અંકની સંખ્યા લખેલી હોય (2) પૂર્ણવર્ગ સંખ્યા લખેલી હોય (3)5 વડે વિભાજ્ય સંખ્યા હોય તેની સંભાવના શોધો.

(34) એક સફેદ અને એક રાખોડી એવા બે પાસાને એકસાથે ઊછાળવામાં આવે છે. તમામ શક્ય પરિણામ લખો. પાસાની ઉપરની સપાટી પર દેખાતી સંખ્યાઓનો સરવાળો (1) 8 હોય (2) 13 હોય (3) 12 કે તેનાથી વધારે હોય તેની સંભાવના કેટલી?

વિભાગ-D

* **નીચેના પ્રશ્નોના માંગ્યા પ્રમાણે ગણતરી કરી જવાબ લખો. (પ્રત્યેકના 4 ગુણ) (35 થી 39) (20)**

(35) સાબિત કરો કે બે સમરૂપ ત્રિકોણોના ક્ષેત્રફળનો ગુણોતર તેમની અનુરૂપ બાજુઓના ગુણોતરના વર્ગ બરાબર હોય છે.

અથવા

(35) ΔABC માં $AC^2=AB^2+BC^2$ તો સાબિત કરો કે $\angle B=90$

(36) નીચેના આવૃતિ-વિતરણ વસતીના બાળકોનું દૈનિક ખિસ્સાભથ્થુ દર્શાવે છે.

દૈનિક ખિસ્સાભથ્થુ (₹ માં)	બાળકોની સંખ્યા
11-13	7
13-15	6
15-17	9
17-19	13
19-21	f
21-23	5
23-25	4

ખિસ્સાભથ્થાનો મધ્યક 2.18 છે ખૂટતી આવૃતિ શોધો.

(37) 7.8 સે.મી. લંબાઈનો રેખાખંડ દોરી તેનું 5:8 ગુણોતરમાં વિભાજન કરો. બન્ને ભાગ માપો રચનાના મુદ્દા લખો.

અથવા

(37) 8 સે.મી. લંબાઈનો રેખાખંડ AB દોરો A ને કેન્દ્ર લઈ 4 સે.મી. ત્રિજ્યાવાળુ એક વર્તુળ દોરો B ને કેન્દ્ર લઈ બીજુ 3 સે.મી. ત્રિજ્યાવાળુ વર્તુળ દોરો પ્રત્યેક વર્તુળને બીજા વર્તુળના કેન્દ્રમાંથી સ્પર્શકો દોરો અને રચનાના મુદ્દા લખો.

(38) જો નીચે આપેલા આવૃતિ-વિતરણનો મધ્યસ્થ 28.5 તો x અને y ના મુલ્યો શોધો.

વર્ગ અંતરાલ	0-10	10-20	20-30	30-40	40-50	50-60	કુલ
આવૃતિ	5	x	20	15	y	5	60

(39) જો શંકુના આડછેદની તિર્યક ઊંચાઈ 20 સે.મી. અને ત્રિજ્યાઓ 20 સે.મી. અને 8 સે.મી. હોય, તો તેનું ઘનફળ શોધો. ($\pi = 3.14$ લો)

અથવા

(39) અર્ધગોલકની ઉપર શંકુ લગાવેલો હોય તેવું એક રમકડું છે તે બંનેની ત્રિજ્યા 3.5 સે.મી. છે રમકડાની કુલ ઊંચાઈ 15.5 સે.મી. હોય તો રમકડાનું કુલ પૃષ્ઠફળ શોધો.

❖❖❖❖❖❖❖❖

પ્રશ્નપત્ર - 3

વિભાગ-A

■ **સૂચના પ્રમાણે જવાબ આપો. (પ્રશ્નક્રમાંક 1 થી 16) (પ્રત્યેકનો 1 ગુણ) (16)**

● **નીચેના વિધાનો ખરાં છે કે ખોટાં તે જણાવો.**

(1) π એ સંમેય સંખ્યા છે.

(2) $P(x)=(x+1)(x^2-x-x^4+1)$ નો ઘાતાંક 4 છે.

(3) $\frac{\tan 43^\circ}{\tan 47^\circ} = 1$ થાય છે.

(4) $\sin 0^\circ < \sin 45^\circ < \sin 60^\circ$ થાય છે.

● **વિધાન સાચું બને તે રીતે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરીને જવાબ લખો.**

(5) $2^m.5^n$ નો અંતિમ અંક ________ છે.

(A) 0 (B) 2 (C) 5 (D) 6

(6) $17x + 23y = 70$ અને $23x + 17y = 50$ હોય તો $x + y =$ ________ થાય છે.

(A) 3 (B) −3 (C) 6 (D) 10

(7) જો D = 0 હોય તો દ્વિઘાત સમીકરણ $ax^2 + bx + c = 0$ ના બીજનું સ્વરૂપ ________ છે.

(A) $\frac{-2b}{a}$ (B) $\frac{-b}{2a}$ (C) $\frac{b}{2a}$ (D) $\frac{2a}{6}$

(8) A (1, x), B (5, 2), C (5, 6) અને D (1, 6) ચોરસ ABCD ના શિરોબિંદુઓ હોય, તો x = ________ છે.

(A) 2 (B) −2 (C) −3 (D) 3

(9) 100 ગુણના પ્રશ્નપત્રમાં 100 ગુણ આવે તેની સંભાવના ______ છે.

(A) $\frac{1}{100}$ (B) $\frac{77}{100}$ © $\frac{1}{101}$ (D) 1

(10) −9 અને 9 એ જે દ્વિઘાત બહુપદીનાં શૂન્યો હોય તો તે દ્વિઘાત બહુપદી નીચેનામાંથી કઈ છે.

(A) x^2-9 (B) x^2-64
(C) x^2-81 (D) $x-81$

● **વિધાન સાચું બને તે મુજબ ખાલી જગ્યા પૂરો.**

(11) ચડતા ક્રમમાં ગોઠવેલ અવલોકનો 24, 25, 26, x + 2, x + 3, 30, 31 અને 34 નો મધ્યસ્થ 27.5 હોય તો x = ________ *(15, 25, 35)*

(12) જો $P(A)-P(\bar{A}) = \frac{1}{6}$ હોય તો, $P(A) =$ ________ *($\frac{5}{12}$, $\frac{7}{12}$, 1)*

(13) ચતુષ્કોણ ABCD એક વર્તુળ ને પરિગત છે. જો AB = 6 સેમી, BC = 7 સેમી અને CD = 4 સેમી હોય તો, AD = ______ થાય. *(3, 4, 5)*

(14) વર્તુળ ને ________ સ્પર્શક હોય છે. *(એક જ, બે, અસંખ્ય)*

(15) વર્તુળની ત્રિજ્યાનું માપ બમણુ કરવાથી તેનું ક્ષેત્રફળ ________ થાય. *(અડધુ, બમણુ, ચાર ગણુ)*

(16) 21 સેમી ત્રિજ્યાવાળા વર્તુળ ના કેન્દ્ર આગળ વૃતાંશ 120° ના માપનો ખૂણો બનાવે છે. તો તેનું ક્ષેત્રફળ ________ છે. *(432, 462, 489)*

વિભાગ-B

નીચેના આપેલા પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ ઉત્તર લખો. (પ્રત્યેકના 2 ગુણ) (20)

(17) નીચેની દ્વિઘાત બહુપદીનાં શૂન્યો શોધો તથા તેમનાં શૂન્યો અને સહગુણકો વચ્ચેનો સંબંધ ચકાસો. : $3x^2 - x - 4$

(18) નીચેની સંખ્યા અનુક્રમે દ્વિઘાત બહુપદીનાં શૂન્યોનો ગુણાકાર છે. તે પરથી દ્વિઘાત બહુપદી મેળવો : $-\frac{1}{4}$, $\frac{1}{4}$

અથવા

(18) આપેલ બે બહુપદીઓ પૈકી બીજી બહુપદીને પ્રથમ બહુપદી વડે ભાગીને ચકાસો કે, પ્રથમ બહુપદી એ બીજી બહુપદીનો અવયવ છે કે નહીં : $x^2 + 3x + 1, 3x^4 + 5x^3 + 2x + 2$

(19) સમાંતર શ્રેણીમાં 2, 7, 12 નું 10 મું પદ શોધો. (12 પછી....)

(20) આપેલ બિંદુઓની જોડ વચ્ચેનું અંતર શોધો : (a, b), (–a, –b)

(21) જો $15 \cot A = 8$ હોય, તો sin A અને Sec A શોધો.

અથવા

(21) જો $\tan(A+B) = \sqrt{3}$ અને $\tan(A-B) = \frac{1}{\sqrt{3}}$

$0 < A+B \leq 90^0$, $A > B$, તો A અને B શોધો.

(22) જમીન પર એક ટાવર શિરોલંબ સ્થિતિમાં છે. તેના પાયાથી 15 મીટર દૂર રહેલા જમીન પરના એક બિંદુથી ટાવરની ટોચના ઉત્સેધકોણનું માપ 60^0 છે, તો ટાવરની ઉંચાઈ શોધો.

(23) સાબિત કરો કે ΔABC માં $\angle B$ કાટખૂણો છે. AB = 8, BC = 15 તો ΔABC નાં અંતઃવૃતની ત્રિજ્યા શોધો.

અથવા

(23) સાબિત કરો કે વર્તુળની બહારના બિંદુમાંથી દોરેલા સ્પર્શકોની લંબાઈ સમાન હોય છે.

(24) એક શંકુના આડછેદની તિર્યક ઊંચાઈ 4 સેમી છે તથા તેના વર્તુળાકાર છેડાની પરિમિતિ (પરિધ) 18 સેમી અને 6 સેમી છે, તો શંકુના આડછેદની વક્રસપાટીનું ક્ષેત્રફળ શોધો. ($\pi = 22/7$ લો.)

અથવા

(24) એક અર્ધગોલક ઉપર એક પોલો નળાકાર બેસાડેલો હોય તેવું એક પાત્ર છે. અર્ધગોલકનો વ્યાસ 14 સેમી છે અને વાસણની કુલ ઊંચાઈ 13 સેમી છે. વાસણની અંદરની સપાટીનું પૃષ્ઠફળ શોધો. ($\pi = 22/7$ લો.)

(25) અવલોકનો 1, 3, 2, 5, 3, 7, 2 નો બહુલક શોધો.

(26) પૂંઠાની પેટીમાં રાખેલા 100 ખમીસ પૈકી 88 ક્ષતિ રહિત છે. તે પૈકી 8 માં નાની ખામીઓ છે અને 4 માં મોટી ખામીઓ છે. વેપારી જિમી ક્ષતિ રહિત ખમીસ જ સ્વીકારશે, પરંતુ અન્ય વેપારી સુજાતા માત્ર મોટી ખામીવાળા ખમીસ જ નકારશે. પેટીમાંથી એક ખમીસ યાદચ્છિક રીતે કાઢવામાં આવે છે.

(i) તે જિમીને સ્વીકાર્ય હોય તેની સંભાવના કેટલી ?

(ii) તે સુજાતાને સ્વીકાર્ય હોય તેની સંભાવના કેટલી ?

વિભાગ-C

■ **નીચે આપેલા પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ ઉત્તર લખો. (પ્રત્યેકના 3 ગુણ)** (24)

(27) નીચેના સમીકરણયુગ્મ યોગ્ય આદેશ વડે સુરેખ સમીકરણયુગ્મમાં રૂપાંતરિત કરીને તેમનો ઉકેલ મેળવો :

$$\frac{5}{x-1} + \frac{1}{y-2} = 2 \; ; \; \frac{6}{x-1} - \frac{3}{y-2} = 1$$

અથવા

(27) આપેલી સમસ્યાઓ પરથી સુરેખ સમીકરણયુગ્મ બનાવો અને તેમનો ઉકેલો (જો શક્ય હોય, તો) લોપની રીતે શોધો : મીના ₹ 2000 ઉપાડવા બેંકમાં ગઈ હતી. તેણે કેશીયરને કહ્યું હતં કે મને માત્ર ₹ 50 અને ₹ 100 ની નોટો જ જોઈએ છે. મીનાને કુલ 25 નોટો મળી હતી, તો તેણે ₹ 50 અને ₹ 100 ની પ્રત્યેકની કેટલી નોટો મેળવી હશે ?

(28) આપેલ દ્વિઘાત સમીકરણનાં બીજનાં સ્વરૂપ શોધો. જો તેમને વાસ્તવિક બીજ હોય, તો તે સોધો : $2x^2 - 6x + 3 = 0$

અથવા

(28) આપેલ દ્વિઘાત સમીકરણનાં બીજ સમાન હોય, તો k નું મૂલ્ય શોધો. $kx(x-2) + 6 = 0$

(29) સમાંતર શ્રેણી 10, 7, 4, ... – 62 માં છેલ્લેથી (પ્રથમ પદ તરફ) 11 મું પદ શોધો.

(30) સમાંતરણ શ્રેણી 24, 21, 18, ... નાં કેટલાં પદોનો સરવાળો 78 થાય.

(31) (7, –2), (5, 1), (3, k) આપેલ બિંદુઓ સમરેખ હોય તો પ્રત્યેકમાં '*k*' ની કિંમત શોધો.

અથવા

(31) x - અક્ષ બિંદુઓ A (1, –5) અને B (– 4, 5) ને જોડતા રેખાખંડનું કયા ગુણોત્તરમાં વિભાજન કરે છે તે શોધો. વિભાજન બિંદુના યામ પણ શોધો.

(32) એક ચોક્કસ પરીક્ષામાં 53 વિદ્યાર્થીઓએ 100 ગુણમાંથી મેળવેલ ગુણનું વર્ગીકૃત આવૃત્તિ વિતરણ નીચે પ્રમાણે છે. આપેલી માહિતીનો મધ્યસ્થ શોધો.

ગુણ	વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યા
0 - 10	5
10 - 20	3
20 - 30	4
30 - 40	3
40 - 50	3
50 - 60	4
60 - 70	7
70 - 80	9
80 - 90	7
90 - 100	8

(33) એક ભૂરો અને એક રાખોડી એમ બે પાસાને એકસાથે ઉછાળવામાં આવે છે. તમામ શક્ય પરિણામો લખો. પાસાની ઉપરની સપાટી પર દેખાતી સંખ્યાઓનો સરવાળો (i) 8 હોય (ii) 13 હોય (iii) 12 કે, તેનાથી નાનો હોય તેની સંભાવના કેટલી ?

(34) સરખી રીતે ચીપેલાં 52 પત્તાંની થોકડીમાંથી એક પત્તું કાઢવામાં આવે, તો

(i) લાલ રંગનો રાજા

(ii) મુખમુદ્રાવાળું પત્તું

(iii) લાલ રંગનું મુખમુદ્રાવાળું પત્તું

(iv) લાલનો ગુલામ

(v) કાળીનું પત્તું

(vi) ચોકટની રાણી મળવાની સંભાવના શોધો.

વિભાગ-D

■ નીચે આપેલા પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ ઉત્તર લખો. (પ્રત્યેકના 4 ગુણ) (20)

(35) કાટકોણ ત્રિકોણોમાં, કર્ણનો વર્ગ બાકીના બે બાજુઓના વર્ગોના સરવાળા જેટલો હોય છે.

(36) 5 સેમી, 6 સેમી, 7 સેમી બાજુવાળા ત્રિકોણની રચના કરો અને પછી બીજો ત્રિકોણ રચો જેની બાજુઓ, પ્રથમ ત્રિકોણની અનુરૂપ કરતાં $\frac{7}{5}$ ગણી હોય.

અથવા

(36) 5 સેમી ત્રિજ્યાવાળા વર્તુળના જેમની વચ્ચેના ખૂણાનું માપ 60° થાય તેવા સ્પર્શકો રચો.

(37) દવાની એક કેપ્સ્યૂલનો આકાર નળાકરની બંને બાજુએ અર્ધગોલક લગાડેલા હોય તે રીતનો છે. (જુઓ આકૃતિ) કેપ્સ્યૂલની લંબાઈ 14 મિમી છે અને તેનો વ્યાર 5 મિમી છે, તો કેપ્સ્યૂલનું પૃષ્ઠફળ શોધો. ($\pi = 22/7$ લો.)

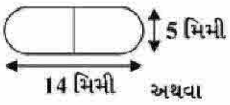

અથવા

(37) 12 સેમી વ્યાસ અને 15 સેમી ઊંચાઈવાળા એક પાત્રનો આકાર લંબવૃત્તીય નળાકાર છે. તેમાં આઈસ્ક્રીમ ભરવામાં આવે છે, તો આ આઈસ્ક્રીમ દ્વારા કેટલા કોન ભરી શકાય તે શોધો. ($\pi = 22/7$ લો.)

(38) નીચે આપેલ વિતરણ એક-દિવસીય ક્રિકેટ મેચોમાં બૉલરો દ્વારા લેવાયેલી વિકેટોની સંખ્યા બતાવે છે. યોગ્ય રીત પસંદ કરીને વિકેટોની સંખ્યાનો મધ્યક શોધો.

વિકેટોની સંખ્યા	20-60	60-100	100-150	150-250	250-350	350-450
બોલરોની સંખ્યા	7	5	16	12	2	3

અથવા

(38) એક ચોક્કસ શહેરમાં 30 વિસ્તારોમાં હવામાં SO_2 ની સાંદ્રતા (ઘટકો પ્રતિ દસ લાખમાં, એટલે કે ppm માં) શોધવા માટે નીચે દર્શાવેલ માહિતી એકત્રિત કરવામાં આવી હતી.

હવામાં SO_2 ની સાંદ્રતા (ppm માં)	આવૃત્તિ
0.00 – 0.04	4
0.04 – 0.08	9
0.08 – 0.12	9
0.12 – 0.16	2
0.16 – 0.20	4
0.20 – 0.24	2

હવામાં SO_2 ની સાંદ્રતાનો મધ્યક શોધો.

(39) નીચેનું કોષ્ટક 400 નિયોન ગોળાના આયુષ્યનું આવૃત્તિ-વિતરણ આપે છે : માહિતીનો મધ્યસ્થ શોધો.

આયુષ્ય (કલાકોમાં)	ગોળાની સંખ્યા
1500 - 2000	14
2000 - 2500	56
2500 - 3000	60
3000 - 3500	86
3500 - 4000	74
4000 - 4500	62
4500 - 5000	48

વિજ્ઞાન

પ્રશ્નપત્ર - 1

❖ **સૂચનાઓ :**

1. આ પ્રશ્નપત્રમાં કુલ 39 પ્રશ્નો છે. જે વિભાગ A,B,C અને D માં વહેંચાયેલા છે.
2. વિભાગની જમણી બાજુના અંક તેના ગુણ દર્શાવે છે.
3. નવો વિભાગ નવા પાનાથી લખવાનું શરૂ કરવો. પ્રશ્નનો જવાબ ક્રમમાં લખો.
4. કેલ્ક્યુલેટરનો ઉપયોગ કરવો નહિ.
5. જરૂર જણાય ત્યાં આકૃતિ દોરવી, રચનાની રેખાઓ જાળવી રાખવી.

વિભાગ - A

❖ **નીચે આપેલા પ્રશ્ન નં. 1 થી 16 ના આશરે 10 થી 20 શબ્દોમાં માગ્યા મુજબ જવાબ આપો. (પ્રત્યેકનો 1 ગુણ) [16]**

❖ **આપેલા વિધાનો સાચા બને તે રીતે ખાલી જગ્યા પૂરો :**

1. કોલસાનું દહન અને પાણીનું નિર્માણ એ _______ પ્રકારની પ્રક્રિયા છે.
2. જે પદાર્થો પ્રક્રિયાને અસર પહોચાડ્યા વગર જ પ્રક્રિયાને જૂદા જૂદા દરથી આગળ વધારે છે. તેને _______ કહે છે.
3. પોષણના અભાવે ઓછા જૈવભારવાળા ભમરા _______ લક્ષણ ગણાય.
4. વીજ આવેગ ફક્ત _______ પેશીના કોષો સુધી જ વહન પામી શકે છે.

❖ **નીચેના વિધાનો ખરાં છે કે ખોટાં તે જણાવો.**

5. ફોર્માલ્ડિહાઈડનું આણ્વિય સુત્ર HCHO છે.
6. લેન્સ પર આપાત થતા બધા પ્રકાશના કિરણોનું વિચલન થાય છે.
7. જ્યારે આપણને શરદી થયેલી હોય ત્યારે ઘ્રાણગ્રાહિ એકમોની કાર્યક્ષમતા ઘટી જાય છે.

❖ **આપેલા બહુવિકલ્પી ઉત્તરવાળા પ્રશ્નો માટે સાચા વિકલ્પનો ક્રમ અને ઉત્તર લખો.**

8. બધા જ કાર્બનિક સંયોજનોનો મહત્વનો ઘટક ક્યાં સમુહમાં ગોઠવાયેલ છે ?
   (A) સમુહ 4 (B) સમુહ 10 (C) સમુહ 16 (D) સમુહ 14
9. શુક્રપિંડના શુક્રકોષોના નિર્માણ માટે તાપમાન ....
   (A) શરીરના તાપમાન કરતાં થોડું નીચું હોવું જરૂરી છે.
   (B) શરીરના તાપમાન કરતાં થોડું વધારે હોવું જરૂરી છે.
   (C) શરીરના તાપમાન જેટલું જ હોવું જરૂરી છે.
   (D) તાપમાન અસરકારક પરીબળ નથી.
10. સ્નેઈલ તેમનું લિંગ બદલી શકે છે. તે શું સુચવે છે ?
    (A) તેમાં લિંગ નિશ્ચયન આનુવંશિક નથી.
    (B) તે ઊભયલીંગી છે. (C) તે વંધ્ય છે.
    (D) તેના ફલિતાંડમાં કેટલાક રંગસુત્રો Y–રંગસુત્રોમાં વિભેદન પામે છે.
11. સિલિયરી સ્નાયુઓની સામાન્ય સ્થિતિમાં લેન્સ _______ હોય છે અને તેની કેન્દ્રલંબાઈ _______ હોય છે. તેથી આંખ દૂરની વસ્તુને સ્પષ્ટ રીતે જોવા માટે સક્ષમ બને છે.
    (A) પાતળો, વધારે (B) પાતળો, ઓછી
    (C) જાડો, વધારે (D) જાડો, ઓછી

❖ **આપેલા પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ જવાબ આપો.**

12. આધુનિક આવર્ત કોષ્ટકમાં સૌથી વધુ અને સૌથી ઓછી પરમાણ્વીય ત્રિજ્યા ધરાવતા તત્વો જણાવો.
13. વ્યાખ્યા આપો : સૌર – અચળાંક
14. વિદ્યુત બલ્બના ફિલામેન્ટ કરતાં લાંબા તારમાં શા માટે ઘણી ઓછી ઊર્જા ઉદ્દભવે છે ?
15. સાલનું વૈજ્ઞાનિક નામ જણાવો.
16. પૂર્ણ નામ આપો : UNEP

વિભાગ - B

❖ **નીચે આપેલા પ્રશ્ન નં. 17 થી 26 ના આશરે 40 થી 50 શબ્દોમાં માગ્યા મુજબ ઉત્તર લખો. (પ્રત્યેકનો 2 ગુણ) [20]**

17. દાંતના ચોકઠાં માટે બીબાં બનાવવા માટે સફેદ પાવડરનો ઉપયોગ કરે છે.
    a) તેનું રાસાયણીક નામ અને રાસાયણીક સુત્ર લખો.
    b) તેની બનાવટનું રાસાયણીક સમીકરણ લખો.

18. કારણ આપો કે કોપર ગરમ પાણીની ટાંકી બનાવવા માટે વપરાય છે. પરંતુ આયર્નની મિશ્રધાતું વપરાતી નથી.
19. નાઈટ્રોજન તથા ફોસ્ફરસ આવર્ત કોષ્ટકના સમુહ 15 ના સભ્યો છે. આ બંને તત્વોની ઈલેક્ટ્રોનીય રચના લખો. આમાંથી ક્યું તત્વ વધું વિદ્યુત ઋણમય હશે ? શા માટે ?
20. આપણા શરીરમાં હિમોગ્લોબીનની ઊણપને પરીણામે શું થઈ શકે છે ?

અથવા

20. સરીસૃપોમાં હૃદયનો ઉદ્‌વિકાસ સમજાવો.
21. લિંગી પ્રજનનમાં DNAની માત્રા અને રંગસુત્રોની સંખ્યા બાળપેઢીમાં બેવડાતી નથી. છતાં બાળપેઢીમાં ભિન્નતાઓ શા માટે જોવા મળે છે ?
22. વાહનની પાછળનું દશ્ય જોવા માટે ક્યાં પ્રકારનો અરીસો વપરાય છે ? તમારો ઉત્તર કારણ સહિત સમજાવો.
23. તફાવત આપો : અવરોધ અને અવરોધકતા.

અથવા

23. બે અવરોધોને શ્રેણીમાં જોડતા સમતુલ્ય અવરોધ 9Ω મળે છે અને તેમને સમાંતરમાં જોડતા સમતુલ્ય અવરોધ 2Ω મળે છે. તો આ અવરોધોનાં મૂલ્યો શોધો.
24. વિદ્યુતપાવરને ખૂબ દૂરના અંતરે મોકલવા માટે આપણે AC નો ઉપયોગ કરીએ છીએ. જ્યારે મોટા ભાગના વિદ્યુત સાધનો DC પર કામ કરે છે. કારણ આપો.
25. નિવસનતંત્રની વ્યાખ્યા આપો. નિવસનતંત્રમાં ઊર્જાનું વહન દર્શાવતો બ્લોક ડાયાગ્રામ દોરો.
26. નૈસર્ગિક મોટા બંધની પરિયોજનાઓના વિરોધમાં કઈ ત્રણ પાયાની સમસ્યાઓ કારણભુત છે ?

અથવા

26. સ્ત્રોતનું વ્યવસ્થાપન એટલે શું ? Recycle કરતા Reuse ને કેમ વધારે સારું માનવામાં આવે છે ?

વિભાગ - C

❖ **નીચે આપેલા પ્રશ્ન નં. 27 થી 34 ના આશરે 60 થી 80 શબ્દોમાં મુદ્દાસર ઉત્તર લખો. (પ્રત્યેકનો 3 ગુણ) [24]**

27. નીચેની પ્રક્રિયાના પ્રકાર જણાવો.
   (i) જઠરમાં ખોરાકનું પાચન
   (ii) હવામાં કોલસાનું દહન
   (iii) ચુનાના પથ્થરને ગરમ કરવું
28. સક્રિયતાના આધારે ધાતુઓનું વર્ગીકરણ સમજાવો.

અથવા

28. તાંબાના શુદ્ધિકરણની વિદ્યુતવિભાજનની પદ્ધતિ આકૃતિસહ વર્ણવો.
29. ભુ-આવર્તન એટલે શું ? ધન ભૂ-આવર્તન અને ઋણ ભૂ-આવર્તન દર્શાવતા છોડની નામ-નિર્દેશનવાળી આકૃતિ દોરો.
30. યોગ્ય આકૃતિ દ્વારા પ્લેનેરિયામાં થતું પૂનર્જનન સમજાવો.
31. સમજાવો : સમમુલક અંગો અને કાર્ય સદશ અંગો અને બંનેના એક–એક ઉદાહરણ આપો.

અથવા

31. મનુષ્યમાં લિંગ નિશ્ચયન સમજાવો.
32. એક ગોલિય અરીસો 50cm દૂર મુકેલા પડદા પર -1 મોટવણી ધરાવતું પ્રતિબિંબ રચે છે. તો
   (a) પ્રતિબિંબનો પ્રકાર (b) વસ્તુઅંતર (c) કેન્દ્રલંબાઈ શોધો

અથવા

32. અંતર્ગોળ અરીસા દ્વારા રચાતા પ્રતિબિંબનું કદ વસ્તુના કદ જેવડું જ છે. તેનું સ્થાન, પ્રકાર અને પરીમાણ કિરણાકૃતિ દ્વારા સમજાવો.
33. વિદ્યુત પ્રવાહની તાપીય અસરના વ્યાવહારીક ઉપયોગો લખો.
34. સૌરકોષ એટલે શું ? સૌરપેનલની રચના સમજાવો. સૌરકોષના બે ફાયદા જણાવો.

વિભાગ - D

❖ **નીચે આપેલા પ્રશ્ન નં. 35 થી 39 ના આશરે 90 થી 120 શબ્દોમાં માગ્યા મુજબ સવિસ્તાર ઉત્તર લખો. (પ્રત્યેકનો 4 ગુણ) [20]**

35. એક એવો પદાર્થ કે જેનો ઉપયોગ ધાતુઓ પરથી ગ્રીસ દૂર કરવા માટે થાય છે. તેના ઉત્પાદન માટેની પદ્ધતિ સમજાવી. મળતી નીપજોની ઉપયોગીતા સમજાવો.

અથવા

35. ધાતુનું એક સંયોજન A મંદ હાઈડ્રોક્લોરીક એસીડ સાથે પ્રક્રિયા કરીને ઊભરા ઉત્પન્ન કરે છે. ઉત્પન્ન થતાં વાયું સળગતી મીણબતીને ઓલવી નાખે છે. જો ઉત્પન્ન થતાં સંયોજનો પૈકી એક કેલ્શિયમ ક્લોરાઈડ હોય તો પ્રક્રિયા માટે સમતોલીત રાસાયણીક સમીકરણ લખો.
36. ઈથેનોઈક એસીડની ઈથેનોલ, આલ્કલી કાર્બોનેટ સાથેની પ્રક્રિયાઓ સમજાવો.
37. મનુષ્યના હૃદયની નામ–નિર્દેશનવાળી આકૃતિ દોરો અને તેની રચના સમજાવો.
38. વ્યક્તિને લઘુદષ્ટિની ખામી છે કે ગુરુદષ્ટિની ખામી છે તેવું ક્યારે કહી શકાય ? ગુરુદષ્ટિની ખામી થવાના બે કારણો લખો. આકૃતિની મદદથી બતાવો કે ગુરુદષ્ટિની ખામી કેવી રીતે નિવારી શકાય ?
39. વિદ્યુત જનરેટરનો સિદ્ધાંત અને રચના આકૃતિસહ સમજાવો.

અથવા

39. ઘરેલું વિદ્યુત–પરિપથ માટેનો ડાયાગ્રામ દોરી તેને સમજાવો.

પ્રશ્નપત્ર - 2

વિભાગ - A

❖ **નીચે આપેલા પ્રશ્ન નં. 1 થી 16 ના આશરે 10 થી 20 શબ્દોમાં માગ્યા મુજબ જવાબ આપો. (પ્રત્યેકનો 1 ગુણ) [16]**

❖ **આપેલા વિધાનો સાચા બને તે રીતે ખાલી જગ્યા પૂરો :**

1. $Pb_{(s)} + ______ \rightarrow PbCl_{2(aq)} + Cu_{(s)}$
2. કઠિન પાણીમાં ______ અને ______ ના ક્ષારો રહેલા છે.
3. જીવાશ્મનો સમય નક્કી કરતી પદ્ધતિ ______ છે.
4. આપણા આહારમાં ______ ની કમીથી ગોઈટર રોગ થાય છે.

❖ **નીચેના વિધાનો ખરાં છે કે ખોટાં તે જણાવો.**

5. પુથ્વીનો પોપડો ખનીજ સ્વરૂપે 0.02% કાર્બન ધરાવે છે અને વાતાવરણમાં 0.03% કાર્બન ડાયોક્સાઈડ હોય છે.
6. બધા જ રંગના પ્રકાશ માટે આપાતકોણનો સાઈન અને પરાવર્તનકોણનો સાઈનનો ગુણોત્તર અચળ રહે છે.
7. અંતઃસ્ત્રાવો સીધા રૂધિરમાં ભળી કાર્યક્ષેત્ર સુધી જાય છે.

❖ **આપેલા બહુવિકલ્પી ઉત્તરવાળા પ્રશ્નો માટે સાચા વિકલ્પનો ક્રમ અને ઉત્તર લખો.**

8. Na, Rb, K અને Mg તત્વોની પરમાણ્વીય ત્રિજ્યાનો ચડતો ક્રમ ક્યો સાચો છે ?
   (A) $Na < K < Mg < Rb$ (B) $K < Na < Mg < Rb$
   (C) $Na < Mg < K < Rb$ (D) $Mg < Na < K < Rb$
9. કેટલીક લીલમાં તંતુઓ વારંવાર તુટે છે અને દરેક ટુકડો સ્વતંત્ર લીલ તરીકે વર્તે છે. તે ક્રિયાને શું કહે છે ?
   (A) વાનસ્પતિક પ્રજનન (B) અલિંગી પ્રજનન
   (C) લિંગી પ્રજનન (D) એક પણ નહિ
10. જંગલી કોબીજના પૂષ્પોની વૃદ્ધિ અવરોધતા ______ નો વિકાસ થયો.
   (A) કેલે (B) ફ્લાવર (C) બ્રોકોલી (D) કોબીજ
11. મેઘધનુષ્ય રચાવા માટે ક્યો ક્રમ સાચો છે ?
   (A) પરાવર્તન, વક્રિભવન, પ્રકિર્ણન
   (B) વક્રિભવન, વિભાજન, આંતરીક પરાવર્તન
   (C) પ્રકિર્ણન, પરાવર્તન, વક્રિભવન
   (D) વક્રિભવન, પ્રકિર્ણન, પરાવર્તન

❖ **નીચેના પ્રશ્નોના એક શબ્દ/વાક્યોમાં જવાબ લખો.**

12. કોઈ એક તત્વ x એ x_2o ઓક્સાઈડ બનાવે છે. તો આ તત્વ મેન્ડેલીફના આવર્ત કોષ્ટકમાં ક્યાં સમૂહમાં ગોઠવાયું હશે ?
13. ડેનમાર્કમાં 25 ટકાથી વધુ વિદ્યુતઊર્જા કઈ પરંપરાગત ઊર્જા દ્વારા મેળવવામાં આવે છે ?

14. "હું વિદ્યુત પરિપથમાં વહેતા વિદ્યુતપ્રવાહનું માપન કરું છું." તો બોલો હું કયું સાધન છું ?
15. પ્રથમ પોષક સ્તરના સજીવો દ્વારા ઉપયોગમાં લેવાતા ખોરાક બનાવવા માટેના બે કાચા પદાર્થોના નામ જણાવો.
16. જોડકા જોડો :

વિભાગ – I	વિભાગ – II
1) CO_2	A) એસીડવર્ષા
2) SO_2	B) ગ્લોબલ વોર્મિંગ

વિભાગ - B

❖ **નીચે આપેલા પ્રશ્ન નં. 17 થી 26 ના આશરે 40 થી 50 શબ્દોમાં માગ્યા મુજબ ઉત્તર લખો. (પ્રત્યેકનો 2 ગુણ) [20]**

17. જો ચુનાના પાણીમાં વધુ પ્રમાણમાં કાર્બનડાયોક્સાઈડ વાયુ પસાર કરવામાં આવે તો શું થશે ? તેમાં સમાયેલ પ્રક્રિયા જણાવો.
18. ખનીજો અને અયસ્ક એટલે શું ?
19. તત્વ 'x' કે જેનું પરમાણ્વીય દળ 35 અને ન્યુટ્રોનની સંખ્યા 18 છે. તો તત્વ x નો સમુહ ક્રમ અને આવર્તનનો ક્રમ ઓળખો.

અથવા

19. સંયોજકતા એટલે શું ? ઉદાહરણ આપો.
20. લસિકાની વ્યાખ્યા, બંધારણ અને મહત્વ જણાવો.

અથવા

20. ઉત્સર્જન એટલે શું ? એકકોષીય પ્રાણીઓમાં ઉત્સર્જનની ક્રિયાની સમજ આપો.
21. ઋતુસ્ત્રાવ થવાનું કારણ આપો.
22. સમતલ અરીસાથી મળતાં પ્રતિબિંબની વિશેષતાઓ લખો.
23. આપેલ દ્રવ્યના l લંબાઈ અને A આડછેદ ધરાવતા તારનો અવરોધ 4Ω છે. તો આ જ દ્રવ્યના $l/_2$ લંબાઈ અને 2A આડછેદ ધરાવતા તારનો અવરોધ કેટલો ?

અથવા

23. વોટ અવર કોને કહે છે ? કિલોવોટ અવરની વ્યાખ્યા આપો.
24. ઘરેલું વિદ્યુત–પરિપથમાં ઓવર લોડિંગને નિવારવા માટે કઈ સાવધાની રાખવી જોઈએ ?
25. નિવસનતંત્રમાં વિઘટકોની ભૂમિકા શું છે ?
26. મોટા બંધ શા માટે ટીકાનું કારણ બને છે ?

અથવા

26. ચીપકો આંદોલન વિશે ટૂંક નોંધ લખો.

વિભાગ - C

❖ **નીચે આપેલા પ્રશ્ન નં. 27 થી 34 ના આશરે 60 થી 80 શબ્દોમાં મુદ્દાસર ઉત્તર લખો. (પ્રત્યેકનો 3 ગુણ) [24]**

27. 2gm ફેરસ સલ્ફેટના સ્ફટીકને લઈને કસનળીમાં ગરમ કરવામાં આવે છે.
    (i) ફેરસ સલ્ફેટને ગરમ કરતાં પહેલા અને પછીનું રંગ પરીવર્તન બતાવો.
    (ii) આ પ્રક્રિયામાં ક્યા વાયું ઉત્પન્ન થાય છે ?
    (iii) પ્રક્રિયાનું સંતુલિત રાસાયણિક સમીકરણ લખો.
28. ઈલેક્ટ્રોનના સ્થાનાંતર દ્વારા Na_2O અને MgO નું નિર્માણ સમજાવો.

અથવા

28. સિન્નાબાર અને કોપરગ્લાન્સ માંથી ધાતુઓનું નિષ્કર્ષણ સમજાવો.
29. યશ લાઈસન્સ વગર તેમજ હેલ્મેટ વગર એક્ટિવા ચલાવે છે. ટ્રાફિક પોલીસે તેમને પકડીને તેમનું વાહન જપ્ત કર્યુ છે. તે ઘરે આવીને ડરતા તેના પિતાને વાત કરે છે. તે પિતાના ગુસ્સાથી તે ધ્રુજી રહ્યો છે.
    આ સ્થિતિમાં યશ અને તેમના પિતાના શરીરમાં કઈ ગ્રંથી વધુ કાર્યરત થાય છે ? તેમાંથી સ્ત્રવતા અંતઃસ્ત્રાવનું નામ અને તેની અસરો જણાવો.
30. રાયઝોપસમાં જોવા મળતા પ્રજનનની તુલનામાં સપૂષ્પી વનસ્પતિમાં થતાં પ્રજનનથી શું લાભ થાય છે ?
31. આનુવંશિક અને ઉપાર્જીત લક્ષણો ઉદાહરણ આપી સમજાવો.

અથવા

31. આંખના ઉદાહરણ દ્વારા તબક્કાવાર ઉદ્દવિકાસ સમજાવો.
32. લેન્સ વડે રચાતા પ્રતિબિંબોની મોટવણી નીચે મુજબ છે. તે પરથી લેન્સનો પ્રકાર, પ્રતિબિંબનું સ્થાન અને પ્રતિબિંબનો પ્રકાર જણાવો.

    (1) m = +0.6   (2) m = -3   (3) $m = \frac{-1}{3}$

અથવા

32. અંતર્ગોળ અરીસાથી 32 cm દૂર 2 cm ઊંચાઈવાળી વસ્તુ મુકેલી છે. અરીસામાંથી મળતું પ્રતિબિંબ વાસ્તવિક ઊલટું અને 1.5 ગણું મોટું મળે છે. તો અંતર્ગોળ અરીસાની કેન્દ્રલંબાઈ અને પ્રતિબિંબ અંતર શોધો.
33. 9Ω ના એક એવા ત્રણ અવરોધોને કેવી રીતે જોડવામાં આવે કે જેથી તેમનો સમતુલ્ય અવરોધ (i) 13.5Ω અને (ii) 6Ω થાય ?
34. ન્યુક્લિયર પાવર પ્લાન્ટમાં વિદ્યુત મેળવવાનો સિદ્ધાંત ક્યો છે ? ન્યુક્લિયર પાવર પ્લાન્ટની પાસે રહેતા લોકો કઈ બે મુશ્કેલીઓનો સામનો કરે છે ?

વિભાગ - D

❖ **નીચે આપેલા પ્રશ્ન નં. 35 થી 39 ના આશરે 90 થી 120 શબ્દોમાં માગ્યા મુજબ સવિસ્તાર ઉત્તર લખો. (પ્રત્યેકનો 4 ગુણ) [20]**

35. એક ધાતુ કાર્બોનેટ X ની એસીડ સાથેની પ્રક્રિયાથી એક વાયું બને છે જે દ્રાવણ Y માંથી પસાર કરવામાં આવે છે. ત્યારે કાર્બોનેટ પાછો મળે છે. બીજી બાજુ બ્રાઈન વોટરના વિદ્યુત વિભાજન દરમિયાન એનોડ પર ઉત્પન્ન થતો વાયું G સુકા Y પરથી પસાર કરવામાં આવે છે. જે પીવાના પાણીને જંતુ રહિત કરવા વપરાતું સંયોજન Z આપે છે. X, Y, G અને Z ની ઓળખ કરો.

અથવા

35. દૈનિક જીવનમાં pH નું મહત્વ સમજાવો.
36. કાર્બનના ક્યા બે ગુણધર્મો વધુ સંખ્યામાં કાર્બન સંયોજનો બનાવવાની ક્ષમતા ધરાવે છે ? સમજાવો.
37. (a) ખુલ્લા અને બંધ વાયુરંધ્રની નામનિર્દેશનવાળી આકૃતિ દોરો.
    (b) મનુષ્યમાં O_2 અને CO_2 નું વહન કેવી રીતે થાય છે ?
38. કાચના પ્રિઝમ દ્વારા થતું પ્રકાશનું વક્રિભવન યોગ્ય નામનિર્દેશનયુક્ત રેખાકૃતિ દોરી સમજાવો. તેના પરથી વિચલનકોણને વ્યાખ્યાયિત કરો.
39. (a) એકદિશ પ્રવાહ અને ઊલટ–સુલટ પ્રવાહ સમજાવો.
    (b) રોજીંદા જીવનમાં AC વાપરવાથી થતા ફાયદા અને DC નાં ગેરફાયદા ક્યાં છે તે જણાવો.

અથવા

39. વિદ્યુતચુંબકિય પ્રેરણની વ્યાખ્યા આપો. અવાહક આવરણ ધરાવતા તાંબાના વાયરના ગુંચળાને ગેલ્વેનોમિટર સાથે જોડવામાં આવ્યું છે. જો ગજિયા ચુંબકને
    (a) ગુંચળાની અંદર ધકેલીએ
    (b) ગુંચળામાંથી બહાર કાઢીએ અને
    (c) ગુંચળાની અંદર સ્થિર રાખીએ, તો ગેલ્વેનોમિટરમાં શું થશે ?

પ્રશ્નપત્ર - 3

વિભાગ - A

❖ **નીચે આપેલા પ્રશ્ન નં. 1 થી 16 નાં માગ્યા મુજબ જવાબ આપો. (પ્રત્યેકનો 1 ગુણ) [16]**

❖ **આપેલા વિધાનો સાચા બને તે રીતે ખાલી જગ્યા પૂરો :**

1. રિડક્શનકર્તા પદાર્થ _______ આપે અથવા _______ મેળવે છે.
2. મળત્યાગ કરવાનું નિયંત્રણ મળદ્વારનાં _______ દ્વારા નિયંત્રિત થાય છે.
3. લેન્સનો પાવર માપવા માટે વપરાતા સાધનનું નામ _______ છે.
4. ગરમ પાણીનાં ઝરા _______ ઊર્જા–સ્વરૂપનું પરિણામ છે.

❖ **નીચેના વિધાનો ખરાં છે કે ખોટાં તે જણાવો.**

5. ખોરાકને ઝડપી રાંધવા માટે બેકિંગ પાઉડર વપરાય છે.
6. વનસ્પતિનાં પર્ણો કરમાઈ જવાની ઘટના જીબરેલીનની અસર સાથે સંકલિત છે.
7. લઘુદ્રષ્ટિની ખામીવાળી વ્યક્તિનું દૂરબિંદુ અનંત અંતર કરતાં ઘટે છે.

❖ **આપેલા બહુવિકલ્પી ઉત્તરવાળા પ્રશ્નો માટે સાચા વિકલ્પનો ક્રમ અને ઉત્તર લખો.**

8. Cl ની કક્ષાઓમાં ઈલેક્ટ્રોનની સંખ્યા માટે નીચે પૈકી ક્યું સાચું વિધાન છે ?
    (i) K કક્ષામાં 2 અને N કક્ષામાં 0 ઈલેક્ટ્રોન હોય છે.
    (ii) L કક્ષામાં 8 અને M કક્ષામાં 9 ઈલેક્ટ્રોન હોય છે.
    (iii) L કક્ષામાં 8 અને M કક્ષામાં 7 ઈલેક્ટ્રોન હોય છે.
    (iv) K કક્ષામાં 2 અને L કક્ષામાં 7 ઈલેક્ટ્રોન હોય છે.

(A) (i), (ii) (B) (ii), (iii)
(C) (i), (iii) (D) (i), (iv)

9. AC જનરેટર અને DC જનરેટર વચ્ચેનો મૂળ તફાવત એ છે કે.......
(A) AC જનરેટરમાં ઈલેક્ટ્રોમેગ્નેટ હોય છે, જ્યારે DC જનરેટરમાં કાયમી ચુંબક હોય છે.
(B) DC જનરેટર ઊંચો વોલ્ટેજ ઉત્પન્ન કરે છે.
(C) AC જનરેટર ઊંચો વોલ્ટેજ ઉત્પન્ન કરે છે.
(D) AC જનરેટરમાં સ્લિપ રિંગ હોય છે, જ્યારે DC જનરેટરમાં કમ્યુટેટર હોય છે.

10. ખેતરમા ઘઉંના પાક સાથે સાપ, મોર, સમડી, ઉંદર વગેરે આહારશ્રૃંખલામાં છે. સમયાંતરે ખેતરમાં જંતુનાશકનો છંટકાવ કરવામાં આવે છે. નીચેનામાંથી કોનામાં જંતુનાશકનું સંકેન્દ્રણ ઓછું હશે ?
(A) સાપ (B) ઉંદર (C) સમડી (D) મોર

11. સિફિલિસ–ગોનોરિયા માટે ક્યો વિકલ્પ સાચો છે ?
(A) ફૂગજન્ય જાતીય સંક્રમિત રોગો
(B) વાઈરસજન્ય જાતીય સંક્રમિત રોગો
(C) પ્રજીવજન્ય જાતીય સંક્રમિત રોગો
(D) બેક્ટેરીયાજન્ય જાતીય સંક્રમિત રોગો

❖ **આપેલા પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ જવાબ આપો.**

12. બંધારણીય સૂત્ર લખો : બ્યુટેનોઈક એસિડ
13. નર્મદાની ખીણમાંથી ક્યા અશ્મી પ્રાપ્ત થાય છે ?
14. AC જનરેટરમાં બ્રશનું કાર્ય શું છે ?
15. બીડી બનાવવા ક્યા વૃક્ષોનાં પર્ણનો ઉપયોગ થાય છે ?
16. વ્યાખ્યા આપો : સમસ્થાનિકો

વિભાગ - B

❖ **નીચે આપેલા પ્રશ્ન નં. 17 થી 26 ના આશરે 40 થી 50 શબ્દોમાં માગ્યા મુજબ ઉત્તર લખો. (પ્રત્યેકનો 2 ગુણ) [20]**

17. ઘ્રાણેન્દ્રિય સૂચકની મદદથી એસિડ અને બેઈઝની પરખ કેવી રીતે કરશો ?

અથવા

17. (i) મંદ HCl ની $NaHCO_3$ સાથેની પ્રક્રિયાનું સમીકરણ લખો.
(ii) જલીય HCl નું દ્રાવણ વિદ્યુતવાહક શા માટે છે ?
18. ઈથેનોલનાં ઉપયોગો જણાવો.
19. તફાવત લખો : જારક શ્વસન અને અજારક શ્વસન

અથવા

19. બાષ્પોત્સર્જનથી જલવાહકમાં પાણીનું ઊર્ધ્વવહન સમજાવો.
20. સ્ત્રીમાં અંડકોષનું ફલન ન થાય તો શું થાય ?
21. સાપેક્ષ વક્રિભવનાંક સમજાવો.

અથવા

21. એક ડોક્ટર +1·5D પાવર ધરાવતા શુદ્ધીકારક લેન્સનું પ્રિસ્ક્રિપ્શન આપે છે. લેન્સની કેન્દ્ર લંબાઈ શોધો. સૂચિત કરેલો લેન્સ અભિસારી છે કે અપસારી ?
22. પ્રેરિત વિદ્યુતપ્રવાહની દિશા નક્કી કરવા માટેનો નિયમ લખો. જરૂરી આકૃતિ દોરો.
23. અશ્મિ બળતણનાં ઉપયોગનાં ગેરફાયદા જણાવો.
24. 50V નાં વિદ્યુતસ્થિતિમાનનાં તફાવત હેઠળ 1 કલાકના 96000 કુલંબ (C) વિદ્યુતભારને એક સ્થાનેથી બીજા સ્થાને ખસેડતા ઉત્પન્ન થતી ઉષ્મા શોધો.
25. ટૂંકનોંધ લખો : ઉપભોગી સજીવો
26. વનસંરક્ષણ માટે કોઈ ચાર ઉપાયો જણાવો.

અથવા

26. બંધ બાંધવાના બે ફાયદા અને ગેરફાયદા જણાવો.

વિભાગ - C

❖ **નીચે આપેલા પ્રશ્ન નં. 27 થી 34 ના આશરે 60 થી 80 શબ્દોમાં મુદ્દાસર ઉત્તર લખો. (પ્રત્યેકનો 3 ગુણ) [24]**

27. વિઘટન પ્રક્રિયાઓને સંયોગીકરણ પ્રક્રિયાઓની વિરૂદ્ધ પ્રક્રિયા શા માટે કહેવાય છે? આ પ્રક્રિયા માટેના સમીકરણો દર્શાવો.
28. ધોવાનો સોડા અને બેકિંગ સોડાનાં બે મહત્વના ઉપયોગો લખો.
29. હાઈડ્રોકાર્બન સંયોજનો એટલે શું ? તેનું વર્ગીકરણ સમજાવો.

અથવા

29. હેકઝેનનાં સમઘટકોનાં બંધારણીય સૂત્રો તથા IUPAC નામ લખો.
30. મેન્ડેલીફના આવર્ત કોષ્ટકની કેટલીક વિસંગતતાઓ જણાવો.
31. નીચેની પરિસ્થિતિનો અભ્યાસ કરો.
1) હોસ્પિટલમાં એક દર્દીને ગ્લુકોઝ ચડાવવામાં આવી રહ્યો છે.
2) એક વ્યક્તિ 7 કિમી મેરેથોનમાં ભાગ લઈ થાકીને સ્નાયુ જકડાઈ જવાની ફરિયાદ કરે છે.
3) પ્રયોગશાળામાં વિદ્યાર્થી કસનળીમાં ગ્લુકોઝનું દ્રાવણ ભરી તેમાં યીસ્ટનો પાઉડર ઉમેરે છે. કસનળીને હવાચુસ્ત બૂચ વડે બંધ કરે છે.
ઉપરોક્ત ત્રણેય કિસ્સામાં કોષીય શ્વસનનાં પરિપથ દર્શાવતો ચાર્ટ દોરો અને ATP સંશ્લેષણ તેમજ વિઘટનની અગત્ય જણાવો.
32. ભાજન એટલે શું ? ભાજનનાં પ્રકાર ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.

અથવા

32. તરૂણાવસ્થામાં છોકરાં અને છોકરીમાં જોવા મળતાં જાતીય લક્ષણો જણાવો.
33. લેન્સના પાવર વિશે નોંધ લખો.
34. અર્થિંગ વાયરનું કાર્ય શું છે ? ધાતુનાં સાધનોનું અર્થિંગ શા માટે કરવું જોઈએ ?

અથવા

34. શોર્ટ સર્કિટ અને ઓવર લોડીંગ વચ્ચેનો તફાવત જણાવો.

વિભાગ - D

❖ **નીચે આપેલા પ્રશ્ન નં. 35 થી 39 ના આશરે 90 થી 120 શબ્દોમાં માગ્યા મુજબ સવિસ્તાર ઉત્તર લખો. (પ્રત્યેકનો 4 ગુણ) [20]**

35. આયનીય સંયોજનનાં સામાન્ય ગુણધર્મો લખો.
36. મનુષ્યનાં મગજની નામનિર્દેશનવાળી આકૃતિ દોરી. તેનાં વિવિધ ભાગોનું વર્ણન કરો.
37. ઉદ્વિકાસનાં આધારે સજીવોનું વર્ગીકરણ સમજાવો.

અથવા

37. વટાણાનાં છોડ પર મેન્ડલે કરેલાં પ્રયોગો અને મળતા પરીણામોની ચર્ચા કરો.
38. માનવ આંખની નામનિર્દેશનયુક્ત આકૃતિ દોરી સમજાવો.
39. જરૂરી પરીપથની આકૃતિ દોરી અવરોધો R_1, R_2 અને R_3 નાં સમાંતર જોડાણ માટેનાં સમતુલ્ય અવરોધ R નું સૂત્ર આપો.

અથવા

39. નીચે આપેલા પરિપથોમાં 2Ω નાં અવરોધોમાં વપરાતા પાવરની સરખામણી કરો.
(a) 6V ની બેટરી સાથે 1Ω અને 2Ω નાં અવરોધો શ્રેણીમાં જોડતાં
(b) 4V ની બેટરી સાથે 12Ω અને 2Ω નાં અવરોધો સમાંતરમાં જોડતાં

❖❖❖❖❖❖❖❖

અંગ્રેજી

પ્રશ્નપત્ર - 1

❖ **Instructions :**

1. Write in a clear legible handwriting.
2. This question paper has five sections A, B, C, D, E and question numbers from 1 to 57.
3. All the questions are compulsory. There are only internal options.
4. The numbers to the right represent the marks of the question.
5. New section should be written in a new page. Write the answers in numerical order.

Section - A

❖ **Read the extracts and answer the questions : (10)**

The next day, the court was overcrowded with people keen to watch a robot in the witness box. Counsel Goel was ticking points till the last moment. He appeared confident and crisp but so was Prem Chopra. Never would this machine man betray his master.

1. What was the court overcrowded with ?
2. Why was Prem Chopra confident ?

Shubhangi : When I visited my friend Nazmin's home in the polo forest, I saw many nests of weaver birds on babool trees. So beautiful ! How do they build their nests ?

Devangi : Look at this picture in the book. It is a weaver bird. The bird is known as Sughari in Gujarati, meaning one who builds a beautiful house, Almighty has gifted us different skills and the weaver bird is gifted with the skill of weaving its nest. Weaver birds prefer long thread-like grass leaves to build their nests.

3. Who is Nazmin ? Where does she live ?
4. What is used by the weaver bird to weave its nest ?

Anchor : Good morning everybody ! on behalf of Anand Vihar school, I, Anuj Bhatt, the co-ordinator of the career and counselling cell, welcome you all to this seminar BRING OUT YOUR BEST, to counsel the students and their parents.

5. What is Anuj Bhatt ?
6. Why is the seminar held ?

"You need not to do any heavy work here," said Shukracharya. "You can help me in my prayers by bringing flowers from the jungle. You can also bring firewood for my sacrificial fire and you can look after my cows, take them out for grazing and bring them back when they are fed." I shall try to do everything to your satisfaction," said kach.

7. What kind of work was assigned to Kach ?
8. What did Kach assure Shukracharya ?

The principle behind any firework is that when heat is applied to fuel, it burns using oxygen. However, because the fuel is packed tightly to keep the heat in, the burning takes place all of a sudden and it causes the characteristic loud noise. The actual manufacturing process of fire work is simple. The raw materials required are fuel, binders, oxidisers, and a few other materials. The ingredients are ground and mixed well, the mixture is pushed through a machine from which it comes out as long rolls or strips, and then rolled in cardboard or old newspapers with a fuse.

9. Which raw material are required to manufacture fireworks ?
10. What is the principle behind any firework ?

❖ **Write a short note using the given questions : (03)**

11. Miss Hollis Meynell
    - Who was the young woman ?
    - How old was she ?
    - In which book did she write notes ?
    - How did her words help Blandford ?
    - How did they communicate ?
    - Why did she refuse to give her photograph ?
    - What did she say about it ?
    - What happened when they met for the first time ?

OR

11. Mother - A wonderful creation
    - How should her parts be ?
    - What happens to her lap ?
    - What is the strength of her kiss ?
    - How many pairs of hands and eyes should she have ?
    - What would she do without getting irritated ?
    - What is the tear for ?

❖ **Write whether the sentences are True or False : (04)**

12. Roger Bacon, an English scientist, revealed the formula for black powder.
13. Vultures are called scavengers.
14. Miss Sullivan satisfied Helen's curiosity.
15. EFI cleaned the lake next to Arun's house.

Section - B

❖ **Read the stanza and answer the questions : (03)**

My song will be like a pair of wings to your dreams,
It will transport your heart to the verge of the unknown.
It will like the faithful star overhead when dark night is over your road.
My song will sit in the pupils of your eyes, and will carry your sight into the heart of things.
And when my voice is silent in death, my song will speak in your living heart.

16. Where will the song uplift the child's heart ?
17. How will the song guide the child on a dark night ?

18. Find the similar word for 'edge' from the stanza ?

❖ **Read the paragraph and answer the questions : (05)**

Phatik Chakravarti was the ringleader among the boys of his village. One day he planned for a new mischief. There was a heavy log lying on the bank of the river. Phatik's plan was to roll it away with the help of his friends. The owner of the log would be angry but they would all enjoy the fun. Everyone liked the idea.

But Phatik's younger brother, Makhan, sat down on the log. Phatik was very angry. "Makhan", he cried, "Get up just now. If you don't, I'll thrash you !"

Makhan didn't care. So, Phatik's friends pushed the log and Makhan fell down. The other boys began to laugh but Phatik was a little frightened. Makhan got up, attacked Phatik, beat him, kicked him and then went home crying !

19. What was Phatik's plan for a new mischief ?
20. Who became an obstacle in Phatik's plan ?
21. Who was Makhan ?
22. What did Phatik say to Makhan ?
23. What did Makhan do ?

❖ **Read the data and answer the questions : (04)**

Sale..... Sale..... Sale.....

MURLIDHAR EMPORIUM

An Exclusive Showroom of Garments

● Children wear ● Mens wear ● Ladies wear

25% Discount on purchase worth Rs. 5000

Sale open from 13th to 22nd October

B/9, Sonali Complex, Yagnik Road, Rajkot

All Days - 9:30 am to 10:30 pm

24. Who has given this advertisement ?
25. What is sold in the shop ?
26. For how many days will the sale last ?
27. The shop remains closed on every Sunday. (True / False)

❖ **Read the following conversation and answer the questions : (04)**

Mrunali : Hello ! Is this 2550008 ?

Vandan : Yes. Who's speaking ?

Mrunali : I'm Mrunali Patel, Tirth's classmete. May I talk to him ?

Vandan : Sorry. He has gone to play cricket. May I take a message ?

Mrunali : Yes, please tell him that today's our extra evening class has been cancelled as our sir has to go to Surat due to some social emergency. By the way whom have I just talked with ?

Vandan : I'm Vandan his elder brother.

28. What type of conversation is this ?
29. Whom did Mrunali want to talk with ?
30. Who is Vandan ?
31. Why has Vandan received the call ?

Section - C

❖ **Match the language functions with the sentences: (03)**

A	B
32. May you live long, dear !	(A) Seeking permission
33. May is the month when it is too hot outside	(B) Showing possibility
34. May I use your pen for a day ?	(C) Expressing Niceties
	(D) Describing Time

❖ **Choose and write the appropriate responses to complete the conversation : (03)**

35. Komal : What do you know about Mr. Parikh ?
Pooja : ______________________________
(Describing Person)
(A) Mr. Parikh visits my house everyday.
(B) Mr. Parikh is a busy man.
(C) Both Mr. & Mrs. Parikh are teachers.
(D) Mr. Parikh is a professor who works with my uncle.

36. Hemal : ___________ (asking about place)
Preet : I live in Nandan Park.
(A) Where did you live ? (B) Where do you live ?
(C) Where will you live ? (D) Where have you lived ?

37. Vanshika : Say something about Meet, your cousin.
Vrunda : ___________ (Degrees of comparison)
(A) He is cleverer in his class.
(B) He is one of the cleverest boys in our family.
(C) He is a very fat boy.
(D) He sings better in our family.

❖ **Complete the sentences using the functions given in the brackets : (03)**

38. Rahul is being .... (Describing Action)
39. Unless Radha .... (Describing Condition)
40. Neha will .... (Showing Altermatives)

❖ **Complete the paragraph filling in the blanks with the appropriate words from the brackets : (03)**

(eager, imitated, satisfied)

41. My new session started at 10 O'clock. Many enthusiastic teachers ______ the style of mine. They were _____ to do it in their classroom. They admired the session. I was ______ by their support.

❖ **Find and write the word having the nearest meaning: (03)**

42. ridiculous :
(A) silly (B) serious (C) sober (D) genuine

43. donate :
(A) take (B) give (C) ask (D) control

44. commute :
(A) comment (B) continue (C) travel (D) chat

Section - D

45. Turn the following dialogue into Indirect speech : (03)

Teacher : What a lovely picture it is !
Meghna : Thank you, sir.
Teacher : From where did you get the idea about it ?

❖ **Join the sentences using the appropriate conjunctions in the brackets : (03)**

46. Sonal did not hear the bell. She was busy in reading a book. (but, and, so)
47. Radha was severely ill. She appeared in the exam. (therefore, because, thought)
48. Ronak did not write an essay. He did not write a letter. (not only..... but also, and neither..... nor)

❖ **Rewrite the paragraph correcting underlined words : (03)**

49. Grandma was about three year young than Grandpa when she pass away. Grandpa was very old and week at that time.

❖ **Do as directed : (04)**

50. My daughter Aayushi is a poetess. She writes songs and lyrics. Her poems have given her popularity.
Begin like this : My son Aayush was......
51. The children are drawing funny pictures. Their teachers are guiding them. What is their principal doing ?
Begin like this : Funny pictures are.......

❖ **Select the questions to get the underlined words / a phrases as their answers : (03)**

52. Rinkal visited the library in the morning.
(A) What did Rinkal do in the morning ?
(B) Where did Rinkal go in the morning ?
(C) What did Rinkal visit in the morning
(D) Where did Rinkal visit in the morning ?

53. Sneha read a new lesson in the morning.
(A) What does Sneha do in the morning ?
(B) What did Sneha do in the morning ?
(C) What does Sneha read in the morning ?
(D) What did Sneha read in the morning ?

54. Jethalal has just talked to Mr. Mehta.
(A) Whom has Jethalal just talked ?
(B) Who has just been talked to by Jethala ?
(C) Who has just been talked by Jethalal ?
(D) Whom has Jethalal just talked to ?

Section - E

55. Write a paragraph in about 125 words on the following : (06)

→ The Best Friend
(Points : His / Her name - his / her physical appearance - your first meeting - common interests - why do you like him / her ? - enjoing time together his / her hobbies - how do you help each other ? - your pride)

OR

→ The problems of Homemakers
(Points : most important role in the family - expectations of everybody - endless work - rising early before - anyone else - going to bed late after everyone - no holidays - problems at home - dedication and tireless work - usually not appreciated - not respected as working women are - selfless love for the family - wish for help and support from family members - desire for a vacation from household work)

OR

→ My Dream Robot
(Points : Name - appearance - skills - use as a friend - facility - my comfort - special qualities - my pride)

56. Draft an e-mail on behalf of Mansi Pandya on mansip393@gmail.com in about thirty words inviting her friend Bhavisha on the annual day celebration in her school : (05)

OR

56. Prepare a report on the sports Day Celebration held in your school.
(When was it held ? - Who participated ? - Activities carried out - Chiefguest - speech - prizes)

57. Describe the picture in about ten sentences : (05)

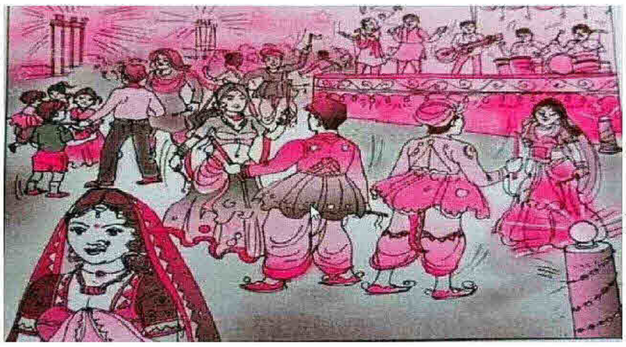

પ્રશ્નપત્ર - 2

Section - A

❖ **Read the extracts and answer the questions : (10)**

The library opened its halls for film screening, workshops in home economics or gardening, child care or the arts, and for women to get help in managing family conflicts, legal disputes and professional problems.

The secretary of the library pointed out that through reading, women would realize their own strength and forge a unity.

1. What did the secretary point out ?
2. What kind of workshops are conducted in the library ?

His mind went back to the book he had read in the training camp. 'Of Human Bondage' was the title of the novel, and throughout its pages were notes in a

woman's handwriting. He had never believed that a woman could understand a man's thoughts so well.

3. Which book had Blandford read ? Where ?
4. What could Blandford not believe ?

Then Shukracharya taught Kach the secret mantra and asked him to come out of his stomach. Kach appeared in all his brilliance, and saw his teacher lying dead. He immediately revived him with his newly learnt mantra.

Kach then paid homage to him, calling him father, as he was newborn out of him.

5. What did Shukrachrya do ?
6. What did Kach do ?

Depending on the size of the lake, and the amount of garbage, it can take anywhere between 5 days and 3 months to completely clean a lake. We have our tools like rakes and spades.

7. Which tools do they use ?
8. How long does it take to clean a lake ?

In 1890, at the age of about ten, I moved to the Perkins Institution. Here my teacher Anne Sullivan continued to teach me. I could make friends with other blind children here. My loneliness began to disappear and my progress of learning improved quite well. I learnt Latin, German and arithmetic.

9. Where did Helen move to in 1890 ? How old was she ?
10. What did Helen learn at the Perkins Institution ?

❖ **Write a short note using the given questions : (03)**

11. Pyrotechnics
- What is pyrotechnics ?
- What is the root word and its meaning ?
- What does pyrotechnics include ?
- Why is the household match a special pyrotechnic device ?
- Who are the poineers of pyrotechnics ?
- What is the greatest danger of pyrotechnics ?

OR

11. Taj Nagar Railway Station
- What was the need for a railway station ?
- Why did the people want a railway station ?
- What was the responce of the railways ?
- What did the villagers then do ?
- How much money did they pool in ?
- When was the railway station built ?

❖ **Write whether the sentences are True or False : (04)**

12. Miss Sullivan became blind by the year 1935.
13. Fireworks are manufactured only in Sivakasi.
14. The Lord was very eager to tell the details of the model.
15. Prem Chopra was arrested as he treatened to defuse the robot.

Section - B

❖ **Read the stanza and answer the questions : (03)**

The stars lean down to kiss you,
And I lie awake and miss you.
Pour me a heavy dose of atmosphere,
Because I'll doze off safely and soundly
But I'll miss your arms around me.

16. Why is the poet awake ?
17. What will the poet miss ?
18. What leans down to kiss the poet's beloved ?

❖ **Read the paragraph and answer the questions : (05)**

Master Ghulam Mohammed annouced that the fees would be taken during the recess. When the recess bell rang, I left the school and walked on and on. Finaly, I reached the railway staion. I started praying to Allah Miyan. "Just this ones save me. Order a farishta to pass by and drop just four rupees in my pocket. I promise I will use them only to pay my fees and not to eat jalebis." There was a shade-giving tree beside the railway tracks. Earlier the entire matter seemed so simple : jalebis with the fees money and fees with the scholarship money. I had known that I would get the scholarship the next month, I would have postponed my jalebi eating programme to the next month as well. Now for the crime of eating a few jalebis, for the first time in my life I was absent from school.

19. What did Master Ghulam Mohammed announce ?
20. What did the author do when the recess bell rang ?
21. What did the author pray to God ?
22. How did the author spend his fees ?
23. Find out the opposite to : present, complicated

❖ **Read the data and answer the questions : (04)**

Train No.	Name of the Train	Arrival	Departure	Platform
4707	Ranakpur Express	06:05	06:15	2
2954	August Kranti Express	06:28	06:33	2
9032	Kutch Express	07:04	07:12	1
4847	Jodhpur Express	07:40	07:50	2
2934	Karnavati Express	08:44	08:50	1
9602	Sayaji Nagari Express	09:25	09:35	1

24. When does the Ranakpur Express arrive ?
25. What is the departure time of the Kutch Express ?
26. What is the name of train no. 9602 ?
27. If you want to go to Kutch, go to platform no. ______ .

❖ **Read the following dailogue and answer the questions : (04)**

Kanjibhai : What will you grow in this season ?
Ramjibhai : I shall grow banana and sunflower ?
Kanjibhai : Oh, they are cash crops. Do you get a loan for growing these crops ?
Ramjibhai : Yes, Pak Dhiran Society lends money.
Kanjibhai : How do you pay back this loan ?
Ramjibhai : On easy installments.
Kanjibhai : Where do you sell your crops ?
Ramjibhai : Agricultural Market buys these crops.
Kanjibhai : Thank you for giving me good informartion.

28. What is Ramjibhai ?
29. Which are the cash crops ?
30. From where does Ramjibhai get a loan ?
31. Where does Ramjibhai sell his crops ?

Section - C

❖ **Match the language functions with the sentences : (03)**

'A'	'B'
32. Ronak was punished yesterday.	(A) Making Request
33. I told him that he would succeed.	(B) Describing Process
34. Would you mind moving a bit ?	(C) Describing Action
	(D) Reporting Event

❖ **Choose and write the appropriate responses to complete the conversation : (03)**

35. Mr. Pandya : __________ (Asking about Duration)
Mr. Mehta : I had been a teacher for 30 years.
(A) What are you ?
(B) Where did you work ?
(C) What had you done ?
(D) How long had you been as a teacher ?

36. Tanvi : ______________ (Seeking Information)
Roma : I am going to the library.
(A) What are you doing ? (B) When are you going ?
(C) Where are you going ? (D) Why are you going ?

37. Teacher : Why have you come late ?
Rahul : _____________ (Showing Reason and Result)
(A) My mother got angry with me.
(B) I always come late.
(C) I never get up early.
(D) I have come late because I missed the bus.

❖ **Complete the sentences using the functions given in the brackets : (03)**

38. Sweta dances more _______ Rima. (Degrees of Comprison)

39. My father exclaimed with anger _______. (Reporting Event)

40. Unless you complete ________ . (Describing Condition)

❖ **Complete the paragraph filling in the blanks with the appropriate words from the brackets : (03)**
(strange, caring, behaviour)

41. The teacher found that the ________ of the new student was quite ______. In spite of her _______ attitude, the boy continued to behave rudely.

❖ **Find and write the word having the nearest meaning : (03)**

42. chase : (A) run on (B) run into (C) run before (D) run after

43. mob : (A) crowd (B) flock (C) dense (D) bunch

44. boast: (A) show off (B) show to (C) show up (D) show for

Section - D

(45)Turn the following dialogue into Indirect speech : (03)

Kareena : Have you seen my purse anywhere ?
Nirav : No. Just search carefully. It may be there somewhere
Kareena : Do you think I'm blind ? I have seen almost everywhere, stupid

❖ **Join the sentences using the appropriate conjunctions in the brackets : (03)**

46. Amruta is clever. Vishwa is also clever. (and, or, but)

47. Kavya sang beautifully. She won the prize. (but, as, when)

48. The teacher entered into the class. All the students stood up at once. (when, no sooner, because)

❖ **Rewrite the paragraph correcting underline words : (03)**

49. Our heart is a <u>marvel</u> pump. It works with great <u>efficient</u>. It pumps blood into the <u>complexity</u> network of tubes.

❖ **Do as directed : (04)**

50. That girl is eating an apple. This boy is peeling a potato. This man is milking a buffalo. That woman is cleaning the kitchen.
Begin like this : Those girls ....

51. Vikram completed all the files. His boss appreciated his effort. He congratulated him. He gave promotion to Vikram.
Begin like this : All the files were ....

❖ **Select the questions to get the underlined words / a phrases as their answers : (03)**

52. Sapna bought <u>a</u> new dress for her friend.
(A) What did Sapna buy for her friend ?
(B) Which dress did Sapna buy for her friend ?
(C) How many new dresses did Sapna buy for her friend ?
(D) For whom did Sapna buy a new dress ?

53. Nilam has been studying <u>since morning</u>.
(A) When did Nilam study ?
(B) What has Nilam been doing ?
(C) Who has been studying ?
(D) Since when has Nilam been studying ?

54. Samir sang a song <u>very melodiously</u>.
(A) How did Samir sing a song ?
(B) Who sang a song ?
(C) What did Samir do ?
(D) Where did Samir sing a song ?

Section - E

55. Write a paragraph in about 125 words on the following : (06)

→ If I Were The Sarpanch Of My Village
(Points : present condition - facility required - your plan to improve the condition - your ideas to motivate people - PPP Model - plans to make your village an ideal one)

OR

→ A Visit To A Public Library
(Points : a modern place of pilgrimage - location - building - librarian - readers - variety of books - sections - reference books - news-paper - magazines)

OR

→ My Favourite Feathered Friend
(Points : types of birds - your favourite - habitat - special features - shape, size, colour, food etc. - habits - usefilness - reasons for your special liking - feelings when you see it)

56. **Komal Pandya writes an e-mail to her cousin Manav on manav337@gmail.com inviting him to join hands in the cleanliness drive in her school organized by a unit of the NGO. (05)**

OR

56. **Write a report on the welcome of the new principal in your school in about 60 words :**
(When did he join ? - How was the function ? - Who were the guests ? - Who was the chief guest ? - speech - message to the students by the new principal - vote of thanks)

57. **Describe the picture in about ten sentences : (05)**

પ્રશ્નપત્ર - 3

Section - A

❖ **Read the extracts and answer the questions : (10)**

→ Helen Keller became deaf and blind when she was very young. Since she was deaf, she did not learn to speak. Soher parents were extremely worried. Then they found Miss Sullivan a teacher for the deaf and blind. That changed Helen's life.

1. Why were Helen's parents worried ?
2. What was Miss Sullivan ?

→ "One pair that sees her children through closed doors. Another pair to look at the children and say, I understand and I love you without uttering a word. And the third pair to see all secret things without opening them."

3. What is the first pair for ?
4. What is the function of the third pair ?

→ Depending on the size of the lake, and the amount of garbage, it can take anywhere between 5 days and 3 months to completely clean a lake. We have our tools like rakes and spades.

5. Which tools do they use ?
6. How long does it take to clean a lake ?

→ The roof of a sturdy, brick - walled home in each village is always chosen as the site for the panels and battery. Azaz, one of the company's first electrician to be recruited from the local district block of Reusa, installs the panel in a southerly direction to capture as much sun light as possible.

7. Why is the panel installed in the southerly direction ?
8. What two things are necessary for installing a solar panel ?

→ One minute to six .... And Blandford's heart leaped.
A young woman was coming towards him. She was tall and slender Her eyes were as blue as flowers. Her lips and chin had a gentle firmness. In her green suit she was like springtime itself.

9. What did Blandford notice ?
10. Describe the young woman.

❖ **Write a short note focusing on the questions : (03)**

11. **Ram sing - 070 - the human robot.**

Questions :

→ Who manufactured Ramsing - 070 ?
→ How was he ?
→ How does it operate ?
→ What are the three in built principles of Ramsing - 070 ?
→ Why did Prem Chopra buy it ?
→ How was it caught ?
→ What was confusion of Ramsing - 070 ?

OR

11. **Kach**

Questions :

→ Who was Kach and why was he sent to Sukracharya ?
→ How did he win the favour of his Guru ?
→ What did the Asuras do with him ?
→ How did Sukracharya revive him ?
→ How did Kach revive Sukracharya ?
→ What was his dispute with Devyani ?

❖ **Write whether the sentences are True or False : (04)**

12. India is considered the pioneer of pyrotechnic.
13. The Government funded forty-five lakh rupees to build the railway station.
14. Shubhangi is a student of first year zoology in M S University Vadodara.
15. Sharing binds a family together.

Section - B

❖ **Read the stanza and answer the questions : (03)**

A one - eyed sun on the black tree
With a patch of cloud over it;
A blue fish flying on the forehead of the cloud;
The yellow butterfly swimming in the waterfall.

16. The sun is one eyed. True or False ?
17. What is the butterfly doing ?
18. What is the fish doing ?

❖ **Read the paragraph and answer the questions : (05)**

→ "Now listen carefully. The blackness you see is emptiness vast endless emptiness. The little gleaming dots are huge masses of energy filled matter. We call them stars. Some of them are millions of kilometers in diameter. This space station where we are now, is only one kilometer in diameter. The dots seem tiny because they are so far off. Some of these dots are not stars, but they are planets. World that human beings live on. The one you see in the bottom right hand corner of the window is our own planet. Good old Earth. More than six billion human beings live there, cutie."

19. Why do the dots seem tiny ?
20. What are stars ?
21. How many human beings live on the Earth ?
22. What is the blackness ?
23. Find out the opposite words of the following words from the paragraph
(i) huge (ii) top

❖ **Study the following Driving Licence and answer the questions : (04)**

GUJARAT STATE
Driving Licence

Number : 11/AHD09/48088 **Issued on** : 25/10/2018
Name : PANDYA BHARAT VINODBHAI
Address : 'SHIVAM'
Near Air Force Station, Dhichda, Jamnagar
D. O. B. : 27/06/1988 **Ref.** : GJ10/011657/08
is licensed to drive MC EX50CC WI GR valid for
other than transport vehicle from 15/12/2016 to 15/12/2020
valid for transport vehicles from to LMC 15/12/2016

B. V. Pandya
Holder's Signature
Jamnagar

R. S. Jadeja
Licensing Authority
Jamnagar

24. Who is the licence holder ?
25. What is the licence number ?
26. When was Bharatbhai born ?
27. For how many years is the licence valid ?

❖ **Read the interview and answer the questions : (04)**

Reporter : Congratulations for making the new record.
Dhoni : Thank you.
Reporter : How do you feel when you have become the second person to make double century in ODI
Dhoni : I feel happy. But I feel more delighted when my innings help India to win .
Reporter : Any message for youth ?
Dhoni : There is no option of hard work
Reporter : It's pleasure talking with you.
Dhoni : Thanks

28. For what did the Reporter congratulate Dhoni ?
29. Who are talking here ?
30. When does Dhoni feel more delighted ?
31. Which message did Dhoni give to youth ?

Section - C

❖ **Match the language functions with the sentences : (03)**

A	B
32. Meera can speak Urdu.	(A) Describing condition
33. Rohan is going to become an engineer	(B) Describing ability
34. If you come regularly, you will get promotion	(C) Describing possibility
	(D) Describing person

❖ **Choose and write the appropriate responses to complete the conversation : (03)**

35. Keshav : May I go to drink water, Madam ?
Teacher : ______________ (Granting permission)
(A) Why did you not bring water bottle ?
(B) It is in my school bag.
(C) Where did you forget your school bag ?
(D) You can but return within five minutes.

36. Ratan : Who is that girl ?
Mr. Patel : ____________ (Describing person)
(A) Does she go to the hospital ?
(B) She is the girl whose mother is a doctor.
(C) It is a wonderful garden.
(D) They are tall and thin.

37. Manager : Where did you keep my report ?
Clerk : ______________ (Locating Place)
(A) Go and find it. (B) Don't ask me.
(C) It is in the drawer. (D) Why do you want to know ?

❖ **Complete the sentences using the functions given in the brackets : (03)**

38. Take a large pot and .... (Describing process)
39. The hospital is .... (Describing Location)
40. Neither Naresh .... (Describing Alternative)

❖ **Complete the paragraph filling in the blanks with the appropriate words from the brackets : (03)**
(inspire, waste, dispose)

41. We should not throw .... anywhere on the road. We should .... it properly. We should .... other people to do the same.

❖ **Find and write the word having the nearest meaning : (03)**

42. dense : (a) thick, (b) killer, (c) ponder, (d) yell
43. fascinate : (a) dark (b) unusual (c) pile (d) attract
44. entire : (a) fair (b) partial (c) whole (d) incomplete

Section - D

45. Turn the following dialogue into Indirect speech : (03)

"It is time for you to take your lunch," said mother.
"Please, let me finish my project first, said Paresh"
"When will you finish it ?"
"Oh, Mummy, how impatient you are !"

❖ **Join the sentences using the appropriate conjunctions in the brackets : (03)**

46. Mr. Joshi is popular. Mr Shah is more popular. (so, as, than)
47. She has lost the match. I do not know the reason. (when, why, whose)
48. My friend will eat a pani-puri. She will eat a samosa. (therefore, either....or, but)

❖ **Rewrite the paragraph correcting underlined words : (03)**

49. The army men are on a secret admission. It looks like a big riskiness. But they have an reflective support from the police department.

❖ **Do as directed : (04)**

50. Look at that man and that woman. That woman is a teacher. That man is an engineer.
Start like this : Look at those ....
51. We write papers for the exam. First we read the questions. Then we write the answers and submit the question papers.
Start like this : Papers are ....

❖ **Select the questions to get the underlined words / phrases as their answers : (03)**

52. The dog ate <u>pizza</u>.
    (A) What did the dog eat ?
    (B) Why did the dog eat pizza ?
    (C) What does the dog eat ?
    (D) When did the dog eat pizza ?
53. Manthan is a <u>tailor</u>.
    (A) Who is Manthan ?
    (B) What is Manthan ?
    (C) Whose is tailor ?
    (D) Why is Manthan a tailor ?
54. He found <u>Raj's</u> book.
    (A) Who found Raj's book ?
    (B) What did he find ?
    (C) How did he find Raj's book ?
    (D) Whose book did he find ?

Section - E

55. Write a paragraph in about 125 words on the following : (06)

→ The Best Village of Gujarat
Points : (name - system of governace - population - facilities - health care centre - banks - drainage - drop out ration of the students - awards)

OR

→ The Problems of Working Mothers
Points : (working hours at office - duties at home - play an important role in family - mental and physical burden - problems at office - problems at home - how she deals with problems)

OR

→ My Favourite Festival :
Points : (Social, cultural, religious or national - date and month - importance - method of celebration - importance in our life - message)

56. Write an e-mail to your friend at hiren 2015@gmail.com telling him about the importance of sports : (05)

OR

56. Write a report on the Annaul Day Celebration of your school.
Points : (20th annual day - celebrated in the school auditorium - dignitaries and parents welcome by the principal - entertainment programme - prize distribution - speech of Chief Guest - light refreshment)

57. Describe the picture in about ten sentences : (05)

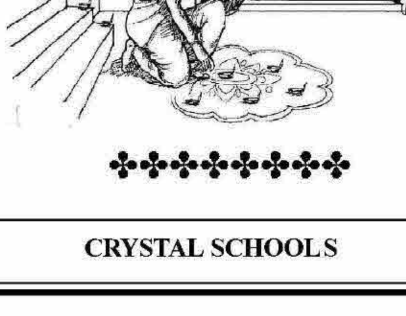

❖❖❖❖❖❖❖❖❖

સામાજિક વિજ્ઞાન

પ્રશ્નપત્ર - 1

વિભાગ - A

☞ **નીચે આપેલ પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ જવાબ આપો. (દરેકનો 1 ગુણ)** (16)

☞ **યોગ્ય જોડકાં જોડો.**

વિભાગ - A	વિભાગ - B
(1) અંબાજી	(A) ખંભાત
(2) અકીકકામ	(B) કચ્છ
(3) ધોળાવીરા	(C) ભાદરવી પૂનમનો મેળો
	(D) મધ્ય પ્રદેશ

☞ **નીચેના વિધાનો ખરાં છે કે ખોટાં તે જણાવો.**

(4) કાયોલાઈટ ખનીજ એકલ સંસાધન છે.
(5) ગીધ એ માનવીનો સફાઈ કામદાર ગણાય છે.
(6) શણના રેસાને 'ગોલ્ડન ફાઈબર' કહે છે.

☞ **યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો.**

(7) આર્થિક વૃદ્ધિ એ __________ વિકાસ પછીની અવસ્થા છે.
(ઔદ્યોગિક, રાષ્ટ્રીય, આર્થિક)
(8) __________ ને લીધે ઈજારાશાહીને વેગ મળ્યો છે.
(આર્થિક ઉદારીકરણ, ખાનગીકરણ, વૈશ્વિકીકરણ)
(9) ભારતમાં ગરીબાઈનું સૌથી ઊંચુ પ્રમાણ ________ રાજ્યમાં છે.
(બિહાર, છત્તીસગઢ, અસમ)

☞ **યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી M.C.Q. ના જવાબ આપો.**

(10) ભારતનું ભવ્ય મીનાક્ષી મંદિર કયાં આવેલું છે ?
(A) ખજૂરાહોમાં (B) બંડીપુરમાં
(C) મદુરાઈમાં (D) મલ્લપુરમાં
(11) શુદ્રક : મૃચ્છકટિકમ્ / દંડી :
(A) દશકુમાર ચરિત (B) મુદ્રા રાક્ષસ
(C) કાદમ્બરી (D) કિરાતાર્જુનીયમ
(12) ભારતીય સાહિત્યના વારસા સંબંધિત નીચેનું કયું વિધાન પૂર્ણતઃ સાચું છે ?
(A) કૌટિલ્યનું 'અર્થશાત્ર' વહીવટી વિજ્ઞાનની કૃતિ છે.
(B) ભારતમાં તુર્ક અને મુઘલ શાસન દરમિયાન હિંદી ભાષાનું ચલણ શરૂ થયું હતું.
(C) હુમાયુએ પોતાની આત્મકથા 'હુમાયુનામા' ની રચના પોતે જ કરી હતી.
(D) તેલુગુ, કન્નડ મલયાલમ અને બંગાળી દ્રવિડ કુળની ભાષાઓ છે.
(13) હૈદરાબાદમાં કયું સંગ્રહાલય આવેલું છે ?
(A) સુલતાનગંજ સંગ્રહાલય (B) સાલારગંજ સંગ્રહાલય
(C) આબાદગંજ સંગ્રહાલય (D) નિઝામ સંગ્રહાલય

☞ **નીચેના પ્રશ્નોના એક-બે વાક્યો / શબ્દોમાં જવાબ લખો.**

(14) ભારતીય સંસ્કૃતિમાં કયા-કયા વૃક્ષને પૂજનીય ગણવામાં આવે છે?
(15) વરાહમિહિરે જ્યોતિષશાસ્ત્રને કેટલા ભાગમાં વહેંચ્યું હતું ? કયા કયા?
(16) કૃષિ પેદાશોનાં 'ભાવોની સ્થિરતા' માટે સરકારે કયા પંચની સ્થાપના કરી છે?

વિભાગ - B

☞ નીચેના પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ ઉત્તર આપો. (દરેકના 2 ગુણ) (20)

(17) આપણે નદીને લોકમાતાનું બહુમાન આપ્યું છે. - સમજાવો.

અથવા

(17) મોંગોલોઈડ પ્રજાનો પરિચય આપો.

(18) કાષ્ઠકલાનો પરિચય આપો.

(19) વેદનો અર્થ આપી તે કેટલા છે ? અને કયા કયા ?

(20) ચાલુક્ય વંશની રાજધાની વિશે ટુંકનોંધ લખો.

(21) આપણા વારસાને લોકો કઈ કઈ રીતે નુકસાન પહોંચાડે છે ?

(22) રણ પ્રકારની જમીન વિશે ટૂંકમાં જણાવો.

અથવા

(22) રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાન એટલે શું ?

(23) દક્ષિણ ભારતમાં તળાવો દ્વારા ખેતી થાય છે ? શા માટે ?

(24) આધુનિક યુગને 'ખનીજ યુગ' કહે છે. શા માટે ?

અથવા

(24) જમીનમાર્ગો કરતાં જળમાર્ગો સસ્તા છે. - સમજાવો.

(25) મોટા ભાગની શણ મિલો હુગલી નદીના કિનારે આવેલી છે.- સમજાવો.

અથવા

(25) ભારતના પ્લાસ્ટિક ઉદ્યોગ વિશે ટૂંકમાં મહિતી આપો.

(26) અનુસૂચિત જાતિ અને અનુસૂચિત જનજાતિ કોને કહેવામાં આવે છે?

વિભાગ - C

☞ નીચે આપેલા પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ જવાબ આપો. (પ્રત્યેકના 3 ગુણ) (24)

(27) લોથલ - પ્રાચીન ભારતનું એક નગર.

અથવા

(27) મોહેં-જો-દડોની નગર રચનામાં રસ્તાઓ અને ગટર યોજના વિશે માહિતી આપો.

(28) નીચે આપેલા શબ્દોને વ્યાખ્યાઓ સ્વરૂપે લખો.
- (1) નવીનીકરણીય સંચાલન
- (2) બિનઆર્થિક પ્રવૃતિ
- (3) પ્રાકૃતિક વારસો

(29) વન્ય જીવોના વિનાશના કારણો જણાવો.

(30) બજાર પદ્ધતિ અને સમાજવાદી પદ્ધતિ વિશે તફાવતના ત્રણ મુદ્દા લખો.

અથવા

(30) વિકાસશીલ અર્થતંત્રનાં કોઈપણ પાંચ લક્ષણો વર્ણવો.

(31) ટકાઉ વિકાસની વ્યૂહરચના સમજાવો.

(32) 'ગ્રાહક સુરક્ષા અધિનિયમ' અંતર્ગત ગ્રાહકોના અધિકારો જણાવો. (કોઈપણ ત્રણ)

અથવા

(32) ભાવ નિયંત્રણની આવશ્યકતા શા માટે ઉભી થઈ છે ?

(33) ભારતમાં સ્વાસ્થ્ય સુધારણા માટે થયેલી કામગીરી વર્ણવો.

(34) આતંકવાદની આર્થિક અસરો જણાવો.

વિભાગ - D

☞ નીચેના પ્રશ્નોના સવિસ્તાર ઉત્તર લખો. (પ્રત્યેકના 4 ગુણ) (20)

(35) ભારતીય નાટ્યકલાનું મૂલ્યાંકન કરો.

અથવા

(35) રંગ અને રેખા દ્વારા પ્રકૃતિના જડ ચૈતન્ય સ્વરૂપનું નિરૂપણ કરતી કલા વિશે માહિતી આપો.

(36) ખરીફ પાક ધરાવતા તેલીબિયા પાકનો પરિચય આપો.

(37) શ્રમશક્તિના આયોજન વિશે નોંધ લખો.

અથવા

(37) વિશ્વશ્રમ બજારનો ખ્યાલ સ્પષ્ટ કરો.

(38) ભારતીય બંધારણમાં કયા બાળ અધિકારોનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે ?

(39) નીચે આપેલ વિગત ભારતના રેખાંકિત નકશામાં યોગ્ય સંજ્ઞા અને સૂચિ વડે નકશાપૂર્તિ કરો.
- (1) મગફળી ઉત્પન્ન કરતો પ્રદેશ.
- (2) કાઝીરંગા રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાન
- (3) તમાકુ ઉત્પન્ન કરતો પ્રદેશ
- (4) ભાખરા નાંગલ યોજના

❖❖❖❖❖❖❖❖❖

પ્રશ્નપત્ર - 2

વિભાગ - A

❖ નીચે આપેલા પ્રશ્નોનાં માગ્યા મુજબ જવાબ આપો. (દરેકનો 1 ગુણ) [16]

❖ યોગ્ય જોડકા જોડો.

	(A)	(B)
1.	ડાંગ દરબારનો મેળો	(A) અમદાવાદ
2.	પંડિત સારંગદેવ	(B) આહવા
3.	જામા મસ્જિદ	(C) ઉનાવા
		(D) દેવગિરિ

❖ નીચેનાં વિધાનો ખરાં છે કે ખોટા તે જણાવો.

4. આંતરિક વ્યાપાર સંદર્ભે વ્યાપારતુલા હકારાત્મક બને તે માટે હવે સરકારે 'મેઈક ઈન ઈન્ડિયા' પ્રોજેક્ટ શરૂ કર્યો છે.
5. 1972 માં ભારત સરકારે ભારતીય વન્યજીવો માટે બોર્ડની રચના કરી.
6. હિમાલયનાં શીત વનોમાં રાજનાગ જોવા મળે છે.

❖ નીચેનાં પ્રશ્નોનાં સંક્ષિપ્તમાં જવાબ આપો.

7. ભારતમાં આર્થિક સુધારાનો અમલ ક્યારે થયો ?
8. એક વેપારી ચીન થી રમકડા રાજકોટ મંગાવે છે – તો આ કયા પ્રકારની વ્યાપાર પ્રણાલી કહી શકાય છે.
9. ગુજરાતમાં ભુજ પાસેનાં માધોપુર ગામે સૌરઊર્જા પ્લાન્ટ શા માટે સ્થાપવામાં આવ્યો છે ?

❖ યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલીજગ્યા પૂરો.

10. .... એ મહાનદી પરની બહુહેતુક યોજના છે. (નાગાર્જુન, હીરાકુંડ, ભાખરા–નાંગલ)
11. તક્ષશિલા વિદ્યાપીઠમાં ભગવાન બુધ્ધનાં .... શિષ્યે આયુર્વેદનાં પાઠ શીખ્યા હતા. (સ્થિરમતિ, જીવકે, ગુણમતિ)
12. ગેસ અને પાણીનો પુરવઠો એ .... ક્ષેત્રની પ્રવૃત્તિઓમાં સમાવેશ થાય છે. (પ્રાથમિક, માધ્યમિક, સેવા)

❖ નીચેનાં પ્રશ્નોનાં આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ લખો.

13. જોડકા જોડો.

(a) ISI	(w)	ઉનનાં પોશાક
(b) વૂલમાર્ક	(x)	ઈલેક્ટ્રોનિક ઉપકરણો
(c) MPO	(y)	સૌંદર્ય–પ્રસાધનો
(d) ECO	(z)	માંસ, મટનની પેદાશો

(A) (a - x), (b - w), (c - z), (d - y)
(B) (a - x), (b - z), (c - w), (d - y)
(C) (a - x), (b - w), (c - y), (d - z)
(D) (a - z), (b - y), (c - x), (d - w)

14. કૌંસમાં આપેલા બહુહેતુક યોજનાઓને તેમનાં સ્થાનનાં આધારે ઉત્તર દિશાથી દક્ષિણ દિશા તરફ ગોઠવતા કયો વિકલ્પ સાચો જણાય છે ?
(ભાખરા–નાંગલ, નાગાર્જુન સાગર, નર્મદા ખીણ, ચંબલ ખીણ)
(A) ચંબલ ખીણ, નાગાર્જુન સાગર, નર્મદા ખીણ, ભાખરા–નાંગલ
(B) ભાખરા–નાંગલ, નાગાર્જુન સાગર, નર્મદા ખીણ, ચંબલ ખીણ
(C) નાગાર્જુન સાગર, નર્મદા ખીણ, ચંબલ ખીણ, ભાખરા–નાંગલ
(D) ભાખરા–નાંગલ, ચંબલ ખીણ, નર્મદા ખીણ, નાગાર્જુન સાગર

15. સાચો જવાબ શોધો.
– દર વર્ષે દોઢલાખ કન્યાઓને વિનામુલ્યે સાઈકલો આપવામાં આવે છે.
– બહારગામ અભ્યાસ માટે જતી કન્યાઓને એસ.ટી. બસમાં મફત મુસાફરીની સુવિધા.
(A) વિદ્યા લક્ષ્મી બોન્ડ (B) સરસ્વતી સાધના યોજના
(C) રાષ્ટ્રીય સ્વાવલંબન યોજના (D) મિશન મંગલમ

16. ગુજરાત સરકારે કઈ સેવા શરૂ કરી છે ? જેના પરથી 28 જેટલી સેવાઓ સંદર્ભે ઓનલાઈન અરજી, દસ્તાવેજોની ચકાસણી, પેમેન્ટ જેવી સુવિધા અને અરજીની તાજી સ્થિતિ 24 × 7 દિવસમાં જાણી શકે છે.
(A) મોબાઈલ વેન (B) ગુજરાત રાજ્ય સેવા સર્વિસ
(C) કોમન સર્વિસ પોર્ટલ (D) સર્વિસ પોર્ટલ કોમન

વિભાગ - B

❖ માગ્યા મુજબ જવાબ આપો. આશરે 30 શબ્દોમાં જવાબ આપો. (દરેકનાં 2 ગુણ) [20]

17. ભારતીય પ્રાચિનતમ પ્રજા તરિકે આર્યો વિશે પરિચય આપો.

અથવા

17. આપણા સાંસ્કૃતિક વારસામાં કઈ કઈ બાબતોનો સમાવેશ થાય છે ?
18. કયુ મંદિર કાળા પેગોડા તરીકે ઓળખાય છે ? શા માટે ?
19. ગુજરાતનાં ગરબા અને ગરબીની સમજ આપો.
20. પ્રવાસન સ્થળની સ્વચ્છતા અને જતન વિશે તમારા મંતવ્યો લખો.
21. અમદાવાદમાં આવેલ સાંસ્કૃતિક વારસાનાં સ્થળોની યાદી બનાવો.
22. આજે દેશમાં પાણીની ઘટતી ઉપલબ્ધતાએ ગંભીર સમસ્યા ઉભી કરી છે. – સમજાવો.
23. "લુપ્ત થતા વન્યજીવન અંગે ગંભીરતાથી વિચારવાનો સમય પાકી ગયો છે." – આ વિધાન સમજાવો.

અથવા

23. નિર્વનીકરણનાં પ્રભાવ (અસરો) વિશે લખો.
24. બળવાખોરી અને આતંકવાદ વચ્ચેનો તફાવત જણાવો.
25. ધાતુમય ખનીજોનું વર્ણન કરો.

અથવા

25. ખનિજ સંસાધનોની ભવિષ્યમાં અછત ન સર્જાય તે માટે તમે ભવિષ્યનાં નાગરિક હોવાનાં નાતે કયા ઉપાયો સુચવશો.
26. "પશ્ચિમ બંગાળનાં પ્રવાસ દરમિયાન તે લોકોનાં ઘરનાં શણનાં પગ લૂછણિયા, સૂતળી, કંતાન–કોથળાનો વપરાશ ખૂબ વધારે પ્રમાણમાં જોવા મળ્યો." આવું શા માટે હશે ?

અથવા

26. ભારતમાં સુતરાઉકાપડ ઉદ્યોગની સામે કઈ કઈ સમસ્યા છે ?

વિભાગ - C

❖ માગ્યા મુજબ જવાબ આપો. આશરે 60 શબ્દોમાં જવાબ લખો. (દરેકનાં 3 ગુણ) [24]

27. લોથલ ભારતનું અગત્યનું બંદર હતુ. – સમજાવો.

અથવા

27. ગુજરાતનાં સ્થાપત્યો વિશે વિવરણ કરો.
28. સરકારનો જે પધ્ધતિમાં હસ્તક્ષેપ નથી. તે પધ્ધતિનાં લાભો અને ગેરલાભો જણાવો.

અથવા

28. તફાવત સ્પષ્ટ કરો. – આર્થિક પ્રવૃત્તિ અને બિન આર્થિક પ્રવૃત્તિ.
29. આપેલ શબ્દોને વ્યાખ્યા સ્વરૂપે લખો.
(1) જમીન ધોવાણ (2) અનવીનીકરણીય સંસાધનો (3) ભૂમી સંરક્ષણ
30. નાલંદા વિદ્યાપીઠ વિશે નોંધ લખો.
31. આપણા વારસાને લોકો કઈ કઈ રીતે નુકસાન કરે છે ?
32. ગ્રાહક, કાળાબજાર, દાણચોરી વિશે સમજાવો.

અથવા

32. ભાવવધારો અંકુશમાં લાવવા "જાહેર વિતરણ વ્યવસ્થા"ની પ્રણાલી કઈ રીતે ઉપયોગી છે ? તે જણાવો.
33. ટકાઉ વિકાસનો ખ્યાલ આપી, તેની વ્યુહરચના જણાવો.
34. મહિલા સશક્તિકરણનાં અવરોધક પરિબળ જણાવો.

વિભાગ - D

❖ નીચે દર્શાવેલ પ્રશ્નોનાં સાવેસ્તાર જવાબ આપો આશરે 120 શબ્દોમાં જવાબ લખો. (દરેકનાં 4 ગુણ) [20]

35. પ્રાચિન ભારતે રસાયણવિદ્યામાં સાધેલી પ્રગતિનું વર્ણન કરો.

અથવા

35. 'પ્રાચિન ભારતનું ગણિતશાસ્ત્રમાં યોગદાન' વિશે નોંધ લખો.
36. વિવિધ કૃષિ–પધ્ધતિઓને સવિસ્તાર વર્ણવો.
37. ગરીબી નિવારણ વ્યુહરચનાઓ વિશે સમજૂતી આપો.

અથવા

37. વિશ્વશ્રમ બજારનો ખ્યાલ આપો.
38. બાળકોનાં મફત અને ફરજિયાત શિક્ષણનાં અધિકારની મુખ્ય જોગવાઈ સમજાવો.
39. ભારતનાં રેખાંકિત નકશામાં નીચેની વિગતો આપેલા નકશામાં યોગ્ય સંજ્ઞા વડે યોગ્ય સ્થાને દર્શાવો.
(1) રણથંભોર રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાન
(2) બાજરી ઉત્પન્ન કરતો એક પ્રદેશ
(3) મોટા કદનાં જહાજવાડાનું કેન્દ્ર (નામ સાથે)
(4) મુંબઈ થી દિલ્લી જતો રેલમાર્ગ વચ્ચે આવતા બે અટક સ્થાનના નામ લખો. (વાયા અમદાવાદ)

❖❖❖❖❖❖❖❖

પ્રશ્નપત્ર - 3

વિભાગ - A

❖ નીચે આપેલા પ્રશ્નોનાં માગ્યા મુજબ જવાબ આપો.
(દરેકનો 1 ગુણ) [16]

❖ યોગ્ય જોડકા જોડો.

(A)	(B)
1. ગોળ ગધેડાનો મેળો	(A) પંડિત નારદ
2. સંગીત મકરંદ	(B) ગરબાડા
3. દાદા હરિની વાવ	(C) પંડિત સારંગદેવ
	(D) અમદાવાદ

❖ નીચેનાં વિધાનો ખરાં છે કે ખોટાં તે જણાવો.

4. ભારતીય દૂરસ્થ સંવેદન (IRS) પદ્ધતિના ઉપગ્રહો પર આત્મનિર્ભર બની પોતાના પ્રક્ષેપણ વાહન પોલર સેટેલાઈટ લોન્ચ વ્હિકલનો (PSLV) વિકાસ કર્યો છે.
5. કેન્દ્ર સરકારે મહત્વનાં ઐતિહાસિક સ્થળોને 'રાષ્ટ્રીય સ્મારકો' તરીકે જાહેર કર્યા છે.
6. ગીધોની સંખ્યામાં થયેલા અસાધારણ ઘટાડાને લીધે 2005 થી આ યોજના શરૂ કરાઈ.

❖ નીચેનાં પ્રશ્નોનાં સંક્ષિપ્તમાં જવાબ આપો.

7. પર્યાવરણીય જાગૃતિ અંગે 'પૃથ્વી પરિષદ' કઈ સાલમાં યોજવામાં આવી ?
8. રાષ્ટ્રીય ધોરી માર્ગ નિર્માણની જવાબદારી કોની છે ?
9. લોખંડના મુખ્ય પ્રાપ્તિસ્થાનો જણાવો.

❖ યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલીજગ્યા પૂરો.

10. પૃષ્ઠીય જળનો મુખ્ય સ્રોત .... છે. (વૃષ્ટિ, તળાવો, નદીઓ)
11. બૌદ્ધ સાહિત્ય .... ભાષામાં લખાયું છે. (પાલી, પ્રાકૃત, સંસ્કૃત)
12. .... પધ્ધતિને મુક્ત અર્થતંત્ર કહે છે. (મિશ્ર અર્થતંત્ર, બજાર પધ્ધતિ, સમાજવાદી પધ્ધતિ)

❖ નીચેનાં પ્રશ્નોનાં આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ લખો.

13. ગ્રાહક શિક્ષણ–જાગૃતિ માટે કયું સામયિક બહાર પડે છે ?
(A) ઈનસાઈટ (B) ગ્રાહક જાગૃતમંચ
(C) ગ્રાહક શિક્ષણ (D) કન્ઝ્યુમર એક્ટ
14. નીચેની બહુહેતુક યોજનાઓને તેના લાભાન્વિત રાજયની સાથે જોડી યોગ્ય ક્રમ પસંદ કરો.

(1) ભાખરા–નાંગલ	(a) બિહાર
(2) કોસી	(b) પંજાબ
(3) નાગાર્જુન સાગર	(c) ગુજરાત
(4) નર્મદા	(d) આંધ્રપ્રદેશ

(A) (1-b), (2-a), (3-c), (4-d)
(B) (1-b), (2-a), (3-d), (4-c)
(C) (1-d), (2-c), (3-b), (4-a)
(D) (1-c), (2-d), (3-a), (4-b)
15. નીચેના દેશોને માનવ વિકાસ આંકમાં ઉતરતા ક્રમે ગોઠવતાં કઈ જોડ સાચી બનશે ?
(A) ભારત, શ્રીલંકા, નેપાળ, ભુતાન (B) શ્રીલંકા, ભુતાન, ભારત, નેપાળ
(C) શ્રીલંકા, ભારત, ભુતાન, નેપાળ (D) શ્રીલંકા, ભારત, નેપાળ, ભુતાન
16. 'વિશ્વ વૃદ્ધદિન'ની ઉજવણી કઈ તારીખે થાય છે ?
(A) 8 માર્ચ (B) 1 લી ઓક્ટોબર
(C) 1 લી એપ્રિલ (D) 15 મી જૂન

વિભાગ - B

❖ માગ્યા મુજબ જવાબ આપો. આશરે 30 શબ્દોમાં જવાબ આપો.
(દરેકના 2 ગુણ) [20]

17. સંસ્કૃતિનો અર્થ આપો.

અથવા

17. 'દ્રવિડોએ ભારતીય સંસ્કૃતિનાં વિકાસમાં મહત્વનો ફાળો આપેલ છે.' – વિધાન સમજાવો.
18. ગોવાના દેવળો વિશે સમજૂતી આપો.
19. જડતરકલા વિશે સમજૂતી આપો.
20. ભારતીય નિધિ વ્યાપાર કાનૂન એ શું છે ?
21. હુમાયુના મકબરાનો પરિચય આપો.
22. ભારતના સિંચાઈના માધ્યમો વિશે સમજૂતી આપો.
23. ઘડિયાલ પરિયોજના સમજાવો.

અથવા

23. હેણોતરા વિશે માહિતી આપો.
24. કેવિ વિચારધારા સમાજને વિભાજન તરફ દોરી જાય છે ?
25. પરંપરાગત અને બિનપરંપરાગત શક્તિ સંસાધનો વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો.

અથવા

25. બોક્સાઈટનાં ગુણધર્મો અને ઉપયોગો જણાવો.
26. લોખંડ અને પોલાદ ઉદ્યોગ વીશે વર્ણન કરો.

અથવા

26. ખાંડ ઉદ્યોગ વીશે સમજતી આપો.

વિભાગ - C

❖ માગ્યા મુજબ જવાબ આપો. આશરે 60 શબ્દોમાં જવાબ લખો.
(દરેકનાં 3 ગુણ) [24]

27. મોહેં–જો–દડો નાં મકાનોમાં કઈ કઈ વિશેષતા હતી.

અથવા

27. ગુજરાતની ગુફાઓ વિશે સમજૂતી આપો. (કોઈપણ ત્રણ)
28. બજાર પધ્ધતિનાં લક્ષણો જણાવો.

અથવા

28. આર્થિક વિકાસ એટલે શું ? ઉદાહરણ આપી સમજાવો.
29. રાતી અથવા લાલ જમીન વિશે નોંધ લખો.
30. પ્રારંભિક મધ્યકાલિન સાહિત્ય વિશે સમજૂતી આપો.
31. વારસાની જાળવણી અને સંરક્ષણ માટે થયેલા પ્રયાસો જણાવો.
32. સ્થિરતા સાથેનો ભાવવધારો એ આર્થિક વિકાસની પૂર્વશરત છે. – સમજાવો.

અથવા

32. ગ્રાહક સુરક્ષા મંડળનાં કાર્યો જણાવો.
33. ખાનગીકરણનાં લાભ અને ગેરલાભ જણાવો.
34. મહિલા સમાનતા અંગે ગુજરાત સરકારની વિવિધ યોજનાઓ વિશે સમજૂતી આપો.

વિભાગ - D

❖ નીચે દર્શાવેલ પ્રશ્નોનાં સવિસ્તાર જવાબ આપો આશરે 120 શબ્દોમાં જવાબ લખો. (દરેકનાં 4 ગુણ) [20]

35. પ્રાચિન ભારતે વૈદકવિદ્યા અને શૈલ્યચિકિત્સા ક્ષેત્રે અભૂતપૂર્વ સિધ્ધી હાંસલ કરી હતી. તેવુ શાથી કહી શકાય ?

અથવા

35. વાસ્તુશાસ્ત્ર વીશે નોંધ લખો.
36. ભારતમાં કૃષિક્ષેત્રે થયેલા સંસ્થાગત અને ટેકનિકલ સુધારા વર્ણવો.
37. બેરોજગારી ઘટાડવા ગ્રામિણક્ષેત્રમાં થયેલા ઉપાયો વર્ણવો.

અથવા

37. ભારતમાં બેરોજગારીનાં પ્રકાર સમજાવો.
38. દિવ્યાંગ વિદ્યાર્થીઓને સરકાર તરફથી મળતી સુવિધાઓ વર્ણવો.
39. ભારતનાં રેખાંકિત નકશામાં નીચેની વિગતો આપેલા નકશામાં યોગ્ય સંજ્ઞા વડે યોગ્ય સ્થાને દર્શાવો.
(1) જૈવ આરક્ષિત ક્ષેત્ર–સુંદરવન
(2) મગફળીનું ઉત્પાદન કરતુ રાજ્ય
(3) રાસાયણિક ખાતર ઉદ્યોગનું એક કેન્દ્ર નામ સાથે
(4) દિલ્લી થી કોલકતા જતો રેલમાર્ગ એક જંકશન સહિત વર્ણવો

સંસ્કૃત

પ્રશ્નપત્ર - 1

❖ **સૂચનાઓ :**

1. આ પ્રશ્નપત્રમાં કુલ પાંચ વિભાગ છે.
2. પ્રશ્નોના ક્રમ ૧ થી ૪૬ છે.
3. બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. વિકલ્પો આંતરિક છે.
4. પ્રશ્નોની જમણી બાજુના અંક તેના ગુણ દર્શાવે છે.
5. નવો વિભાગ નવા પાના પર લખવો. પ્રશ્નોના ઉત્તર ક્રમમાં લખવા.

વિભાગ – A

❖ अधोदत्तस्य गद्यखण्डस्य गुर्जरभाषायाम् अनुवादं कुरूत । **[04]**
(નીચે આપેલા ગદ્યખંડનો ગુજરાતીભાષામાં અનુવાદ કરો.)

1. संसारे विविधाः पदार्थाः सन्ति । तद्यथा, स्वर्ण-लौहादयो धातवः, वट-खदिरादयो वृक्षाः, गो-घोटकादयः पशवः च । एषु पुनः प्रत्येकमपि पदार्थाः भिन्नाः भिन्नाः भवन्ति । तद्यथा-स्वर्णं लौहात् भिन्नं भवति । अथ च प्रत्येकं सुवर्णखण्डः परस्परम् आकारेण प्रकारेण च भिन्नः भिन्नः भवति ।

अथवा

1. पुरा एकस्मिन् जलाशये अनागतविधाता, प्रत्युत्पन्नमतिः यद्भविष्यश्चेति त्रयो मत्स्याः वसन्ति स्म । अथ कदाचित् तं जलाशयं दृष्ट्वा धीवरैः उक्तम् - ''अहो बहुमत्स्योऽयं ह्रदः । कदाचिद् अपि न अस्माभिः अन्वेषितः । तदद्य आहरवृत्तिः सञ्जाता । श्वः अत्रागम्य मत्स्यकूर्मादयो व्यापादयितव्याः इति निश्चयः ।''

❖ अधोदत्तानां संस्कृतप्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृते लिखत । **[02]**
(નીચે આપેલા સંસ્કૃત પ્રશ્નોના ઉત્તર સંસ્કૃતમાં લખો.)

2. देशान् भ्रमन् एकदा शक्तिकुमारः कुत्र समागतः ?
3. कोपकलुषिता मतिः किं न विमृशति ?

अथवा

3. सिद्धहैमव्याकरणस्य षट्सु अध्यायेषु कस्य व्याकरणं वर्तते ?

❖ अधोदत्तानां प्रश्नानाम् उत्तराणि गुर्जरभाषायां लिखत । **[04]**
(નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર ગુજરાતી ભાષામાં લખો.)

4. બ્રહ્મા દુર્વાસાને નટ સાથે કેમ સરખાવે છે ?
5. અજાણ્યા પુરુષને જોઈને અર્જુનને કેમ આશ્ચર્ય થયું ?

❖ अधोदत्तस्य विषयस्य उपरि संक्षेपेण टिप्पणीं लिखत । (નીચે આપેલા વિષય ઉપર ટૂંકનોંધ લખો.) **[02]**

6. શકિતકુમારની પરીક્ષાયોજના અથવા 6. કલિકાલસર્વજ્ઞ હેમચંદ્રાચાર્ય

❖ अधोदत्त गद्यखण्डं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतभाषायां लिखत । **[04]**
(નીચે આપેલો ગદ્યખંડ વાંચીને પ્રશ્નોના ઉત્તર સંસ્કૃતભાષામાં લખો.)

7. गङ्गातीरे एकः गुरूः शिष्येण सह वर्तमानः आसीत् । स जलप्रवाहेण नीयमानं कञ्चन काष्ठखण्डं दर्शयन् शिष्यमाह - अयं जलप्रवाहेण सह समुद्रं प्राप्स्यति, परन्तु गमनमार्गे तीरे संलग्नता, भाराधिक्येन जले निमग्नता, आवर्तपातता, नदीजलवियोगश्चेति चत्वारो विघ्नाः न भवेयुः तदा एव ।

प्रश्ना :-
(A) गुरूः कुत्र वर्तमानः आसीत् ?
(B) गुरूः केन सह आसीत् ?
(C) गुरूः शिष्यं किं दर्शयन् ?
(D) भाराधिक्येन काष्ठखण्डस्य किं भवति ?

विभाग – B

❖ अधोदत्तस्य पद्यखण्डस्य गुर्जरभाषायाम् अनुवादं कुरूत । **[04]**
(નીચે આપેલ પદ્યખંડનો ગુજરાતીભાષામાં અનુવાદ કરો.)

8. पाठशालां समं मित्रैः गच्छ पाठं तथा पठ ।
एवं समादिशत् पुत्रं तातः पुत्रहिते रतः ॥
त्यज दुर्जनसंसर्गं भज साधुसमागमम् ।
कुरू पुण्यमहोरात्रं स्मर नाम हरेः सदा ॥

अथवा

8. सद्भिस्तु लीलया प्रोक्तं शिलालिखितमक्षरम् ।
असद्भिः शपथेनापि जले लिखितमक्षरम् ॥
सेवितव्यो महावृक्षः फल-च्छाया समन्वितः ।
यदि दैवात्फलं नास्ति च्छाया केन निवार्यते ॥

❖ अधोदत्तानां संस्कृत प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृते लिखत । **[02]**
(નીચે આપેલા સંસ્કૃત પ્રશ્નોના ઉત્તર સંસ્કૃતમાં લખો.)

9. हेयं किम् अस्ति ? अथवा 9. सुखं कदा शोभते ?
10. मृतस्य किं ध्रुवम् ?

❖ अधोदत्तानां प्रश्नानाम् उत्तराणि गुर्जरभाषायां लिखत । **[06]**
(નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર ગુજરાતીભાષામાં લખો.)

11. જટાયુ પાસે ક્યાં આયુધો હતા ?
12. ભકત શું-શું નથી જાણતો ?
13. સુવર્ણની પરીક્ષા કઈ-કઈ રીતે થાય છે ?

❖ श्लोकपूर्तिं कुरूत । **(શ્લોકપૂર્તિ કરો.)** **[04]**

14. सं गच्छध्वं .... उपासते ॥
15. विवादे विषादे .... त्वमेका भवानि ॥

विभाग – C

❖ अधोदत्तस्य नाट्यखण्डस्य गुर्जरभाषायाम् अनुवादं कुरूत । **[04]**
(નીચે આપેલા નાટ્યખંડનો ગુજરાતીભાષામાં અનુવાદ કરો.)

16. परिव्राजकः - बाढम् । (प्रविशति ।) (ततः प्रविशति शाण्डिल्यः ।)
शाण्डिल्यः - अविहा ! व्याघ्रेण गृहीतोऽस्मि । मोचयथ मां व्याघ्रमुखात् । अनाथ इव व्याघ्रेण खादितोऽस्मि । इदं खलु रूधिरं प्रस्रवति कण्ठात् ।
परिव्राजकः - शाण्डिल्य ! न भेतव्यं, न भेतव्यम् । मयूरः खलु एषः ।
शाण्डिल्यः - सत्यं मयूरः ।

अथवा

16. पुनीतः - एते घटनया उत्थितात् ध्वनेः भयमनुभवन्ति । अतः घटनास्थलात् दूरे धावन्ति ।
सुनीतः - सत्यं वदति भवान् । गवादयः पशवस्तु निर्बुद्धयः सन्ति । परन्तु कश्चित् सबुद्धिः मानवोऽपि यदि घटनास्थलात् दूरे धावति, तर्हि पशुरेव सः ।
पुनीतः - वस्तुतस्तु मनुष्यः यदि मनुष्यः इव वर्तते, तदा सः दुर्घटनायाः साक्षी भूत्वा त्रिविधं कार्यम् आचरति ।

❖ अधोदत्तानि वाक्यानि कः वदति इति लिखत । **(નીચે આપેલાં વાક્યો કોણ બોલે છે તે લખો.)** **[02]**

'अ'	'ब'
17. यदार्य आज्ञापयति	- दुर्योधनः
18. न वयं दूतघातकाः ।	- चन्दनदासः
	- घटोत्कचः

❖ अधोदत्तानां प्रश्नानाम् उत्तराणि गुर्जरभाषायां लिखत । [04]
(નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર ગુજરાતી ભાષામાં લખો.)

19. ચાણક્યના મતાનુસાર નંદના અને ચંદ્રગુપ્તના રાજ્યમાં શો ફરક છે ?
20. ઘટોત્કચ શકુનિને શું સલાહ આપે છે ?

❖ अधोदत्तयोः विषययोः उपरि संक्षेपेण टिप्पणीं लिखत । **(નીચે આપેલા વિષય ઉપર ટૂંકનોંધ લખો.)** [04]

21. શ્રીકૃષ્ણનો સંદેશ
22. સાક્ષિભૂત મનુષ્યનું બીજુ કર્તવ્ય.

❖ कोष्ठगतपदानि प्रयुज्य संस्कृतवाक्यानि रचयत । [02]
(કૌંસમાં આપેલાં પદોનો ઉપયોગ કરીને સંસ્કૃત વાક્યો બનાવો.)

23. પથ્થરો અચેતન હોય છે. (प्रस्तर अचेतन भू)
24. ધૃતરાષ્ટ્ર કૌરવોના પિતા હતા. (धृतराष्ट्र कौरव जनक अस् ।)

विभाग – D

❖ अधोदत्तानां प्रश्नानां सूचनानुसारम् उत्तराणि लिखत ।
(નીચે આપેલા પ્રશ્નોના સૂચનાનુસાર ઉત્તર લખો.)

25. 'शिष्यः' शब्दस्य समानार्थकं शब्दम् अधोदत्तेभ्यः विकल्पेभ्यः चित्वा लिखत । [01]
शिक्षकः, रत्नाकरः, अन्तेवासी
26. 'लुब्धः ' शब्दस्य विरूद्धार्थकं शब्दम् अधोदत्तेभ्यः विकल्पेभ्यः चित्वा लिखत । [01]
उदारः, दरिद्रः, बन्धः
27. अधोदत्तेभ्यः क्रियापदेभ्यः वर्तमानकालस्य मध्यमपुरूषस्य बहुवचनस्य रूपं चित्वा लिखत । [01]
हसथ, हसथः, हसतः
28. अधोदत्तेभ्यः क्रियापदेभ्यः सामान्यभविष्यकालस्य उत्तमपुरूषस्य द्विवचनस्य रूपं चित्वा लिखत । [01]
लभस्यामहे, लभस्ये, लभस्यावहे
29. अधोदत्तेभ्यः क्रियापदेभ्यः आज्ञार्थस्य अन्यपुरूषस्य बहुवचनस्य रूपं चित्वा लिखत । [01]
लभेताम्, लभन्ताम्, लभताम्
30. अधोदत्तेभ्यः क्रियापदेभ्यः विध्यर्थस्य अन्यपुरूषस्य एकवचनस्य रूपं चित्वा लिखत । [01]
वदेयुः, वदेताम्, वदेत्
31. अधोदत्तस्य वाक्यस्य 'स्म' प्रयोगं कृत्वा वाक्यं पुनः लिखत । [01]
जीवने कीदृशाः विघ्नाः भवन्तीति शिष्यः अपृच्छत् ।
32. अधोदत्तेभ्यः नामरूपेभ्यः सप्तमी बहुवचनस्य रूपं चित्वा लिखत । [01]
परिवारेषु, परिवारे, परिवारस्य
33. अधोदत्तेभ्यः नामरूपेभ्यः तृतीया बहुवचनस्य रूपं चित्वा लिखत । [01]
रात्रिषु, रात्रिभिः, रात्रौ
34. उपपदविभक्तेः प्रयोगं कृत्वा रिक्तस्थानं पूरयत । [01]
.... प्रति समाकृष्टः शक्तिकुमारः विवाहस्य प्रस्तावं कृतवान् । (कन्यया, कन्यां, कन्यायै)
35. प्रकोष्ठात् युक्तं संख्यापदं चित्वा रिक्तस्थानं पूरयत । [01]
बिल्वपत्रे .... पत्राणि सन्ति । (त्रीषु, त्रीणि, त्रयः)
36. रेखाङ्कितपदस्य कृदन्तप्रकारं लिखत । [01]
दूतः खलु भवान् <u>प्राप्तः</u> ।
37. अधोदत्तस्य पदस्य सन्धिविच्छेदं कुरूत । [01]
व्यञ्जनञ्च
38. अधोदत्तस्य पदस्य सन्धियुक्तं पदं लिखत । [01]
प्रविचार्य + उत्तरम्

❖ अधोदत्तयोः सामासिकपदयोः समासप्रकारौ लिखत । [02]

39. चक्रायुधः 40. घृतसहितम्

विभाग – E

41. अधोदत्तानि वाक्यानि कथानकक्रमानुसारेण पुनः स्थापयत । [04]
(નીચે આપેલાં વાક્યોને કથાનકના ક્રમાનુસાર ગોઠવીને ફરીથી લખો.)
(A) निर्जीवानां पात्राणां मरणं कथं सम्भवति ?
(B) परश्वः तानि प्रत्यर्पयिष्यामि ।
(C) भो वञ्चक ! त्वं मिथ्या वदसि ।
(D) तत्र अहं किं कर्तुं समर्थः ।
42. अधोदत्तं गद्यखण्डं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतभाषायां लिखत । [04]
(નીચે આપેલો ગદ્યખંડ વાંચીને પ્રશ્નોના ઉત્તર સંસ્કૃતભાષામાં લખો.)
महान् तत्वज्ञः, प्रखरो वक्ता, जनजीवनस्य परिवर्तकः, प्रसिद्धो देशभक्तः, अर्वाचीनो महर्षिः स्वामी दयानन्दः स्वजीवनं राष्ट्रस्य समुद्धाराय समर्पयत् । सदैव लोकहिताय निरतोऽयं महर्षिः राजस्थान प्रदेशे अजमेरनगरे दीपावल्यां तिथौ निर्वाणं प्राप्नोत् । नमोऽस्तु राष्ट्रस्य सुपुत्राय महर्षये दयानन्दाय ।
(A) महान् तत्वज्ञः प्रखरो वक्ता च कः ?
(B) महर्षिः कदा निर्वाणं प्राप्नोत् ?
(C) राष्ट्रस्य समुद्धराय किं समर्पयत् ?
(D) महर्षिः कुत्र निर्वाणं प्राप्नोत् ?

❖ कर्ता सह कृतीनां योग्यं मेलनं कुरूत । **(કર્તા સાથે યોગ્ય કૃતિ જોડો.)** [02]

'अ'	'ब'
43. बोधायन	(A) महाभारतम्
44. वाल्मीकि	(B) भगवदज्जुकीयम्
	(C) रामायणम्

❖ रेखाङ्कितानि पदानि शुद्धानि कृत्वा गद्यखण्डं पुनः लिखत । [03]
(રેખાંકિત પદોને શુદ્ધ કરીને ગદ્યખંડ ફરીથી લખો.)

45. सिद्धराजस्य जयसिंहस्य निवेदनेन प्रेरिताः <u>हेमचंद्राचार्याः</u> <u>एकं</u> अपूर्वं <u>व्याकरणग्रन्थम्</u> रचितवन्तः ।

❖ अधोदत्तस्य श्लोकस्य गुर्जरभाषायाम् अनुवादं कृत्वा अर्थविस्तारं कुरूत ।[03]
(નીચે આપેલા શ્લોકનો ગુજરાતીભાષામાં અનુવાદ કરીને અર્થવિસ્તાર કરો.)

46. वज्रादपि कठोराणि मृदूनि कुसुमादपि ।
लोकोत्तराणां चेतांसि को नु विज्ञातुमर्हति ।।

अथवा

चतुर्विधा भजन्ते मां जनाः सुकृतिनोऽर्जुन ।
आर्तो जिज्ञासुरर्थार्थी ज्ञानी च भरतर्षभ ।।

❖❖❖❖❖❖❖❖❖

प्रश्नपत्र - 2

विभाग – A

❖ अधोदत्तस्य गद्यखण्डस्य गुर्जरभाषायाम् अनुवादं कुरूत । [04]
(નીચે આપેલા ગદ્યખંડનો ગુજરાતીભાષામાં અનુવાદ કરો.)

1. विक्रमस्य द्वादश्यां शताब्द्यां सिद्धराजः जयसिंहः मालवविजयं कृतवान् । विजयानन्तरं जयसिंहः नृपतेः यशोवर्मणः सर्वं धनं गृहीत्वा अणहिलपुरं प्रत्यागतवान् । धनेन सह तत्रत्यः ग्रन्थागारोऽपि तस्य हस्तगतो जातः । अस्मिन् ग्रन्थागारे बहवोऽनुपमाः ग्रन्थाः आसन् ।

अथवा

1. गङ्गातीरे एकः गुरूः शिष्येण सह वर्तमानः आसीत् । स जलप्रवाहेण नीयमानं कञ्चन काष्ठखण्डं दर्शयन् शिष्यमाह – अयं जलप्रवाहेण सह समुद्रं प्राप्स्यति, परन्तु गमनमार्गे तीरे संलग्नता, भाराधिक्येन जले निमग्नता, आवर्तपातता, नदीजलवियोगश्चेति चत्वारो विघ्नाः न भवेयुः तदा एव ।

❖ अधोदत्तानां संस्कृतप्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृते लिखत । [02]
(નીચે આપેલા સંસ્કૃત પ્રશ્નોના ઉત્તર સંસ્કૃતમાં લખો.)

2. धर्मक्रोधयोः एकत्र वृत्तिः कीदृशी ?
3. कन्या तण्डूलान् केन प्रक्षालितवती ? अथवा
3. कः विगतदृष्टिः जातः ?

❖ अधोदत्तानां प्रश्नानाम् उत्तराणि गुर्जरभाषायां लिखत । [04]
(નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર ગુજરાતી ભાષામાં લખો.)

4. અચેતન પદાર્થોમાં સાદશ્યનું કારણ શું હોય છે ?
5. આધુનિક યુદ્ધ અને મહાભારતકાલીન યુદ્ધ વચ્ચે કયો તફાવત છે ?

❖ अधोदत्तस्य विषयस्य उपरि संक्षेपेण टिप्पणीं लिखत । (નીચે આપેલા વિષય ઉપર ટૂંકનોંધ લખો.) [02]

6. ક્રોધની શારીરિક અસરો અથવા 6. ગુણવતી કન્યાનું આયોજન

❖ अधोदत्तं गद्यखण्डं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतभाषायां लिखत ।[04]
(નીચે આપેલો ગદ્યખંડ વાંચીને પ્રશ્નોના ઉત્તર સંસ્કૃતભાષામાં લખો.)

7. पुरा एकस्मिन् जलाशये अनागतविधाता, प्रत्युत्पन्नमतिः यद्भविष्यश्चेति त्रयो मत्स्याः वसन्ति स्म । अथ कदाचित् तं जलाशयं दृष्ट्वा धीवरैः उक्तम् – ''अहो बहुमत्स्योऽयं ह्रदः । कदाचिद् अपि न अस्माभिः अन्वेषितः । तदद्य आहरवृत्तिः सञ्जाता । श्वः अत्रागम्य मत्स्यकूर्मादयो व्यापादयितव्याः इति निश्चयः ।''

प्रश्ना :-
(A) जलाशये के वसन्ति स्म ? (B) धीवरैः किं दृष्ट्वा उक्तम् ?
(C) अयं ह्रदः कीदृशः ? (D) धीवरैः किं न अन्वेषितः ?

विभाग – B

❖ अधोदत्तस्य पद्यखण्डस्य गुर्जरभाषायाम् अनुवादं कुरूत । [04]
(નીચે આપેલ પદ્યખંડનો ગુજરાતી ભાષામાં અનુવાદ કરો.)

8. न तातो न माता न बन्धुर्न दाता
न पुत्रो न पुत्री न भृत्यो न भर्ता ।
न जाया न विद्या न वृत्तिर्ममैव
गतिस्त्वं गतिस्त्वं त्वमेका भवानि ॥

अथवा

8. वृद्धोऽहं त्वं युवा धन्वी सरथः कवची शरी ।
न चाप्यादाय कुशली वैदेहीं मे गमिष्यसि ॥
इत्युक्तः क्रोधताम्राक्षः तप्तकाञ्चनकुण्डलः ।
राक्षसेन्द्रोऽभिदुद्राव पतगेन्द्रम् अमर्षणः ॥

❖ अधोदत्तानां प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृते लिखत । [02]
(નીચે આપેલા સંસ્કૃત પ્રશ્નોના ઉત્તર સંસ્કૃતમાં લખો.)

9. कः क्षोभरहितः भवतु अथवा 9. अजः नित्यः शाश्वतः पुराणः कः ?
10. प्रातः काले कं स्मेरत् ?

❖ अधोदत्तानां प्रश्नानाम् उत्तराणि गुर्जरभाषायां लिखत । [06]
(નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર ગુજરાતીભાષામાં લખો.)

11. કાર્યનો પ્રારંભ ન કરનારને કેવા માણસ તરીકે ઓળખવામાં આવ્યો છે ?
12. ગુરુ કેવા હોવા જોઈએ ?
13. ઋષિ સૂર્ય પાસે શાની યાચના કરે છે ?

❖ श्लोकपूर्तिं कुरूत । **(શ્લોકપૂર્તિ કરો.)** [04]

14. आपत्सु रामः .... भवाञ्जनेयः ॥
15. जातस्य हि .... शोचितुमर्हसि ॥

विभाग – C

❖ अधोदत्तस्य नाट्यखण्डस्य गुर्जरभाषायाम् अनुवादं कुरूत । [04]
(નીચે આપેલ નાટ્યખંડનો ગુજરાતીભાષામાં અનુવાદ કરો.)

16. घटोत्कचः – अहो कल्याणः खलु अत्रभवान् । कल्याणानां प्रसूतिं पितामहमाह भगवान् चक्रायुधः ।
धृतराष्ट्रः – (आसनात् उत्थाय) किमाज्ञापयति भगवान् चक्रायुधः ।
घटोत्कचः – न न न । आसनस्थेन एव भवता श्रोतव्यो जनार्दनस्य सन्देशः ।
धृतराष्ट्रः – यदाज्ञापयति भगवान् चक्रायुधः । (उपविशति)

अथवा

16. चाणक्यः – श्रेष्ठिन्, स्वागतं ते । इदमासनम्, तत्र स्थातव्यम् ।
चन्दनदासः – यदार्य आज्ञापयति । (उपविष्टः)
चाणक्यः – अपि प्रचीयन्ते संव्यवहाराणां वृद्धिलाभाः वः ।
चन्दनदासः – (स्वगतम्) अत्यादरः शङ्कनीयः । (प्रकाशम्) आर्य ! अथ किम् , आर्यस्य प्रसादेन अखण्डिता मे वाणिज्या ।

❖ अधोदत्तानि वाक्यानि कः वदति इति लिखत । (નીચે આપેલાં વાક્યો કોણ બોલે છે તે લખો.) [02]

'अ'	'ब'
17. कानि कानि तानि त्रिविधानि कार्याणि ?	– शाण्डिल्यः
18. पठनेन किं भविष्यति ?	– सुनीतः
	– पुनीतः

❖ अधोदत्तानां प्रश्नानाम् उत्तराणि गुर्जरभाषायां लिखत । [04]
(નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર ગુજરાતી ભાષામાં લખો.)

19. કયા મનુષ્યની પશુમાં ગણના થાય છે ?
20. ઘટોત્કચ દુર્યોધનને રાક્ષસથી પણ વધારે ક્રૂર શા માટે કહે છે ?

❖ अधोदत्तयोः विषययोः उपरि संक्षेपेण टिप्पणीं लिखत । **(નીચે આપેલા વિષય ઉપર ટૂંકનોંધ લખો.)** [04]

21. શાંડિલ્યે કરેલુ ઉદ્યાનનું વર્ણન લખો. 22. ઘટોત્કચનું પાત્રાલેખન

❖ कोष्ठगतपदानि प्रयुज्य संस्कृतवाक्यानि रचयत । [02]
(કૌંસમાં આપેલાં પદોનો ઉપયોગ કરીને સંસ્કૃત વાક્યો બનાવો.)

23. કારણ વિના દુર્ઘટના થતી નથી. (कारण विना दुर्घटना न भू)
24. ભણ્યા વિના વિદ્યા પ્રાપ્ત થતી નથી. (पठन विद्या प्र + आप्)

विभाग – D

❖ अधोदत्तानां प्रश्नानां सूचनानुसारम् उत्तराणि लिखत ।
(નીચે આપેલા પ્રશ્નોના સૂચનાનુસાર ઉત્તર લખો.)

25. 'प्रभूतम्' शब्दस्य समानार्थकं शब्दम् अधोदत्तेभ्यः विकल्पेभ्यः चित्वा लिखत । [01]
हायनम्, सदनम्, अधिकम्

26. 'अधः ' शब्दस्य विरूद्धार्थकं शब्दम् अधोदत्तेभ्यः विकल्पेभ्यः चित्वा लिखत । [01]
ऊर्ध्वम्, आतपः, अर्धम्

27. अधोदत्तेभ्यः क्रियापदेभ्यः वर्तमानकालस्य उत्तमपुरूषस्य बहुवचनस्य रूपं चित्वा लिखत । [01]
एधावहे, एधे, एधामहे

28. अधोदत्तेभ्यः क्रियापदेभ्यः सामान्यभविष्यकालस्य मध्यमपुरूषस्य द्विवचनस्य रूपं चित्वा लिखत । [01]
गमिष्यथः, गमिष्यतः, गमिष्यथ

29. अधोदत्तेभ्यः क्रियापदेभ्यः आज्ञार्थस्य अन्यपुरूषस्य एकवचनस्य रूपं चित्वा लिखत । [01]
विद्येताम्, विद्यताम्, विद्यन्ताम्

30. अधोदत्तेभ्यः क्रियापदेभ्यः विध्यर्थस्य अन्यपुरूषस्य द्विवचनस्य रूपं चित्वा लिखत । [01]
मिलेरन्, मिलेत, मिलेयाताम्

31. अधोदत्तस्य वाक्यस्य 'स्म' प्रयोगं कृत्वा वाक्यं पुनः लिखत । [01]
अर्जुनः गृहीतचिन्तः पुनः स्वर्गं प्रत्यावर्तत ।

32. अधोदत्तेभ्यः नामरूपेभ्यः चतुर्थी एकवचनस्य रूपं चित्वा लिखत । [01]
अर्जुनात्, अर्जुनाय, अर्जुनस्य

33. अधोदत्तेभ्यः नामरूपेभ्यः षष्ठी बहुवचनस्य रूपं चित्वा लिखत । [01]
बालिकानाम्, बालिकयोः, बालिकासु

34. उपपदविभक्तेः प्रयोगं कृत्वा रिक्तस्थानं पूरयत । [01]
सः .... प्रभृति गायति । (बाल्यस्य, बाल्यम्, बाल्यात्)

35. प्रकोष्ठात् युक्तं संख्यापदं चित्वा रिक्तस्थानं पूरयत । [01]
.... नारंगीषु एका उत्तमा नास्ति । (त्रीषु, त्रयः, त्रीभिः)

36. रेखाङ्कितपदस्य कृदन्तप्रकारं लिखत । [01]
सः जलं पातुं नगराद्बहिः गतवान् ।

37. अधोदत्तस्य पदस्य सन्धिविच्छेदं कुरुत । [01]
पितुराज्ञा

38. अधोदत्तस्य पदस्य सन्धियुक्तं पदं लिखत । [01]
सः + अचिन्तयत्

❖ अधोदत्तयोः सामासिकपदयोः समासप्रकारौ लिखत । [02]

39. स्तोत्रमन्त्रम् 40. तीक्ष्णतुण्डः

विभाग - E

41. अधोदत्तानि वाक्यानि कथानकक्रमानुसारेण पुनः स्थापयत । [04]
(નીચે આપેલાં વાક્યોને કથાનકના ક્રમાનુસાર ગોઠવીને ફરીથી લખો.)
(A) कूटनाथः सशोकम् अकथयत् ।
(B) जन्म भवति पात्राणां मरणे संशयः कथम् ।
(C) तस्य कूटनाथाभिधः वैश्यः प्रातिवेशिकः आसीत् ।
(D) परश्वः तानि प्रत्यर्पयिष्यामि ।

42. अधोदत्तं गद्यखण्डं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतभाषायां लिखत । [04]
(નીચે આપેલો ગદ્યખંડ વાંચીને પ્રશ્નોના ઉત્તર સંસ્કૃતભાષામાં લખો.)

धातुमयी मुद्रा प्राचीनतरा अस्ति । कार्गजी मुद्रा तु अर्वाचीना । विनिमयस्य साधनत्वेन धातुमय्याः मुद्रायाः प्रयोगः भारतवर्षे प्रायः सार्धद्विसहस्त्रवर्षेभ्यः प्रचलति । प्राचीनकाले एताः मुद्राः सुवर्णमयी, रजतमयी, ताम्रमयी चेती विविधाः आसन् । परन्तु तदानीं कार्गज्यः मुद्राः प्रचलिता न आसन् ।

प्रश्नाः-
(A) कार्गजी मुद्रा कीदृशी अस्ति ?
(B) का मुद्रा प्राचीनतरा अस्ति ?
(C) प्राचीनकाले मुद्राः कीदृश्यः आसन् ?
(D) भारतवर्षे धातुमय्याः मुद्रायाः प्रयोगः कति वर्षेभ्यः प्रचलति ?

❖ कर्ता सह कृतीनां योग्यं मेलनं कुरूत । (કર્તા સાથે યોગ્ય કૃતિ જોડો.) [02]

'अ'	'ब'
43. बाणभट्टः	(A) मालविकाग्निमित्रम्
44. महाकविः कालिदासः	(B) दशकुमारचरितम्
	(C) कादम्बरी

❖ रेखाङ्कितानि पदानि शुद्धानि कृत्वा गद्यखण्डं पुनः लिखत । [03]
(રેખાંકિત પદોને શુદ્ધ કરીને ગદ્યખંડ ફરીથી લખો.)

45. तन्न युक्तं सांप्रतं क्षणमपि अत्र अवस्थातुम् । अस्माभिः रात्रौ एव किंचित् समीपं सरः गन्तव्यम् । अहं तावत् जलाशयांतरम् गच्छामि ।

❖ अधोदत्तस्य श्लोकस्य गुर्जरभाषायाम् अनुवादं कृत्वा अर्थविस्तारं कुरूत । [03]
(નીચે આપેલા શ્લોકનો ગુજરાતી ભાષામાં અનુવાદ કરીને અર્થવિસ્તાર કરો.)

46. सेवितव्यो महावृक्षः फल-च्छाया समन्वितः ।
यदि दैवात्फलं नास्ति च्छाया केन निवार्यते ।

अथवा

कर्मण्येवाधिकारस्ते मा फलेषु कदाचन ।
मा कर्मफलहेतु र्भूः मा ते सङ्गोऽस्त्वकर्मणि ॥

પ્રશ્નપત્ર - 3

विभाग - A

❖ अधोदत्तस्य गद्यखण्डस्य गुर्जरभाषायाम् अनुवादं कुरूत । [04]
(નીચે આપેલા ગદ્યખંડનો ગુજરાતીભાષામાં અનુવાદ કરો.)

1. गुरूरग्रे उपदिशति शिष्यम् । वयं सर्वे मानवाः अपि काष्ठखण्डा इव । अस्माकं जीवनमेव नदी । परिवारः प्रवाहरूपः । तत्र स्नेहरूपं जलं वहति । स्वकीये परिवारे जीवनं जीवन्तः काष्ठरूपा वयं सुखपूर्णं संसाररूपं समुद्रम् अवश्यं प्राप्तुं शक्नुमः, यदि चत्वारो विघ्नाः न भवन्ति ।

अथवा

1. अस्ति वित्तदासो नाम प्रभूतलोभः समृद्धः कश्चित् वणिग्जनः । तस्य कूटनाथाभिधः वैश्यः प्रातिवेशिकः आसीत् । एकदा कूटनाथेन चिन्तितं यदयं वित्तदासः धनिकोऽपि लुब्धो वर्तते । अतः केनापि उपायेन मया असौ वञ्चनीयः । एवं विचार्य सः कूटनाथः एकदा वित्तदासस्य गृहमुपगम्य अकथयत् , ''भोः श्रेष्ठिन्, अस्माकं बहवः कुटुम्बिजनाः श्वः अतिथयः भविष्यन्ति ।

❖ अधोदत्तानां संस्कृतप्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृते लिखत । [02]
(નીચે આપેલા સંસ્કૃત પ્રશ્નોના ઉત્તર સંસ્કૃતમાં લખો.)

2. जालात् अपसारितः प्रत्युत्पन्नमति कीदृशं नीरं प्रविष्टः ?
3. पार्थिवाग्नेः केन सह सम्बन्धः वर्तते ? अथवा
3. क्रोधान्धस्य किम् अन्धकारी भवति ?

❖ अधोदत्तानां प्रश्नानाम् उत्तराणि गुर्जरभाषायां लिखत । [04]
(નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર ગુજરાતીભાષામાં લખો.)

4. અજ્ઞાણ્યા પુરૂષના પુત્રની શી દશા થઈ હતી ?
5. ભોજની ખ્યાતિ શાના કારણે હતી ?

❖ अधोदत्तस्य विषयस्य उपरि संक्षेपेण टिप्पणीं लिखत । [02]
(નીચે આપેલા વિષય ઉપર ટૂંકનોંધ લખો.)

6. બ્રહ્માનો દુર્વાસાને ઠપકો અથવા 6. સજીવોનું સ્વભાવિક સરખાપણું

❖ अधोदत्तं गद्यखण्डं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतभाषायां लिखत । [04]
(નીચે આપેલો ગદ્યખંડ વાંચીને પ્રશ્નોના ઉત્તર સંસ્કૃતભાષામાં લખો.)

7. काँचीनगरे शक्तिकुमारो नाम एकः श्रेष्ठिपुत्रः प्रतिवसति स्म । स यदा स्वकीयस्य जीवनस्य द्वाविंशतितमे वर्षे प्रविष्टस्तदा चिन्तामापन्नः - नास्ति दारविहीनानाम् अननुरूपगुणदाराणां च सुखम् । तत्कथं गुणवतीं भार्याम् अहं विन्देयमिति ।

प्रश्ना :
(A) शक्तिकुमारः कुत्र प्रतिवसति स्म ?
(B) शक्तिकुमारः कीदृशः आसीत् ?
(C) कस्मिन् वर्षे शक्तिकुमारः प्रविष्टः ?
(D) सः कीदृशीं भार्याम् ऐच्छत् ?

विभाग - B

❖ अधोदत्तस्य पद्यखण्डस्य गुर्जरभाषायाम् अनुवादं कुरूत । [04]
(નીચે આપેલા પદ્યખંડનો ગુજરાતી ભાષામાં અનુવાદ કરો.)

8. विददार नखैरस्य तुण्डं पृष्ठे समर्पयन् ।
केशांश्चोत्पाटयामास नखपक्षमुखायुधः ॥
ततोऽस्य सशरं चापं मुक्तामणिविभूषितम् ।
चरणाभ्यां महातेजा बभञ्ज पतगोत्तमः ॥

अथवा

8. तैलं मर्दय काये त्वं ततः स्नानं समाचर ।
यथाविधि जलेनैव वस्त्रं स्वीयं प्रधावय ॥
पूर्वाभिमुखमासीनः कुरू सन्ध्याविधिं तथा ।
वन्दस्व पितरौ नित्यं प्रातराशम् अशान च ॥

❖ अधोदत्तानां प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृते लिखत । [02]
(નીચે આપેલા સંસ્કૃત પ્રશ્નોના ઉત્તર સંસ્કૃતમાં લખો.)
9. शिला कथं शैले आरोप्यते ? अथवा 9. पितुः का आज्ञा ?
10. मानवाः कीदृशाः सन्तु ?
❖ अधोदत्तानां प्रश्नानाम् उत्तराणि गुर्जरभाषायां लिखत । [06]
(નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર ગુજરાતીભાષામાં લખો.)
11. ક્રોધાન્વિત રાવણે શું કર્યુ ?
12. કઈ–કઈ પરિસ્થિતિમા ભક્ત માતાને રક્ષણ કરવા પ્રાર્થે છે ?
13. પતિ પ્રત્યે પત્નીએ કેવી વાણી ઉચ્ચારવી જોઈએ ?
❖ श्लोकपूर्तिं कुरूत । (શ્લોકપૂર્તિ કરો.) [04]
14. अनाथो दरिद्रो .... त्वमेका भवानि ।।
15. यस्मान्नोद्विजते .... मे प्रियः ।।

विभाग – C

❖ अधोदत्तस्य नाट्यखण्डस्य गुर्जरभाषायाम् अनुवादं कुरूत । [04]
(નીચે આપેલા નાટ્યખંડનો ગુજરાતીભાષામાં અનુવાદ કરો.)
16. दुर्योधनः – दूतः खलु भवान् प्राप्तो न त्वं युद्धार्थमागतः । गृहीत्वा गच्छ सन्देशं न वयं दूतघातकाः ।।
घटोत्कचः – (सरोषम्) किं दूत इति मां प्रधर्षयसि । मा तावत् भो । न दूतोऽहम् । प्रहरध्वं समाहताः । (सर्वे उत्तिष्ठन्ति ।)
धृतराष्ट्रः – पौत्र ! घटोत्कच ! मर्षयतु भवान् । मद्वचनावगन्ता भव ।
अथवा
16. परिव्राजकः – पठितपाठैः अपि कालान्तरविज्ञेया भवन्ति पठनार्थाः । तस्मात् पठ तावत् ।
शाण्डिल्यः – पठनेन किं भविष्यति ?
परिव्राजकः – शृणु – पठनेन विना न प्राप्यते विद्या ।
न विद्यया विना सौख्यं नराणां जायते ध्रुवम् । अतो धर्मार्थमोक्षेभ्यो विद्याभ्यासं समाचरेत् ।

❖ अधोदत्तानि वाक्यानि कः वदति इति लिखत । **(નીચે આપેલાં વાક્યો કોણ બોલે છે તે લખો.)** [02]

'अ'	'ब'
17. द्वितीयं कार्यं तु कर्तव्यस्य निर्वाहः	– चाणक्यः
18. इदमासनम्, तत्र स्थातव्यम्	– सुनीतः
	– पुनीतः

❖ अधोदत्तानां प्रश्नानाम् उत्तराणि गुर्जरभाषायां लिखत । [04]
(નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર ગુજરાતી ભાષામાં લખો.)
19. ચાણક્ય કઈ રીતે ચંદનદાસ પ્રત્યે અત્યાદર વ્યક્ત કરે છે ?
20. શાંડિલ્ય ઉદ્યાનમાં પ્રવેશતાં કેમ ભય અનુભવે છે ?
❖ अधोदत्तयोः विषययोः उपरि संक्षेपेण टिप्पणीं लिखत । **(નીચે આપેલા વિષય ઉપર ટૂંકનોંધ લખો.)** [04]
21. સાક્ષિભૂત મનુષ્યનું પ્રથમ કર્તવ્ય. 22. ચાણક્ય
❖ कोष्ठगतपदानि प्रयुज्य संस्कृतवाक्यानि रचयत । [02]
(કૌંસમાં આપેલાં પદોનો ઉપયોગ કરીને સંસ્કૃત વાક્યો બનાવો.)
23. આપણા ત્રણ કર્તવ્યો છે. (अस्मद् त्रि कर्तव्य अस्)
24. પૂનમના ચંદ્રથી પ્રજાજનો વધારે ખુશ છે. (प्रकृति पूर्णिमाचन्द्र अधिक नन्द)

विभाग – D

❖ अधोदत्तानां प्रश्नानां सूचनानुसारम् उत्तराणि लिखत ।
(નીચે આપેલા પ્રશ્નોના સૂચનાનુસાર ઉત્તર લખો.)
25. 'कायः' शब्दस्य समानार्थकं शब्दम् अधोदत्तेभ्यः विकल्पेभ्यः चित्वा लिखत । [01]
हस्तः, तनुः, झषः
26. 'कलुषिता ' शब्दस्य विरूद्धार्थकं शब्दम् अधोदत्तेभ्यः विकल्पेभ्यः चित्वा लिखत । [01]
विमला, मलिना, स्वीकर्ता
27. अधोदत्तेभ्यः क्रियापदेभ्यः वर्तमानकालस्य उत्तमपुरूषस्य एकवचनस्य रूपं चित्वा लिखत । [01]
लभते, लभसे, लभे
28. अधोदत्तेभ्यः क्रियापदेभ्यः सामान्यभविष्यकालस्य मध्यपुरूषस्य बहुवचनस्य रूपं चित्वा लिखत । [01]
वदथ, वदथः, वदतः
29. अधोदत्तेभ्यः क्रियापदेभ्यः आज्ञार्थस्य अन्यपुरूषस्य द्विवचनस्य रूपं चित्वा लिखत । [01]
लिखन्तु, लिखतु, लिखताम्
30. अधोदत्तेभ्यः क्रियापदेभ्यः विध्यर्थस्य अन्यपुरूषस्य बहुवचनस्य रूपं चित्वा लिखत । [01]
एधेत, एधेरन्, एधेयाताम्
31. अधोदत्तस्य वाक्यस्य 'स्म' प्रयोगं कृत्वा वाक्यं पुनः लिखत । [01]
प्रातिवेशिकधर्मभावेन वित्तदासः कूटनाथाय पात्राणि प्रायच्छत् ।
32. अधोदत्तेभ्यः नामरूपेभ्यः षष्ठी एकवचनस्य रूपं चित्वा लिखत । [01]
अश्वानाम्, अश्वस्य, अश्वात्
33. अधोदत्तेभ्यः नामरूपेभ्यः चतुर्थी बहुवचनस्य रूपं चित्वा लिखत । [01]
कुमारिकाभ्यः, कुमारिकाभ्याम्, कुमारिकायै
34. उपपदविभक्तेः प्रयोगं कृत्वा रिक्तस्थानं पूरयत । [01]
.... पदानि निष्क्रम्य शौचार्थं गच्छ । (शतं, शतानि, शताः)
35. प्रकोष्ठात् युक्तं संख्यापदं चित्वा रिक्तस्थानं पूरयत । [01]
.... छात्रैः व्यवस्था कृता । (त्रयः, त्रिभ्यः, त्रीभिः)
36. रेखाङ्कितपदस्य कृदन्तप्रकारं लिखत । [01]
धात्री काष्ठानि <u>आनीतवती</u> ।
37. अधोदत्तस्य पदस्य सन्धिविच्छेदं कुरूत । निर्वहन्तोऽपि [01]
38. अधोदत्तस्य पदस्य सन्धियुक्तं पदं लिखत । कः + चित् [01]
❖ अधोदत्तयोः सामासिकपदयोः समासप्रकारौ लिखत । [02]
39. भयाभये 40. परकलत्रम्

विभाग – E

41. अधोदत्तानि वाक्यानि कथानकक्रमानुसारेण पुनः स्थापयत । [04]
(નીચે આપેલાં વાક્યોને કથાનકના ક્રમાનુસાર ગોઠવીને ફરીથી લખો.)
(A) को भवान् ? कस्मात् तव ईदृशी अवस्था जाता ।
(B) महाशय सगरम् इदं जलम् ।
(C) अर्जुनोऽपि जातहर्षः तैः सह संलग्नोऽभवत् ।
(D) प्राप्तभूलोकः सः महान्तं जयघोषं श्रुतवान् ।
42. अधोदत्तं गद्यखण्डं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतभाषायां लिखत । [04]
(નીચે આપેલો ગદ્યખંડ વાંચીને પ્રશ્નોના ઉત્તર સંસ્કૃતભાષામાં લખો.)
एकदा एकस्यां नृपसभायां वैदेशिकः वणिक् समागतः । तस्य पार्श्वे काष्ठमय्यः सुन्दर्यः कलात्मिकाः आकारेण प्रकारेण भारेण रूपेण रागेण च समानाः तिस्रः पुत्तलिकाः आसन् । राजसभायाम् उपस्थितः असौ वणिक् ताः पुत्तलिकाः नृपं प्रदर्शयति । नृपतिः स्वकरकमलयोः गृहीत्वा ताः पश्यति ।
(A) नृपसभायां कः समागतः ?
(B) वणिजः पार्श्वे कियत्यः कीदृश्यः च पुत्तलिकाः आसन् ?
(C) वणिक् काः नृपं प्रदर्शयति ?
(D) नृपतिः केन पुत्तलिकाः गृहीताः ?
❖ कर्ता सह कृतीनां योग्यं मेलनं कुरूत । **(કર્તા સાથે યોગ્ય કૃતિ જોડો.)** [02]

'अ'	'ब'
43. दण्डी	– कुमारसम्भवम्
44. आर्यशूर	– दशकुमारचरितम्
	– जातकमाला

❖ रेखाङ्कितानि पदानि शुद्धानि कृत्वा गद्यखण्डं पुनः लिखत । [03]
(રેખાંકિત પદોને શુદ્ધ કરીને ગદ્યખંડ ફરીથી લખો.)
45. परन्तु प्रत्यक्षतः <u>परस्परम्</u> भिन्नेषु पदार्थेषु अपि <u>किंचिदेकम्</u> <u>स्वाभाविकं</u> आन्तर्यमपि भवति ।
❖ अधोदत्तस्य श्लोकस्य गुर्जरभाषायाम् अनुवादं कृत्वा अर्थविस्तारं कुरूत । [03]
(નીચે આપેલા શ્લોકનો ગુજરાતીભાષામાં અનુવાદ કરીને અર્થવિસ્તાર કરો.)
46. मा कश्चिद् दुःखभाग् भवेत् ।।
<u>अथवा</u>
भगवन् किमुपादेयं गुरूवचनम्, हेयमपि च किमकार्यम् ।
को गुरूरधिगततत्त्वः, शिष्यहितायोद्यतः सततम् ।।

ગુજરાતી

પ્રશ્નપત્ર - 1

વિભાગ-A

(અ) નીચેના જોડકાં યોગ્ય રીતે જોડીને ફરીથી લખો. (04)

ગદ્યકૃતિ	કર્તા
(1) વાઈરલ ઈન્ફેક્શન	મહેન્દ્રસિંહ પરમાર
(2) છત્રી	ચન્દ્રકાંત પંડ્યા
(3) ભૂલી ગયા પછી	ગુણવંત શાહ
(4) ડાંગવનો અને....	રઘુવીર ચૌધરી
	રતિલાલ બોરીસાગર

(બ) નીચે આપેલા પ્રશ્નોના એક-એક વાક્યમાં ઉત્તર લખો. (02)

(1) લેખકે તાણને કોની સાથે સરખાવી છે ?
(2) 2015 નો સર્વોચ્ચ જ્ઞાનપીઠ પુરસ્કાર કયા ગુજરાતી લેખકને એનાયત થયો હતો ?

(ક) નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ત્રણ-ચાર વાક્યમાં ઉત્તર લખો. (06)

(1) "બેટા ચાલ, બહુ મોંડુ થઈ ગયું" વિનુકાકાના આ વાક્યનો ગૂઢાર્થ સમજાવો.
(2) શ્રીમદ્‌ની જીવદયા અને કરુણા કયા પ્રસંગમાંથી પ્રગટ થાય છે ?
(3) પૂરમાં ડૂબતા આંબા પટેલને કેવી રીતે જીવનદાન મળ્યું ? અથવા
(3) ઝોજીલા ઘાટની પ્રકૃતિ કેવી હતી ?

(ડ) નીચે આપેલા પ્રશ્નોના આઠ-દસ વાક્યોમાં મુદ્દાસર ઉત્તર લખો. (08)

(1) જીવલાનું પત્રાલેખન તમારા શબ્દોમાં કરો.
(2) 'ગતિભંગ' શીર્ષકની યથાર્થતા સમજાવો. અથવા
(2) 'જન્મોત્સવ' ગદ્ય આધારિત કૃષ્ણજન્મોત્સવનું દ્રશ્ય વર્ણવો.

વિભાગ-B (પદ્ય)

(અ) નીચેના જોડકાં યોગ્ય રીતે જોડીને ફરીથી લખો. (04)

કૃતિ	કર્તા
(1) દિવસો જુદાઈના જાય છે	રાજેન્દ્ર શાહ
(2) વૈષ્ણવજન	'ગની' દહીંવાલા
(3) શીલવંત સાધુને	સૂરસિંહજી તખ્તસિંહજી
(4) બોલીએ ના કાંઈ	ગંગાસતી
	નરસિંહ મહેતા

(બ) નીચે આપેલા પ્રશ્નોના એક-એક વાક્યમાં ઉત્તર લખો. (02)

(1) મોહમાયા કોને સ્પર્શી શકતાં નથી ?
(2) 'દીકરી' કાવ્ય કયા કાવ્યસંગ્રહ માંથી લીધેલું છે ?

(ક) નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ત્રણ-ચાર વાક્યમાં ઉત્તર લખો. (06)

(1) "કવિ ગુજરાતીને 'મહાજાતિ' કહે છે " શા માટે ?
(2) કવિ પક્ષીને પામવા શું કરવાનું કહે છે ?
(3) મુરલી ઠાકુરને આંગણુ મોટું શા માટે લાગે છે ? અથવા
(3) 'ચાંદલીયો' લોકગીતના આધારે રાત્રીનું વર્ણન કરો.

(ડ) નીચે આપેલા પ્રશ્નોના આઠ-દસ વાક્યોમાં મુદ્દાસર ઉત્તર લખો. (08)

(1) 'માધવને દીઠો છે ક્યાંય ?' કાવ્યનો મધ્યવર્તી વિચાર સ્પષ્ટ કરો.
(2) વતનથી વિદાય થતાં કવિની વેદના તમારા શબ્દોમાં વર્ણવો.
અથવા
(2) 'એક બપોરે' કાવ્યમાં વ્યક્ત થતી હૃદયની વેદના વર્ણવો.

વિભાગ-C (વ્યાકરણ)

માગ્યા પ્રમાણે ઉત્તર લખો :

*** કૌંસમાં આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરીને ઉત્તર લખો.**

(1) **નીચેના શબ્દોની સાચી જોડણી શોધીને લખો : (01)**
1) કુતુહલ (કુતુહલ, કૂતૂહલ, કુતુહલ)
2) દિપ્તીવંત (દીપ્તીવંત, દીપ્તિવંત, દિપ્તિવંત)

(2) **મનઃ + મંથન – શબ્દની સાચી સંધિ જોડો. (01)**
(મનોમંથન, મનમંથન, મંથન)

(3) **અઠવાડીયું શબ્દનો સમાસ ઓળખાવો. (01)**
(દ્વંદ્વ, દ્વિગુ, મધ્યમપદલોપી)

(4) **યોગ્ય જોડકાં જોડો : (01)**

(અ)	(બ)
1) કર્તરિ રચના	1) જીવલાથી શી રીતે દુઃખ ખમાશે ?
2) કર્મણિ રચના	2) તેઓ એકલા ચાલ્યા ગયા.
	3) મામાએ મનનો ભાર હળવો કર્યો.

(5) **આપણું તો કપાળેય કાણું છે ને આ ખોબોય કાણો નીકળ્યો. (01)**
વાક્યમાંના અલંકારનો પ્રકાર જણાવો.
(વ્યતિરેક, સજીવારોપણ, યમક)

(6) **મહેરબાન શબ્દમાં કયો પ્રત્યય રહેલો છે તે જણાવો. (01)**
(પૂર્વ પ્રત્યય, પર પ્રત્યય, એક પણ પ્રત્યય નહિ)

(7) **નીચેના શબ્દોના સમાનાર્થી શબ્દો શોધીને લખો : (01)**
1) કૂપ (કૂવો, કાપવું, નાળચું)
2) તરાઈ (તળેટી, ચાદર, લીલોતરી)

(8) **'પગલું' સંજ્ઞાનો સાચો પ્રકાર લખો. (01)**
(દ્રવ્યવાચક, જાતિવાચક, વ્યક્તિવાચક)

*** નીચેના પ્રશ્નોના માગ્યા પ્રમાણે ઉત્તર લખો.**

(9) **નીચેના રૂઢિપ્રયોગનો અર્થ લખો. (01)**
ટેકો ખોવો

(10) **નીચે આપેલ કહેવતનો અર્થ લખો. (01)**
ઘેર ઘેર માટીના ચૂલા

(11) **નીચેના શબ્દસમૂહ માટે એક શબ્દ લખો. (01)**
જ્યાં જવાનું ધાર્યું હોય તે સ્થાન

(12) **નીચેના શબ્દનો વિરૂદ્ધાર્થી શબ્દ લખો. (01)**
ઘાટીલું

(13) **બંને શબ્દના જોડણીભેદે થતો અર્થભેદ જણાવો.** **(01)**

આખું - આખુ

(14) **નીચેના તળપદા શબ્દનું શિષ્ટ રૂપ લખો.** **(01)**

ભા

(15) **નીચેના વાક્યમાંથી વિશેષણ શોધીને તેનો પ્રકાર જણાવો.** **(01)**

એક વિરલ વિભૂતિની આ વાત છે.

(16) **નીચેના વાક્યમાંથી ક્રિયાવિશેષણ શોધીને તેનો પ્રકાર જણાવો.** **(01)**

કાળુની આંખમાંથી ડબડબ આંસુ સરી પડ્યાં.

(17) **સાન્નિધ્ય – શબ્દના ધ્વનિઘટકો (સ્વર–વ્યંજનો) છૂટા પાડો.** **(01)**

(18) **નીચેના વાક્યની પ્રેરક વાક્યરચના બનાવો.** **(01)**

રીંછના હૂમલામાંથી એક સુરતી કુટુંબ બચ્યું.

(19) **નીચેની પંક્તિનો છંદ ઓળખાવો.** **(01)**

મને એ ચક્ષુમાં પ્રભુ! જગતતીર્થોત્તમ મળ્યું.

(20) **સ્નગ્ધરા – છંદનું બંધારણ જણાવો.** **(01)**

વિભાગ-D

(અ) નીચે આપેલી પંક્તિઓના આશરે પંદર વાક્યોમા અર્થ વિસ્તાર કરો. **(04)**

ઉત્તમ વસ્તુ અધિકાર વિના મળે, તદપિ અર્થ નવ સરે,
મત્સ્ય ભોગી બગલો મુક્તાફળ દેખી ચંચૂ ના ભરે!

અથવા

ચહું થાવા હું યે મધુર ખીલતું પુષ્પ નવલું;
પરંતુ ના ઈચ્છા જીવન જીવવા તાડ તરુનું.

(બ) તમારી શાળામાં યોજાયેલ ખેલકૂદ મહાકુંભ રમતોત્સવ પર આશરે એકસો શબ્દોમાં અહેવાલ લખો. **(04)**

(ક) નીચે આપેલા ગદ્યખંડનો આશરે ત્રીજા ભાગમાં સંક્ષેપ કરી તેને યોગ્ય શીર્ષક આપો. **(04)**

" જેમ સાડીના શણગાર માટે કિનાર અને પાલવ હોય છે તેમ જીવનના આનંદ માટે સાહિત્ય, સંગીત અને કલા હોય છે એવી માન્યતા દુનિયામાં બધે છે. કિનાર કે પાલવ વિના સાડી બની શકતી નથી એમ નથી છતાંયે એ હોય ત્યારે જ આપણને સાડી, સાડી જેવી લાગે છે. તે જ પ્રમાણે સાહિત્ય, સંગીત અને કલા વિનાનું જીવવું શક્ય હોવા છતાં આપણે એને જીવનનું નામ નહીં આપીએ. કિનાર અને પાલવ એ સાડીનો આકર્ષક ભાગ છે પણ મુખ્ય ભાગ નથી. એકલી કિનાર અને પાલવ કોઈ ઓઢી ન શકે. સાડી છે તે માટે કિનાર અને પાલવનું મહત્વ છે. સાડીથી એ કૃતાર્થ થાય છે. કલા તો જીવનના શણગાર તરીકે જ શોભે અને કૃતાર્થ થાય છે. સાહિત્ય, સંગીત અને કલા ત્રણેય એકબીજાના પરમ મિત્ર છે, એક કુટુંબી છે. એમના પરસ્પર સહકારથી જીવન પર રમણીય અને સુવાસિત છે." **– કાકા કાલેકર**

(ડ) ગમે તે એક વિષય પર આપેલા મુદ્દા આધારિત આશરે 250 શબ્દોમાં નિબંધ લખો. **(08)**

ઉનાળાનો બપોર / વૈશાખી વાયરા વાયા / ગ્રીષ્મનો મધ્યાહ્ન

મુદ્દા : પ્રસ્તાવના - ઉનાળાની બપોરનું વાતાવરણ - રૌદ્ર સ્વરૂપ નિર્જનતા અને શાંતિ - પશુપંખી અને માનવીની હાલત - ગરમીથી બચવાની પ્રયુક્તિઓ - બપોરનું આગવું સૌંદર્ય - ઉપસંહાર

અથવા

પર્યાવરણ સુરક્ષા : આજનો પ્રાણપ્રશ્ન/પ્રકૃતિનું રક્ષણ એજ જીવનનું રક્ષણ

મુદ્દા :પ્રસ્તાવના - પર્યાવરણમાં વિકૃતિ માનવસર્જીત છે.-પર્યવરણને નુકશાન કરનારા પરિબળો-માનવીએ કુદરત સાથે કરેલા ચેડા-ઉપસંહાર

અથવા

પુસ્તક : મારો પરમ મિત્ર / પુસ્તકોની મૈત્રી

મુદ્દા :પ્રસ્તાવના - પુસ્તકોનું મહત્વ - જીવનઘડતરમાં સારા પુસ્તકોનો ફાળો - માનનીય ઉદાહરણો - પુસ્તક : ઉત્તમ મિત્ર - પુસ્તકોની મૈત્રીના લાભ - ઉપસંહાર

****

પ્રશ્નપત્ર - 2

વિભાગ - A (ગદ્ય વિભાગ)

(અ) નીચેનાં જોડકાં યોગ્ય રીતે જોડીને ફરીથી લખો. **[04]**

(અ) ગદ્યકૃતિ	(બ) કર્તા
1. વાઈરલ ઈન્ફેકશન	(અ) જોરાવરસિંહ જાદવ
2. ચોપડાની ઈન્દ્રજાળ	(બ) સુરેશ જોશી
3. ઘોડીની સ્વામીભકિત	(ક) મોહનલાલ પટેલ
4. જન્મોત્સવ	(ડ) ચંદ્રકાન્ત પંડ્યા
	(ઈ) ગુણવંત શાહ

(બ) નીચે આપેલા પ્રશ્નોના એક–એક વાક્યમાં ઉત્તર લખો. **[02]**

1. શ્રીમદ્‌ને કયું દશ્ય જોઈને જાતિસ્મરણ જાગ્યું હતું ?
2. અંકલેશ્વર શા કારણે લેખકને પ્રિય છે ?

(ક) નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ત્રણ–ચાર વાક્યોમાં ઉત્તર લખો. **[06]**

1. બાળકોના વિકાસ અંગે વિનુકાકા શું માનતા હતા ?
2. લેખક હૃદયરોગના હુમલા વિશે શું જણાવે છે ?
3. 'જન્મોત્સવ' વાર્તાનું સમાપન શેનો સંકેત આપે છે ? **અથવા**
3. આંબા પટેલને મણાર શા માટે જવું પડયું ?

(ડ) નીચેના પ્રશ્નોના આઠ–દસ વાક્યોમાં મુદ્દાસર ઉત્તર લખો. **[08]**

1. 'ભૂખથીય ભૂંડી ભીખ' શીર્ષકની યોગ્યતા આલેખો.
2. છત્રી ન ખોવાય એ માટે લેખકને કેવી કેવી સલાહો મળી હતી ?

અથવા

2. 'હિમાલયમાં એક સાહસ' પાઠને આધારે હિમાલયની સાહસ યાત્રાનું વર્ણન કરો.

વિભાગ - B (પદ્ય વિભાગ)

(અ) નીચેનાં જોડકાં યોગ્ય રીતે જોડીને ફરીથી લખો. **[04]**

(અ) પદ્યકૃતિ	(બ) સાહિત્ય પ્રકાર
1. વૈષ્ણવજન	(અ) ભજન
2. શીલવંત સાધુને	(બ) ઊર્મિકાવ્ય
3. દીકરી	(ક) સૉનેટ
4. એક બપોરે	(ડ) ગઝલ
	(ઈ) પદ

(બ) નીચે આપેલા પ્રશ્નોના એક–એક વાક્યમાં ઉત્તર લખો. **[02]**

1. કાવ્યનાયક કોને ધૂળમાં ન ભળી જવાની અરજ કરે છે ?
2. 'હાઈકુ'માં કેટલા અક્ષર હોય છે ?

(ક) નીચે આપેલ પ્રશ્નોના ત્રણ–ચાર વાક્યોમાં ઉત્તર લખો. **[06]**

1. 'દીકરી' કાવ્યમાં વ્યક્ત થયેલ પિતાના મનોભાવો જણાવો.
2. પ્રથમ મુક્તકમાં કવિ રઈશ મણિયાર કઈ વાતની ચેતવણી આપે છે ? તમારા શબ્દોમાં સમજાવો.

3. 'શીલવંત સાધુ' તમે કોને કહેશો ? કાવ્યના આધારે જણાવો.

અથવા

3. 'ચાંદલિયો' લોકગીતમાં આલેખાયેલા કુટુંબજીવનના સબંધોનું મધુર ચિત્ર આલેખો.

(ડ) નીચેના પ્રશ્નોના આઠ–દસ વાક્યોમાં મુદ્દાસર ઉત્તર લખો. [08]

1. 'એક બપોરે' કાવ્યનો મધ્યવર્તી વિચાર સ્પષ્ટ કરો.
2. 'માધવને દીઠો છે ક્યાંય' કાવ્યનો મધ્યવર્તી વિચાર સ્પષ્ટ કરો.

અથવા

2. 'દિવસો જુદાઈના જાય છે' ગઝલમાં ગનીની મનઃસ્થિતિ તમારા શબ્દોમાં વર્ણવો.

વિભાગ - C (વ્યાકરણ વિભાગ)

❖ માગ્યા પ્રમાણે ઉત્તર લખો.

❖ કૌંસમાં આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરીને ઉત્તર લખો.

1. નીચેના શબ્દોની સાચી જોડણી શોધીને લખો. [01]
(1) નિશાસો (નિસાસો, નિશાશો, નિસાશો)
(2) દારૂણ (દારુણ, દારૂણ, દરુણ)

2. 'સત્ + જન' શબ્દની સાચી સંધિ જોડો. [01]
(સજ્જન, સજન, સંજન)

3. 'રોમાંચક' શબ્દનો સમાસ ઓળખાવો. [01]
(ઉપપદ, બહુવ્રીહિ, કર્મધારય)

4. યોગ્ય જોડકાં જોડો. [01]

'અ'	'બ'
(1) કર્તરિ રચના	(1) અમારાથી જીવલાને ઘેર પહોંચાયું.
(2) કર્મણિ રચના	(2) મારા પિતાજી ધીરધારનો ધંધો પણ કરતા.
	(3) ફોગટ થોડું અપાય છે ?

5. 'એ બાપદીકરાની જાણે અલગ દુનિયા છે.' વાક્યમાંના અલંકારનો પ્રકાર જણાવો. [01]
(ઉત્પ્રેક્ષા, રૂપક, સજીવારોપણ)

6. 'કટાક્ષ' શબ્દમાં કયો પ્રત્યય રહેલો છે તે જણાવો. [01]
(પર–પ્રત્યય, પૂર્વ–પ્રત્યય, એક પણ પ્રત્યય નહિ)

7. નીચેના શબ્દોના સમાનાર્થી શબ્દ શોધીને લખો. [01]
(1) આચરણ (પગ, રસપાન, વર્તન)
(2) ઘરોબો (નિકટતા, ઘરબાર, પાડોશ)

8. 'દીપ' સંજ્ઞાનો સાચો પ્રકાર લખો. [01]
(જાતિવાચક, વ્યક્તિવાચક, સમૂહવાચક)

❖ નીચેના પ્રશ્નોના માગ્યા પ્રમાણે ઉત્તર લખો.

9. નીચેના રૂઢિપ્રયોગનો અર્થ આપો. [01]
હાડમાંસ ગાળી નાખવાં

10. નીચે આપેલ કહેવતનો અર્થ લખો. [01]
સાપ ગયાને લિસોટા રહ્યા

11. નીચેના શબ્દસમૂહ માટે એક શબ્દ લખો. [01]
ભીના વાળ વાળી રૂપાળી સ્ત્રી

12. નીચેના શબ્દનો વિરુદ્ધાર્થી શબ્દ લખો. [01]
અભિશાપ

13. બંને શબ્દના જોડણીભેદે થતો અર્થભેદ જણાવો. [01]
પાણિ – પાણી

14. નીચેના તળપદા શબ્દનું શિષ્ટ રૂપ લખો. [01]
હવારે

15. નીચેના વાક્યમાંથી વિશેષણ શોધીને તેનો પ્રકાર જણાવો. [01]
ત્રણ દિવસ આહ્વા રોકાયો.

16. નીચેના વાક્યમાંથી ક્રિયાવિશેષણ શોધીને તેનો પ્રકાર જણાવો. [01]
રોજ ભીની થાય છે ભીની પલકમાં દીકરી.

17. 'શૃંગ' શબ્દના ધ્વનિઘટકો (સ્વર–વ્યંજન) છૂટા પાડો. [01]

18. નીચેના વાક્યની પ્રેરક વાક્યરચના બનાવો. [01]
બા બહાર પાણી આપવા આવી.

19. નીચેની પંક્તિનો છંદ ઓળખાવો. [01]
શેરી મિત્રો સો મળે, તાળી મિત્ર અનેક

20. 'શિખરિણી' છંદનું બંધારણ જણાવો. [01]

વિભાગ - D (અર્થગ્રહણ/લેખન સજ્જતા)

(અ) નીચે આપેલી પંક્તિઓનો આશરે પંદર વાક્યોમાં અર્થવિસ્તાર કરો. [04]

શમે ના વેરથી વેર, હણે ના પાપ પાપથી ;
ઔષધ સર્વ દુઃખોનું, મૈત્રીભાવ સનાતન.

અથવા

આવ નહિ આદર નહિ, નહિ નયનોમાં નેહ;
તે ઘર કદી ન જઈએ, કંચન વરસે મેહ.

(બ) તમારી શાળામાં યોજાયેલ 'રક્તદાન શિબિર'નો અહેવાલ આશરે એકસો શબ્દોમાં લખો. [04]

(ક) નીચે આપેલ ગદ્યખંડનો આશરે ત્રીજા ભાગમાં સંક્ષેપ કરી તેને યોગ્ય શીર્ષક આપો. [04]

કવિ અને વિજ્ઞાની – બન્ને એક જ ધ્યેય માટે મથે છે અને તે સત્યની શોધ માટે. બન્નેના માર્ગ જુદા છે. કવિનો માર્ગ સંયોજનનો છે, વિજ્ઞાનનો પૃથક્કરણનો. કવિનું સત્ય સનાતન છે અને જીવનની પાર જનારું છે. વિજ્ઞાની પદાર્થોનું જ્ઞાન મેળવીને એમાથી સિધ્ધાંતો તારવે છે. વિજ્ઞાનીનું સત્ય હકીકત શોધે છે. સાહિત્યની સાધના અંતિમ સત્યને પામી એ સત્યમાં લીન થઈ જવાની છે. કવિ કલ્પના પામવા મથે છે. કવિ અને કવિતા જીવનને ઉન્નત બનાવે છે, તો વિજ્ઞાન નવી નવી શોધો દ્વારા ભૌતિક જરૂરિયાતોને સંતોષે છે. આમાં કવિતા અને વિજ્ઞાનમાં જીવનની અપરિમિત શક્યતાઓ સમાયેલી છે.

(ડ) ગમે તે એક વિષય પર આપેલા મુદ્દા આધારિત આશરે 250 શબ્દોમાં નિબંધ લખો. [08]

મારો પ્રિય તહેવાર

મુદ્દા : પ્રસ્તાવના – આપણા તહેવારો – નવરાત્રિનું ધાર્મિક મહત્વ – નવરાત્રિની ઉજવણી – તહેવાર પ્રિય હોવાનું કારણ – ઉપસંહાર

અથવા

પ્રવાસનું જીવનઘડતરમાં સ્થાન

મુદ્દા : પ્રસ્તાવના – જીવનઘડતરમાં પ્રવાસનું સ્થાન – પ્રવાસના ફાયદા – સાહસિક વૃત્તિનો વિકાસ – આધ્યાત્મિક મૂલ્ય – ઉપસંહાર

અથવા

ભાવિ વિશ્વયુદ્ધની ભયાનકતા

મુદ્દા : પ્રસ્તાવના – બે વિશ્વ યુદ્ધોની ભયંકરતા – વિશ્વના વિચારકોની ચેતવણી – ત્રીજા વિશ્વયુદ્ધના ભણકારા, વિશ્વની આજની સ્થિતિ – અણુયુદ્ધની ઝાંખી – ઉપસંહાર

❖❖❖❖❖❖❖❖❖

પ્રશ્નપત્ર - 3

વિભાગ - A (ગદ્ય વિભાગ)

(અ) નીચેનાં જોડકાં યોગ્ય રીતે જોડીને ફરીથી લખો. [04]

(અ) ઉક્તિ	(બ) પાત્ર
1. 'નમસ્તે, યંગ મેન !'	(અ) ભીખલો
2. 'કાલ્યનું વાળું ઘર્યે આવીને કરીશ'	(બ) દુકાનદાર
3. 'જા તું હવે અમારા લેણામાંથી છૂટો !'	(ક) આંબા પટેલ
4. 'અમારી છત્રી બહુ ટકાઉ હોય છે.'	(ડ) મંજુકાકી
	(ઈ) વિરાટ

(બ) નીચે આપેલા પ્રશ્નોના એક–એક વાક્યમાં ઉત્તર લખો. [02]

1. લેખકને જીવલાનું કયું વાક્ય રાત્રે વારે વારે યાદ આવતું હતું ?
2. લાકડીના ટેકે ગગન તરફ મોં રાખીને કોણ ઊભું રહી ગયું હતું ?

(ક) નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ત્રણ–ચાર વાક્યોમાં ઉત્તર લખો. [06]

1. લેખકે રક્તવર્ણા શાહુકારી ચોપડાનાં પાનાં કેમ ફાડી નાખ્યાં ?
2. છાશ અને ઘીના દૃષ્ટાંતથી શ્રીમદ્ રાજચંદ્રે છોકરાઓને શું સમજાવ્યું ?
3. ખોભણમાં પગ લપસ્યા છતાં લેખક કેવી રીતે બચ્યાં ? **અથવા**
3. પૂરમાં ડૂબતા આંબા પટેલને કેવી રીતે જીવતદાન મળ્યું ?

(ડ) નીચેના પ્રશ્નોના આઠ–દસ વાક્યોમાં મુદ્દાસર ઉત્તર લખો. [08]

1. 'વાઈરલ ઈન્ફેક્શન' પાઠના આધારે સ્વસ્થ જીવન જીવવા માટે કઈ કઈ બાબતોનું ધ્યાન રાખવું જોઈએ ?
2. 'જન્મોત્સવ' શીર્ષકની યથાર્થતાની ચર્ચા કરો. **અથવા**
2. 'ભૂલી ગયા પછી' એકાંકીનું રહસ્ય સમજાવો.

વિભાગ - B (પદ્ય વિભાગ)

(અ) નીચેનાં જોડકાં યોગ્ય રીતે જોડીને ફરીથી લખો. [04]

(અ) પદ્યકૃતિ	(બ) કર્તા
1. શીલવંત સાધુને	(અ) અશોક ચાવડા
2. દીકરી	(બ) હરીન્દ્ર દવે
3. માધવને દીઠો છે ક્યાંય ?	(ક) રાવજી પટેલ
4. એક બપોરે	(ડ) રાજેન્દ્ર શાહ
	(ઈ) ગંગાસતી

(બ) નીચે આપેલ પ્રશ્નોના એક–એક વાક્યમાં ઉત્તર લખો. [02]

1. 'હું એવો ગુજરાતી' કાવ્યમાં કવિના શિરે કોની આશિષનો વિસ્તાર છે ?
2. કવિ કયાં સુધી મહુડીની છાંય તળે પડી રહેવા માગે છે ?

(ક) નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ત્રણ–ચાર વાક્યોમાં ઉત્તર લખો. [06]

1. દીકરીને માથે હાથ ફેરવવો અને દીકરી હાથ દે એમાં શો ફરક છે ?
2. કવિ મુરલી ઠાકુરને આંગણું મોટું શા માટે લાગે છે ?
3. કવિ આપણને શાંત રહેવાની શીખ શા માટે આપે છે ? **અથવા**
3. 'વતનથી વિદાય થતાં' કાવ્યમાં કવિની વેદના તમારા શબ્દોમાં વર્ણવો.

(ડ) નીચેના પ્રશ્નોના આઠ–દસ વાક્યોમાં મુદ્દાસર ઉત્તર લખો. [08]

1. 'શિકારીને' કાવ્યનો ભાવાર્થ સમજાવો.
2. નીચેની કાવ્યપંક્તિ સમજાવો.

"સફળતા જિંદગીની હસ્તરેખામાં નથી હોતી,
ચણાયેલ ઈમારત એના નકશામાં નથી હોતી."

અથવા

2. અનિરુદ્ધ બ્રહ્મભટ્ટ રચિત હાઈકુનો ભાવાર્થ સમજાવો.

વિભાગ - C (વ્યાકરણ વિભાગ)

❖ **માગ્યા પ્રમાણે ઉત્તર લખો.**

❖ **આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરીને ઉત્તર લખો.**

1. નીચેના શબ્દોની સાચી જોડણી શોધીને લખો. [01]
(1) કિમીયો (કીમિયો, કીમીઓ, કિમિયો)
(2) પત્થર (પથ્થર, પથ્તર, પત્તથર)

2. 'પોષ્ + અન' શબ્દની સાચી સંધિ જોડો. [01]
(પોષણ, પોસણ, પોશણ)

3. 'અઠવાડિયું' શબ્દનો સાચો સમાસ ઓળખાવો. [01]
(દ્વિગુ, દ્વન્દ્વ, ઉપપદ)

4. યોગ્ય જોડકાં જોડો. [01]

'અ'	'બ'
(1) કર્તરિ રચના	(1) સરકાર તરફથી મહેસૂલ–વધારો લાગુ પડાયો.
(2) કર્મણિ રચના	(2) મારાથી રહેવાયું નહિ.
	(3) મામાએ મનનો ભાર હળવો કર્યો.

5. 'રોગ થાય તે માટે સુખી લોકો જે સ્થૂળ સાધના કરે છે, તેને બેઠાડું પણું કહે છે.' વાક્યમાંના અલંકારનો પ્રકાર જણાવો. [01]
(ઉપમા, રૂપક, વ્યાજસ્તુતિ)

6. 'ભજન' શબ્દમાં કયો પ્રત્યય રહેલો છે તે જણાવો. [01]
(પરપ્રત્યય, પૂર્વ–પ્રત્યય, એક પણ પ્રત્યય નહિ)

7. નીચેના શબ્દોના સમાનાર્થી શબ્દ શોધીને લખો. [01]
(1) ટેક (આધાર, ટેકો, પ્રતિજ્ઞા)
(2) મયંક (છોકરો, ચંદ્ર, રાત્રિ)

8. 'નંદની' સંજ્ઞાનો સાચો પ્રકાર લખો. [01]
(વ્યક્તિવાચક, જાતિવાચક સમૂહવાચક)

❖ **નીચેના પ્રશ્નોના માગ્યા પ્રમાણે ઉત્તર લખો.**

9. નીચેના રૂઢિપ્રયોગનો અર્થ આપો. [01]
ખાટું–મોળું થઈ જવું

10. નીચે આપેલ કહેવતનો અર્થ લખો. [01]
દુઃખનું ઓસડ દહાડા

11. નીચેના શબ્દસમૂહ માટે એક શબ્દ લખો. [01]
પૃથ્વી અને આકાશની જ્યાં સંધિ દેખાતી હોય તે રેખા

12. નીચેના શબ્દનો વિરુદ્ધાર્થી શબ્દ લખો. [01]
સંકુચિત

13. બંને શબ્દના જોડણીભેદે થતો અર્થભેદ જણાવો. [01]
પ્રણામ – પ્રમાણ

14. નીચેના તળપદા શબ્દનું શિષ્ટ રૂપ લખો. [01]
પોગવું

15. નીચેના વાક્યમાંથી વિશેષણ શોધીને તેનો પ્રકાર જણાવો. [01]
શરણાઈએ લલિત રાગ છેડયો.

16. નીચેના વાક્યમાંથી ક્રિયાવિશેષણ શોધીને તેનો પ્રકાર જણાવો. [01]
તેણે અજંપામાં રાત વીતાવી.

17. 'સૂર્યાસ્ત' શબ્દના ધ્વનિઘટકો (સ્વર–વ્યંજન) છૂટા પાડો. [01]

18. નીચેના વાક્યની પ્રેરક વાક્યરચના બનાવો. [01]
મોટી દીકરીએ ચોખા દળ્યા.

19. નીચેની પંક્તિનો છંદ ઓળખાવો. [01]
મોડી મોડી ખબર પડી, બા તું જ છો જ્યોતિધામ !

20. 'મનહર' છંદનું બંધારણ જણાવો. [01]

વિભાગ - D (અર્થગ્રહણ/લેખન સજ્જતા)

(અ) નીચે આપેલી પંક્તિઓનો આશરે પંદર વાક્યોમાં અર્થવિસ્તાર કરો. [04]

ઘટમાં ઘોડા થનગને, આતમ વીંઝે પાંખ,
અણદીઠેલી ભોમ પર, યૌવન માંડે આંખ.

અથવા

ન રાખ આશ કદી કોઈ પાસ,
કરી શકે કોણ પછી નિરાશ.

(બ) તમારી શાળામાં યોજાયેલ 'રમતોત્સવનો'નો અહેવાલ આશરે એકસો શબ્દોમાં લખો. [04]

(ક) નીચે આપેલ ગદ્યખંડનો આશરે ત્રીજા ભાગમાં સંક્ષેપ કરી તેને યોગ્ય શીર્ષક આપો. [04]

પશ્ચાતાપ એ એક કીમતી ધર્માનુભવ છે. જે વાસણ માટી કે રાખથી સાફ થતાં નથી તે જેમ તેજાબથી સાફ થાય છે ને કાટ બધો ઓગળી કે બળી જઈ વાસણ ચળકવા માંડે છે, તેવી જ રીતે ધર્મજીવન પર બાઝેલી કેટલીય શિથિલતા પશ્ચાતાપથી દૂર થઈ જાય છે અને માણસ એકાએક પલટો થાય છે. ખરેખર પશ્ચાતાપની અસર તેજાબથી ઓછી નથી હોતી. સૃષ્ટિ માટે ને એમાંય માનવજીવન માટે ઈશ્વરની યોજના છે મંગળને પવિત્ર. એમાં ભંગાણ પાડી શકે માનવીની મૂર્ખાઈથી, પણ એ ભંગાણ પાછું સંધાય છે. માનવીના પશ્ચાતાપથી ને ઈશ્વરની અનહદ કૃપાથી. આખરે એ દિવ્ય યોજના આગળ ચાલવાની જ.

– કાકા કાલેલકર

(ડ) ગમે તે એક વિષય પર આપેલા મુદ્દા આધારિત આશરે 250 શબ્દોમાં નિબંધ લખો. [08]

મારું વતન

મુદ્દા : પ્રસ્તાવના – વતનની વિશેષતા – વતનપ્રેમના સંસ્મરણો – ઉપસંહાર

અથવા

ધરતીનો છેડો ઘર

મુદ્દા : પ્રસ્તાવના – ઘર એક આશ્રયસ્થાન – ઘર કોને ન કહેવાય ? – 'ધરતીનો છેડો ઘર' એ ઉક્તિનું રહસ્ય – ઉપસંહાર

અથવા

વૃક્ષો ઉગાડો, પર્યાવરણ બચાવો

મુદ્દા : પ્રસ્તાવના – વૃક્ષોની ઉપયોગિતા – વસ્તી વધારા સાથે ઊભા થયેલા પ્રદૂષણના પ્રશ્નો – પ્રદૂષણના પ્રશ્નોનો ઉકેલ – ઉપસંહાર

ગણિત (સ્ટાન્ડર્ડ)

પ્રશ્નપત્ર - 1

વિભાગ-A

*** સુચના મુજબ જવાબ આપો. (16)**

(પ્રત્યેકનો 1 ગુણ) (પ્રશ્ન ક્રમાંક 1 થી 16)

*** નીચેના વિધાનો સત્ય છે કે અસત્ય તે જણાવો.**

(1) જો બહુપદીનો આલેખ x - અક્ષને બરાબર બે બિંદુઓમાં છેદે, તો તે દ્વિઘાત બહુપદી હોય તે જરૂરી નથી.

(2) પ્રત્યેક દ્વિઘાત સમીકરણને બરાબર એક બીજ હોય છે.

(3) સમાંતર શ્રેણી માટે સામાન્ય તફાવત (d) ની કિંમત શૂન્ય હોઇ શકે નહીં.

(4) $\sqrt{(1-\cos^2\theta).\sec^2\theta} = \tan\theta$ થાય.

*** વિધાન સાચું બને તે રીતે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.**

(5) જો $\overline{X}=25$ અને $Z=25$ હોય, તો M=_______ થાય.

(A) 25 (B) 0 (C) 1 (D) 75

(6) જો કોઇ ઘટનાની સંભાવના P હોય, તો તેની પૂરક ઘટનાની સંભાવના _______ હશે.

(A) P-1 (B) P (C) 1-P (D) $1-\frac{1}{P}$

(7) 52 પત્તાનાં ઢગમાંથી એક પત્તુ ખેચવામાં આવે છે. ઘટના - E એવી છે કે તે પત્તુ લાલનો એક્કો નથી ઘટના - Eમાટેના શક્ય પરિણામોની સંખ્યા _______ છે.

(A) 4 (B) 13 (C) 48 (D) 51

(8) K ની કઇ કિંમત માટે સમીકરણો $3x-y+8=0$ અને $6x-ky=-16$ સંપાતી રેખાઓ દર્શાવે?

(A) $\frac{1}{2}$ (B) $-\frac{1}{2}$ (C) 2 (D) −2

*** વિધાનો સાચું બને તે મુજબ ખાલી જગ્યા પૂરો.**

(9) જો $16x + 19y = 159$ અને $19x + 16y = 156$ હોય, તો $x + y$=_______ થાય.

(10) (9, 8) અને (5, 12) બિંદુઓને જોડતા રેખાખંડના મધ્યબિંદુના યામ _______ થાય.

(11) $\tan^2\theta - \sec^2\theta$ =_______

(12) 3 સે.મી. ત્રિજ્યાવાળા વર્તુળના બે સ્પર્શકો એકબીજાને સાથે 60° માપનો ખૂણો બનાવે, તો પ્રત્યેક સ્પર્શકની લંબાઇ___છે.

*** એક વાક્ય, શબ્દ કે આંકડામાં જવાબ આપો.**

(13) જો કોઇ વર્તુળની પરિમિતિ તથા તેનું ક્ષેત્રફળ આંકડાકીય રીતે સમાન હોય, તો તે વર્તુળનો વ્યાસ શોધો.

(14) બે ગોળાનાં ઘનફળનો ગુણોત્તર 64:27 છે તેમની વક્રસપાટીનાં ક્ષેત્રફળનો ગુણોત્તર કેટલો થાય?

(15) બિનલીપ વર્ષના ફેબ્રુઆરી માસમાં 5 વખત ગુરૂવાર આવવાની સંભાવના કેટલી થાય?

(16) "$2^m.5^n$" સ્વરૂપની સંખ્યાનો અંતિમ અંક 0 મળે" આ ઘટનાની સંભાવના_______થાય.

વિભાગ-B

*** નીચેના પ્રશ્નોની ગણતરી કરી જવાબ આપો. (20)**

(પ્રત્યેકના 2 ગુણ) (પ્રશ્ન ક્રમાંક 17 થી 26)

(17) આપેલ વૃક્ષ પરથી $x+y-z-w$ ની કિંમત શોધો.

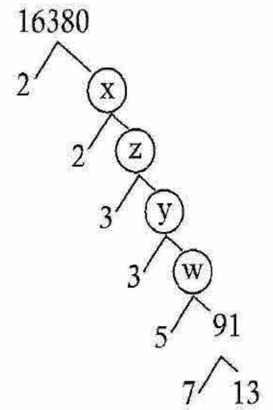

(18) 135 અને 225 નો ગુ.સા.અ. યુક્લિડની ભાગપ્રવિધીનો ઉપયોગ કરીને શોધો.

(19) જે બહુપદીઓના શૂન્યોનો સરવાળો -3 અને ગુણાકાર 2 હોય તેવી દ્વિઘાત બહુપદી મેળવો.

(20) દ્વિચલ સુરેખ સમીકરણ યુગ્મ $x + y = 3$ અને $\frac{x}{3} - \frac{y}{2} = 6$ નો ઉકેલ આદેશની રીતે શોધો.

અથવા

(20) K ની કઇ કિંમત માટે નીચે આપેલા સમીકરણ યુગ્મના અનંત ઉકેલો મળે?

$3x-(k+1)y = 20$; $(k+2)x-10y = 40$

(21) એવી સંખ્યાઓ શોધો જેમનો સરવાળો 27 અને ગુણાકાર 182 હોય.

અથવા

(21) દ્વિઘાત સમીકરણ $2x^2-5x+3=0$ ના બીજ પુર્ણવર્ગની રીતથી મેળવો.

(22) 90 સે.મી. ઊંચાઇવાળી એક છોકરી વીજળીના થાંભલાના તળીયેથી 1.2 મી/ સે. ની ઝડપથી દૂર જઇ રહી છે. જો વિજળીનો ગોળો જમીનના સમતલથી 3.6 મી. ઊંચે હોય, તો ચાર સેકન્ડ પછી તેના પડછાયાની લંબાઇ શોધો.

(23) જો $15\cot A=8$ હોય, તો SinA અને SecA શોધો.

(24) જો $\tan A = \cot B$ હોય, તો સાબિત કરો કે $A+B=90$

અથવા

(24) સાબિત કરો કે $\sqrt{\frac{1+\sin A}{1-\sin A}} = \sec A + \tan A$

(25) વર્તુળના કેન્દ્રથી 5 સે.મી. અંતરે આવેલા બિંદુ A થી દોરેલા સ્પર્શકની લંબાઇ 4 સે.મી. છે. વર્તુળની ત્રિજ્યા શોધો.

અથવા

(25) બે સમકેન્દ્રી વર્તુળોની ત્રિજ્યાઓ 25 સે.મી. અને 7 સે.મી. છે. તો તેની લંબઇ શોધો.

(26) વર્ગીકૃત માહિતી માટે પ્રચલિત સંકેતોમાં $a=50, \Sigma fiui=-36$ $\Sigma fi=35$ અને $h=10$ હોય, તો માહિતીનો મધ્યક શોધો.

વિભાગ-C

* **નીચેના પ્રશ્નોના માગ્યા પ્રમાણે ગણતરી કરી જવાબ આપો.**
(દરેકના 3 ગુણ) (પ્રશ્ન ક્રમાંક 27 થી 34) (24)

(27) દ્વિઘાત બહુપદી $P(x)=6x^2-3-7x$ ના શૂન્યો શોધો તથા તેમના શૂન્યો અને સહગુણકો વચ્ચેનો સબંધ ચકાસો.

(28) એક કાટકોણ ત્રિકોણનો વેધ તેના પાયા કરતા 7 સે.મી. નાનો છે. જો કર્ણની લંબાઇ 13 સે.મી. હોય, તો બાકીની બે બાજુના માપ શોધો.

(29) સમાંતર શ્રેણી 3,15,27,39,....... નું કયુ પદ 54 માં પદ કરતા 132 વધુ હશે?

અથવા

(29) સુબ્બારાવે 1995 માં ₹5000 ના વાર્ષિક વેતનથી કામ શરૂ કર્યું અને તેમને દર વર્ષે માસિક ₹200 ની વેતન વૃધ્ધિ મળે છે. કયા વર્ષે તેમનું વેતન ₹7000 થશે?

(30) બિંદુ A(6, 5) અને B(–4, 3) થી સમાન અંતરે આવેલ હોય તેવું y અક્ષ પરનું બિંદુ શોધો.

(31) સાબિત કરો કે, વર્તુળની બહારના બિંદુમાંથી વર્તુળને દોરેલા બે સ્પર્શકો વચ્ચેનો ખૂણો અને સ્પર્શબિંદુઓને કેન્દ્ર સાથે જોડતા રેખાખંડ વચ્ચેનો ખૂણો એકબીજાને પૂરક હોય છે.

(32) આકૃતિમાં બતાવેલ એક શો-પીસ એ સમઘન અને અર્ધગોલકનો બનેલો છે. આ શો-પીસ નો પાયો સમઘન છે અને તેની પ્રત્યેક ધાર 5 સે.મી. છે અને 4.2 સે.મી. વ્યાસવાળો અર્ધગોલક તેની ઉપર બેસાડેલો છે. આ શોપીસનું કુલ પૃષ્ઠફળ શોધો. ($\pi=\frac{22}{7}$ લો)

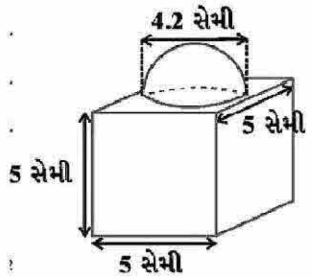

અથવા

(32) 5.5 સે.મી. X 10 સે.મી. X 3.5 સે.મી. ના માપનો લંબઘન બનાવવા 1.75 સે.મી. વ્યાસ અને 2 મિ.મી. જાડાઇવાળા ચાંદીના કેટલા સિક્કા ઓગાળવા પડે?

(33) આકૃતિમાં 8 સેમી ત્રિજ્યાવાળા બે વર્તુળના સામાન્ય ચતુર્થાંશની ભાતના પ્રદેશના ક્ષેત્રફળની ગણતરી કરો.

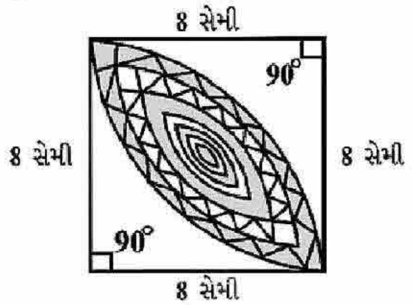

(34) નીચે આપેલ માહિતીનો મધ્યસ્થ 525 છે જો કુલ આવૃત્તિ 100 હોય તો x અને y ના મૂલ્યો શોધો.

વર્ગ અંતરાલ	0-100	100-200	200-300	300-400	400-500	500-600	600-700	700-800	800-900	900-1000
આવૃત્તિ	2	5	x	12	17	20	y	9	7	4

અથવા

(34) નીચે આપેલ વિતરણ એક-દિવસીય ક્રિકેટ મેચોમાં બોલરો દ્વારા લેવાયેલી વિકેટોની સંખ્યા બતાવે છે. યોગ્ય રીત પસંદ કરીને વિકેટોની સંખ્યાનો મધ્યક શોધો.

વિકેટોની સંખ્યા	20 - 60	60 - 100	100 - 150	150 - 250	250 - 350	350 - 450
બોલરોની સંખ્યા	7	5	16	12	2	3

વિભાગ-D

* **નીચેના પ્રશ્નોના માગ્યા પ્રમાણે ગણતરી કરી જવાબ આપો.**
(દરેકના 4 ગુણ) (પ્રશ્ન ક્રમાંક 35 થી 39) (20)

(35) જેની બાજુઓ ત્રિકોણ ABC ની અનુરૂપ બાજુઓ સાથે 5/3 ગુણોત્તર રચે એવો આપેલ ત્રિકોણ ABC ને સમરૂપ ત્રિકોણ રચો.

અથવા

(35) ⊙ (P, 4) આપેલુ છે આ વર્તુળની બહારના બિંદુ A માંથી વર્તુળને એવા સ્પર્શકો દોરો કે જેથી તેમનાં વચ્ચેના ખૂણાનું માપ 75° થાય.

(36) ધોરીમાર્ગ પર A સ્થાન અને B સ્થાન એકબીજાથી 100 કિમી દૂર છે. એક ગાડી A થી ઉપડે છે. અને બીજી ગાડી B થી ઉપડે છે. ગાડીઓ એકજ દિશામાં ભિન્ન પરંતુ એકધારી ઝડપથી ચાલે તો 5 કલાકમાં એકબીજાને મળે છે. તેઓ એકબીજા તરફ ચાલે તો તે 1 કલાકમાં મળે છે. તો બે ગાડીઓની ઝડપ કેટલી હશે?

(37) 1.2 મી ઊંચાઇવાળી એક છોકરીને જમીનથી 88.2 મી ઊંચાઇ પર રહેલુ બલુન પવનને કારણે સમક્ષિતિજ રેખામાં ગતિ કરતું એક બલુન જોવા મળે છે. કોઇ એક સમયે છોકરીને તેનાં ઉત્સેધકોણનું માપ 60° મળે છે. થોડા સમય બાદ બલુનના ઉત્સેધકોણનું માપ 30° થાય છે. તો આ સમય દરમિયાન બલુને કાપેલુ અંતર શોધો.

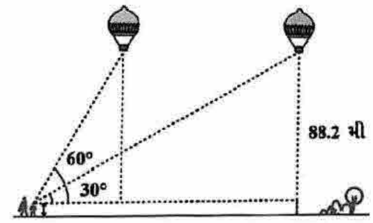

(38) એક ગોળાકાર કાચના વાસણની ઉપરનો ભાગ નળાકાર છે તે નળાકારની ઊંચાઇ 8 સે.મી. છે. અને વ્યાસ 2 સે.મી. છે. ગોળાકાર ભાગનો વ્યાસ 8.5 સે.મી. છે. એક બાળક માહિતી પ્રાપ્ત કરે છે. કે તેમાં ભરેલા પાણીનું ઘનફળ 345 સેમી³ છે. બાળકનો જવાબ સાચો છે કે નહીં તે ચકાસો. ઉપરના માપો તેના અંદરના ભાગના છે. ($\pi = 3.14$ લો)

(39) આકૃતિમાં $\angle ACB=90^\circ$ અને $CD \perp AB$ છે સાબિત કરો કે $\frac{BC^2}{AC^2} = \frac{BD}{AD}$

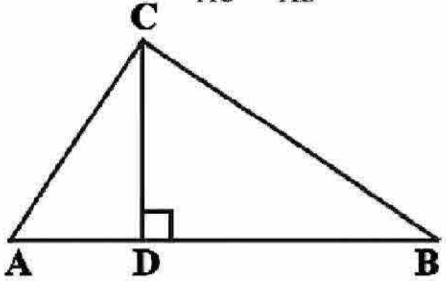

અથવા

(39) થેલ્સના પ્રમેયનું વિધાન લખો અને સાબિત કરો.

❈❈❈❈❈❈❈❈

પ્રશ્નપત્ર - 2

વિભાગ-A

* **સૂચના મુજબ જવાબ આપો.** **(16)**

(પ્રત્યેકનો 1 ગુણ) (પ્રશ્ન ક્રમાંક 1 થી 16)

* **નીચેના વિધાનો સત્ય છે કે અસત્ય જણાવો.**

(1) જો બહુપદીનો આલેખ x-અક્ષને ફક્ત એક બિંદુમાં છેદે, તો તે દ્વિઘાત બહુપદી ન હોઈ શકે.

(2) જો વિવેચક b^2-4ac=0 હોય તો દ્વિઘાત સમીકરણને બે સમાન બીજ મળે.

(3) 1,1,2,3,5,8,13,..... એ ફિબોનાકી શ્રેણી છે.

(4) જેમ જેમ θ નું મુલ્ય વધે, તેમ તેમ $\sin\theta$ નું મુલ્ય ઘટે છે. $(0^\circ \le \theta \le 90)$

* **વિધાન સાચું બને તે રીતે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.**

(5) $Z - \bar{X}$ = ________ x $(M - \bar{X})$

(A) 2 (B) 4 (C) 3 (D) 6

(6) લીપ વર્ષમાં 53 રવિવાર આવે તેની સંભાવના ________ છે.

(A) $\frac{1}{7}$ (B) $\frac{2}{7}$ (C) $\frac{3}{7}$ (D) $\frac{4}{7}$

(7) કોઇ ઘટનાની સંભાવના________હોય તે શક્ય નથી.

(A) $\frac{2}{3}$ (B) 0.5 (C) 0.75 (D) $\frac{3}{2}$

(8) દ્વિચલ સુરેખ સમીકરણ યુગ્મ 3x+4y=5 અને 6x+8y=7 ________ઉકેલ છે.

(A) એક (B) એકપણ નહિ (C) અનંત (D) બે

* **નીચેનું વિધાન સાચું બને તે મુજબ ખાલી જગ્યા પુરો.**

(9) $y=\frac{x}{2}$ અને 3x+4y=20 હોય તો x=________ મળે.

(10) બિંદુ (–4, 9) નું y-અક્ષથી લંબ અંતર ________ છે.

(11) $\sin^2(3x+30)+\cos^2(2x+45)=1$ હોય તો x=__ થાય.

(12) કોઇ બે વર્તુળ એબીજાને બહારથી એક બિંદુ પાસે સ્પર્શે તો બંને વર્તુળને ________ સામાન્ય સ્પર્શકો મળે.

* **એક વાક્ય, શબ્દ કે આંકડામાં જવાબ આપો.**

(13) એક વર્તુળની ત્રિજ્યા અને જીવા સમાન છે. તો આ જીવાના અંત્યબિંદુઓ કેન્દ્ર આગળ કેટલા માપનો ખૂણો આંતરે છે?

(14) નળાકારનાં પાયાનું ક્ષેત્રફળ શોધવા માટેનું સુત્ર જણાવો.

(15) બે બાળકોવાળા કુટુંબમાં ઓછામાં ઓછી એક છોકરી હોય તેની સંભાવના કેટલી થાય?

(16) અશક્ય ઘટનાની પુરક ઘટનાની સંભાવના કેટલી થાય?

વિભાગ-B

* **નીચેના પ્રશ્નોની ગણતરી કરી જવાબ આપો.** **(20)**

(પ્રત્યેકના 2 ગુણ) (પ્રશ્ન ક્રમાંક 17 થી 26)

(17) જો ગુ.સા.અ. (306, 657)=9 આપેલ હોય, તો લ.સા.અ. (306, 657) શોધો.

(18) સાબિત કરો કે, $\sqrt{2}$ એ અસંમેય છે.

(19) જે દ્વિઘાત બહુપદીનાં શૂન્યનો સરવાળો $-\frac{1}{4}$ અને ગુણાકાર $\frac{1}{4}$ હોય તેવી દ્વિઘાત બહુપદી મેળવો. (જ્યાં a<o)

(20) નીચેના સુરેખ સમીરણયુગ્મનો ઉકેલ લોકની રીતે શોધો.

$\frac{x}{2} + \frac{2y}{3} = -1$ અને $x - \frac{y}{3} = 3$

અથવા

(20) આપેલ સમીકરણ યુગ્મનો ઉકેલ મેળવો.

$\frac{2}{\sqrt{x}} + \frac{3}{\sqrt{y}} = 2$ અને $\frac{4}{\sqrt{x}} - \frac{9}{\sqrt{y}} = -1$

(21) $2x^2+Kx+3=0$ દ્વિઘાત સમીકરણનાં બીજ સમાન હોય તો K નું મૂલ્ય શોધો.

અથવા

(21) જેના વર્ગોનો સરવાળો 365 થાય એવી બે ક્રમિક ધન પૂર્ણાંક સંખ્યાઓ શોધો.

(22) આકૃતિમાં $\Delta ODC \sim \Delta OBA$ તથા $\angle BOC=125^\circ$ અને $\angle CDO=70^\circ$ હોય, તો $\angle DOC$ તથા $\angle DCO$ શોધો.

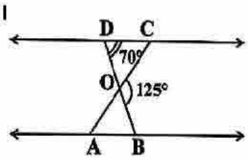

(23) $\angle A$ અને $\angle B$ એવા લઘુકોણો છે કે, જેથી cosA=cosB સાબિત કરો કે $\angle A = \angle B$

(24) જો 6θ એ લઘુકોણનું માપ હોય તથા $\sin 6\theta = \cos(2\theta+10^\circ)$ હોય તો θ ની કિંમત શોધો.

અથવા

(24) સાબિત કરો. $\frac{2\sin\theta\cos\theta - \cos\theta}{1-\sin\theta + \sin^2\theta - \cos^2\theta} = \cot\theta$

(25) બે સમકેન્દ્રી વર્તુળોની ત્રિજ્યાઓ 13 સે.મી. અને 12 સે.મી. છે મોટા વર્તુળની કોઇ એક જીવા નાનાં વર્તુળને સ્પર્શે છે. તો તેની લંબાઇ શોધો. અથવા

(25) P કેન્દ્ર અને 7 સે.મી. ત્રિજ્યા ધરાવતાં વર્તુળના બહારના ભાગમાં આવેલ બિંદુ A માંથી દોરેલ સ્પર્શક વર્તુળને B બિંદુમાં સ્પર્શે છે જો AB= 24 સે.મી. હોય તો PA શોધો.

(26)
1) આપેલ આલેખ પરથી માહિતીનો મધ્યસ્થ શોધો.
2) વક્ર A અને વક્ર B કેવા પ્રકારના વક્ર છે?

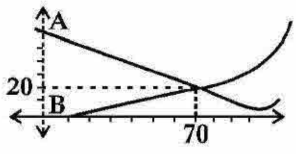

વિભાગ-C

* **નીચેના પ્રશ્નોના માંગ્યા મુજબ ગણતરી કરી જવાબ આપો. (24)**

(દરેકના 3 ગુણ) (પ્રશ્ન ક્રમાંક 27 થી 34)

(27) જો $\sqrt{\frac{5}{3}}$ અને $-\sqrt{\frac{5}{3}}$ એ $3x^4+6x^3-2x^2-10x-5$ નાં બે શૂન્યો હોય, તો બાકીના શૂન્યો શોધો.

(28) પાણીના બે નળ એક સાથે $9\frac{3}{8}$ કલાકમાં એક ટાંકી ભરી શકે છે. મોટા વ્યાસવાળો નળ ટાંકી ભરવા માટે નાના વ્યાસવાળા નળ કરતા 10 કલાકનો ઓછો સમય લે છે બન્ને નળ દ્વારા ટાંકી ભરવાનો અલગ-અલગ સમય શોધો.

(29) સમાંતર શ્રેણી 24,21,18... નાં કેટલા પદોનો સરવાળો 78 થાય?

અથવા

(29) સમાંતર શ્રેણીના પ્રથમ 7 પદોનો સરવાળો 49 અને 17 પદોનો સરવાળો 289 હોય, તો તેમનાં પ્રથમ n પદોનો સરવાળો શોધો.

(30) બિંદુઓ (4, -1) અને (-2, -3) ને જોડના રેખાખંડના ત્રિ-ભાગ બિંદુઓના યામ મેળવો.

(31) ત્રિકોણ ABC એ 4 સે.મી. ત્રિજ્યાવાળા વર્તુળને પરિગત છે. સ્પર્શબિંદુ D એ BC નું 8 સે.મી. અને 6 સે.મી. લંબાઇના રેખાખંડો અનુક્રમે BD અને DC માં વિભાજન કરે છે. AB અને AC શોધો.

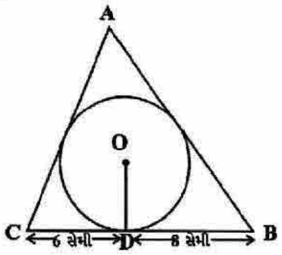

(32) 12 સે.મી. વ્યાસ અને 15 સે.મી. ઊંચાઇવાળા એક પાત્રનો આકાર લંબવૃત્તીય નળાકાર છે. તે આઇસ્ક્રીમથી સંપૂર્ણ ભરેલો છે. તેમાંથી 12 સે.મી. ઊંચાઇ અને 6 સે.મી. વ્યાસવાળા શંકુ આકારના કોન પર અર્ધગોળાકાર સ્વરૂપમાં આઇસ્ક્રીમ ભરવામાં આવે છે. તો આ આઇસ્ક્રીમ દ્વારા કેટલા કોન ભરી શકાય?

અથવા

(32) એન્જિનિયરીંગના વિદ્યાર્થી પ્રણવને નળાકારના બંને છેડે પાતળી એલ્યુમિનિયમની શીટમાંથી બનેલો શંકુ બેસાડી એક નમૂનો તૈયાર કરવાનું કહેવામાં આવ્યું નમૂનાનો વ્યાસ 3 સે.મી. અને લંબાઇ 12 સે.મી. છે. જો શંકુની ઊંચાઇ 2 સે.મી. હોય, તો પ્રણવે બનાવેલ નમૂનામાં કેટલી હવા સમાશે તે શોધો (નમૂનાનાં બહારના અને અંદરના માપો સમાન છે.)

(33) આકૃતિમાં દર્શાવ્યા પ્રમાણે 4 સે.મી. બાજુવાળા ચોરસનો પ્રત્યેક ખૂણે 1 સે.મી. ત્રિજ્યાવાળા વર્તુળનો ચતુર્થાંશ ભાગ કપાયેલો છે. તથા 2 સે.મી. વ્યાસવાળું એક વર્તુળ પણ કાપેલું છે. ચોરસના બાકીના ભાગનું ક્ષેત્રફળ શોધો.

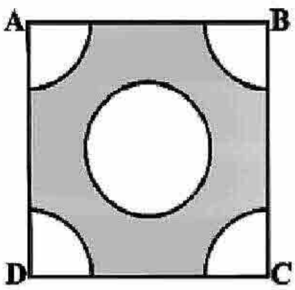

(34) એક શાળાના ધોરણ X ની 51 છોકરીઓની ઊંચાઇનો (સે.મી.માં) સર્વેક્ષણ હાથ ધરવામાં આવ્યો અને નીચેની માહિતી મેળવવામાં આવી તે પરથી ઊંચાઇનો મધ્યસ્થ શોધો.

ઊંચાઇ (સેમી માં)	છોકરીઓની સંખ્યા
140 કરતાં ઓછી	04
145 કરતાં ઓછી	11
150 કરતાં ઓછી	29
155 કરતાં ઓછી	40
160 કરતાં ઓછી	46
165 કરતાં ઓછી	51

અથવા

(34) નીચેનું આવૃતિ વિતરણ વસ્તીના બાળકોનું દૈનિક ખિસ્સાભથ્થુ દર્શાવે છે. ખિસ્સાભથ્થાનો મધ્યક ₹18 છે. ખૂટતી આવૃતિ f શોધો.

દૈનિક ખિસ્સાભથ્થુ (₹ માં)	11 - 13	13 - 15	15 - 17	17 - 19	19 - 21	21 - 23	23 - 25
બાળકોની સંખ્યા	7	6	9	13	f	5	4

વિભાગ-D

* **નીચેના પ્રશ્નોના માંગ્યા મુજબ ગણતરી કરી જવાબ આપો. (20)**

(દરેકના 4 ગુણ) (પ્રશ્ન ક્રમાંક 35 થી 39)

(35) BC=6 સે.મી. AB=5 સે.મી. અને $\angle ABC=60^\circ$ હોય તેવો ΔABC દોરો. પછી ΔABC ની અનુરૂપ બાજુઓને 3/4 પ્રમાણમાં હોય તેવી બાજુવાળા ત્રિકોણની રચના કરો.

અથવા

(35) 3 સે.મી. ત્રિજ્યાવાળું વર્તુળ દોરો તેના કેન્દ્રથી લંબાવેલા વ્યાસ પર દરેકનું અંતર 7 સે.મી. થાય તે રીતે બિંદુઓ P અને Q લો બિંદુઓ P અને Q માંથી વર્તુળને સ્પર્શકો દોરો.

(36) એક હોડી નદીના સામા પ્રવાહે 30 કિમી અને પ્રવાહની દિશામાં 44 કિમી અંતર 10 કલાકમાં કાપે છે તે હોડીને તે જ નદીમાં 40 કિમી સામા પ્રવાહે અને 55 કિમી પ્રવાહની દિશામાં કાપતા 13 કલાક જેટલો સમય લાગે છે. નદીના પ્રવાહની અને હોડીની સ્થિર પાણીમાં ઝડપ શોધો.

(37) સૂર્યના ઉત્સેધકોણનું માપ 60° થી ઘટીને 30° થતાં સમતલ જમીન પર ઊભેલ ટાવરના પડછાયાની લંબાઇમાં 40 મીટર જેટલો વધારો થાય છે. તો ટાવરની ઊંચાઇ શોધો.

(38) 32 સે.મી. ઊંચાઇ અને પાયાની ત્રિજ્યા 18 સે.મી. હોય તેવી એક નળાકાર ડોલ રેતીથી ભરેલી છે. આ ડોલને જમીન પર ખાલી કરી શંકુ આકારનો ઢગલો બનાવ્યો છે. જો શંકુ આકારના ઢગલાની ઊંચાઇ 24 સે.મી. હોય તો ઢગલાની ત્રિજ્યા અને તિર્યક ઊંચાઇ શોધો.

(39) સાબિત કરો કે બે સમરૂપ ત્રિકોણનાં ક્ષેત્રફળનો ગુણોત્તર તેમની અનુરૂપ બાજુઓના ગુણોત્તરના વર્ગ બરાબર હોય છે.

અથવા

(39) ΔABC માં $BC^2 + AC^2 = AB^2$ હોય તો સાબિત કરો કે $\angle C=90^\circ$ (કાટકોણ) છે.

❖❖❖❖❖❖❖❖

પ્રશ્નપત્ર - 3

❖ સૂચનાઓ :

1. આ પ્રશ્નપત્રમાં કુલ 39 પ્રશ્નો છે. જે વિભાગ A,B,C અને D માં વહેંચાયેલા છે.
2. વિભાગની જમણી બાજુના અંક તેના ગુણ દર્શાવે છે.
3. નવો વિભાગ નવા પાનાથી લખવાનું શરૂ કરવો. પ્રશ્નનો જવાબ ક્રમમાં લખો.
4. કેલ્કયુલેટરનો ઉપયોગ કરવો નહિ.
5. જરૂર જણાય ત્યાં આકૃતિ દોરવી, રચનાની રેખાઓ જાળવી રાખવી.

વિભાગ - A

❖ નીચે આપેલા પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ ઉત્તર લખો. (પ્રત્યેકનો 1 ગુણ) [16]

1. વિધાન ખરું છે કે ખોટું તે જણાવો : જો 3 એ $p(x) = x^2 - 11x + k$ નું એક શૂન્ય હોય, તો $k = 24$
2. "$x + \frac{1}{x} = 0$ દ્વિઘાત સમીકરણ નથી" – વિધાન સાચું છે કે ખોટું તે જણાવો.
3. વિધાન ખરું છે કે ખોટું તે જણાવો : 3, 3, 3, 3, ... એ સમાંતર શ્રેણી છે.
4. વિધાન ખરું છે કે ખોટું તે જણાવો : $\tan\theta$ નું મુલ્ય હંમેશા 1 કરતાં વધુ હોય છે.
5. મધ્યક = 25 અને બહુલક = 25, તો મધ્યસ્થ = ...

   (a) 25 (b) 0 (c) 1 (d) 75
6. ત્રણ સમતોલ સિક્કા એકસાથે ઉછાળતાં વધુમાં વધુ બે છાપ મળે તેની સંભાવના .... છે.

   (a) $\frac{1}{2}$ (b) $\frac{3}{8}$ (c) $\frac{5}{8}$ (d) $\frac{7}{8}$
7. અશક્ય ઘટનાની પૂરક ઘટનાની સંભાવના .... છે.

   (a) 1 (b) 0 (c) $\frac{2}{7}$ (d) $\frac{1}{7}$
8. જો નીચે આપેલ સમીકરણયુગ્મ $a_1x + b_1y + c_1 = 0$ અને $a_2x + b_2y + c_2 = 0$ના આલેખ વડે સમાંતર રેખાઓ મળતી હોય, તો નીચેનાં પૈકી સાચું શું છે ?

   (a) $\frac{a_1}{a_2} \neq \frac{b_1}{b_2}$ (b) $\frac{a_1}{a_2} \neq \frac{b_1}{b_2} \neq \frac{c_1}{c_2}$

   (c) $\frac{a_1}{a_2} = \frac{b_1}{b_2} = \frac{c_1}{c_2}$ (d) આમાંથી એક પણ નહિ
9. સમીકરણ $x + 2y - 4 = 0$ નો ઉકેલ હોય, $(2, k)$ તો k = ...
10. આપેલ આકૃતિમાં લંબપાદ Pના યામ .... થાય.

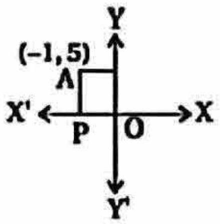

11. $\tan^2\theta - \sec^2\theta$ = ... $(0 < \theta < 90)$
12. વર્તુળ અને સ્પર્શકના સામાન્ય બિંદુને .... કહે છે.
13. જો વર્તુળનું ક્ષેત્રફળ 38.5 સેમી^{2} હોય, તો તેનો પરિઘ શોધો.
14. 5 રુપિયાના સિક્કાની કુલ સપાટીનું પૃષ્ઠફળ શોધવાનું સૂત્ર જણાવો.
15. આંકડાશાસ્ત્રી કાર્લ પિઅર્સને કેટલી વખત સિક્કો ઉછાળ્યો હતો?
16. $P(A) - P(\overline{A}) = 0.3$ તો $P(A)$ શોધો.

વિભાગ - B

❖ નીચે આપેલા પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ ઉત્તર લખો. (પ્રત્યેકનો 2 ગુણ) [20]

17. સાબિત કરો કે, $3 + 2\sqrt{5}$ અસંમેય છે.
18. નીચે આપેલા પૂર્ણાંકોની જોડીના ગુ.સા.અ. અને લ.સા.અ. શોધો અને ગુ.સા.અ. × લ.સા.અ. = બન્ને પૂર્ણાંકોનો ગુણાકાર થાય છે તેમ ચકાસો. : 336 અને 54
19. દર્શાવેલ સંખ્યા અનુક્રમે દ્વિઘાત બહુપદીનાં શૂન્યોનો સરવાળો અને શૂન્યોનો ગુણાકાર છે. તે પરથી દ્વિઘાત બહુપદી મેળવો : 1, 1
20. નીચેના દ્વિચલ સુરેખ સમીકરણયુગ્મનો ઉકેલ આદેશની રીતે મેળવો:

    $\sqrt{2}x + \sqrt{3}y = 0$ .... (i)

    $\sqrt{3}x - \sqrt{8}y = 0$ .... (ii)

અથવા

20. નીચેના સુરેખ સમીકરણયુગ્મનો ઉકેલ લોપની રીતે અને આદેશની રીતે શોધો. : $3x - 5y - 4 = 0$ અને $9x = 2y + 7$
21. સાબિત કરો : $\cos 38^\circ \cos 52^\circ - \sin 38^\circ \sin 52^\circ = 0$
22. જો $\sin A = \frac{3}{4}$ હોય, તો $\cos A$ અને $\tan A$ ની ગણતરી કરો.

અથવા

22. નીચેના નિત્યસમમાં જેમના માટે પદાવલિ વ્યાખ્યાયિત કરી છે, તે ખૂણા લઘુકોણ છે. આ નિત્યસમ સાબિત કરો:

    $$(\operatorname{cosec}\theta - \cot\theta)^2 = \frac{1-\cos\theta}{1+\cos\theta}$$
23. વર્તુળના કેન્દ્રથી 4 સેમી અંતરે આવેલા બિંદુથી દોરેલા સ્પર્શકની લંબાઈ 5 સેમી છે. વર્તુળની ત્રિજ્યા શોધો.

અથવા

23. ચતુષ્કોણ ABCD એક વર્તુળનો પરિગત છે. (જુઓ આકૃતિ) સાબિત કરો કે, AB + CD = AD + BC

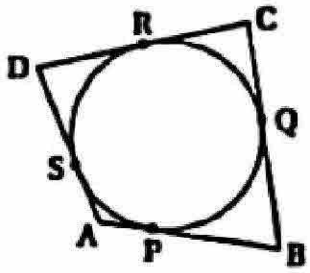

24. નીચેની માહિતી વીજ ઉપકરણોના આયુષ્યની (કલાકોમાં) પ્રાપ્ત માહિતી દર્શાવે છે.

આયુષ્ય (કલાકોમાં)	0-20	20-40	40-60
આવૃત્તિ	10	35	52
આયુષ્ય (કલાકોમાં)	60-80	80-100	100-120
આવૃત્તિ	61	38	29

તો ઉપકરણોના આયુષ્યનો બહુલક નક્કી કરો.

25. 18 મીટર ઊંચા શિરોલંબ થાંભલાના ઉપરના છેડાથી 24 મીટર લાંબા તારનો એક છેડો જોડાયેલો છે. તે તારનો બીજો છેડો એક ખીલા સાથે જોડાયેલો છે. થાંભલાના આધારથી કેટલા અંતરે ખીલો લગાડવામાં આવે તો તાર તંગ રહે ?

26. એક ટ્રેન એકધારી ઝડપે 360 કિમી અંતર કાપે છે. જો તેની ઝડપ 5 કિમી/કલાક વધુ હોય, તો આટલું જ અંતર કાપવા તેને 1 કલાક ઓછો સમય લાગે છે. તો ટ્રેનની ઝડપ શોધો.

અથવા

26. આપેલ દ્વિઘાત સમીકરણનાં બીજ, શક્ય હોય, તો પૂર્ણવર્ગની રીતથી મેળવે : $4x^2 + 4\sqrt{3}x + 3 = 0$

વિભાગ - C

❖ **નીચે આપેલા પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ ઉત્તર લખો. (પ્રત્યેકનો 3 ગુણ)[24]**

27. આપેલ બે બહુપદીઓ પૈકી બીજી બહુપદીને પ્રથમ બહુપદી વડે ભાગીને ચકાસો કે, પ્રથમ બહુપદી એ બીજી બહુપદીનો અવયવ છે કે નહિ : $x^2 + 3x + 1$, $3x^4 + 5x^3 - 7x^2 + 2x + 2$

28. એક વર્ગ કસોટીમાં શેફાલીના ગણિત અને અંગ્રેજીનાં ગુણનો સરવાળો 30 છે. જો તેને ગણિતમાં 2 ગુણ વધુ અને અંગ્રેજીમાં 3 ગુણ ઓછા મળ્યા હોત તો તેમનો ગુણાકાર 210 થયો હતો. તેણે આ બંને વિષયમાં મેળવેલ ગુણ શોધો.

29. nના ક્યા મૂલ્ય માટે બે સમાંતર શ્રેણીઓ 63, 65, 67, ... અને 3, 10, 17, ... ના n માં પદ સમાન થાય ?

અથવા

29. નીચેનો સરવાળો શોધો : (સમાંતર શ્રેણી આપેલ છે) 34 + 32 + 30 + ... + 10

30. X-અક્ષ બિંદુઓ A(1, -5) અને B(-4, 5) ને જોડતા રેખાખંડનું ક્યા ગુણોત્તરમાં વિભાજન કરે છે તે શોધો. વિભાજન બિંદુના યામ પણ શોધો.

31. એક હોસ્પિટલમાં દાક્તરે ત્રીસ મહિલાઓની શારીરિક તપાસ કરી અને પ્રતિમિનિટ હૃદયના ધબકારાની નોંધ કરી તથા નીચે પ્રમાણે સારાંશ તૈયાર કર્યો. યોગ્ય રીત પસંદ કરીને, આ મહિલાઓના પ્રતિમિનિટ હૃદયના ધબકારાનો મધ્યક શોધો.

પ્રતિમિનિટ હૃદયના ધબકારાની સંખ્યા	65-68	68-71	71-74	74-77
મહિલાઓની સંખ્યા	2	4	3	8
પ્રતિમિનિટ હૃદયના ધબકારાની સંખ્યા	74-77	77-80	80-83	83-86
મહિલાઓની સંખ્યા	8	7	4	2

અથવા

31. એક જીવનવીમા એજન્ટે, 100 પોલિસી–ધારકોની ઉંમર માટે નીચેનું વિતરણ પ્રાપ્ત કર્યું. જેમની ઉંમર 18 વર્ષથી વધુ, પરંતુ 60 વર્ષ થી ઓછી હોય તેવી જ વ્યક્તિઓને પોલિસીઓ આપવામાં આવી હોય, તો તેમની મધ્યસ્થ ઉંમર શોધો.

ઉંમર (વર્ષમાં)	પોલિસી–ધારકોની સંખ્યા
20 થી ઓછી	2
25 થી ઓછી	6
30 થી ઓછી	24
35 થી ઓછી	45
40 થી ઓછી	78
45 થી ઓછી	89
50 થી ઓછી	92
55 થી ઓછી	98
60 થી ઓછી	100

32. સાબિત કરો કે બે સમકેન્દ્રી વર્તુળોમાં મોટા વર્તુળની જીવા નાના વર્તુળને સ્પર્શતી હોય, તો સ્પર્શબિંદુ તેને દુભાગે છે.

33. આકૃતિમાં દર્શાવેલ, ચતુર્થાંશ OACBનું કેન્દ્ર O છે અને ત્રિજ્યા 3.5 સેમી છે. જો OD = 2 સેમી હોય, તો (i) ચતુર્થાંશ OACBનું ક્ષેત્રફળ શોધો. (ii) દર્શાવેલ રંગીન પ્રદેશનું ક્ષેત્રફળ શોધો. ($\pi = \frac{22}{7}$ લો.)

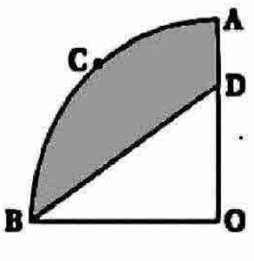

34. એન્જિનિયરિંગના વિદ્યાર્થીએ નળાકારના બંને છેડે પાતળી એલ્યુમિનિયમની શીટમાંથી બનેલ શંકુ બેસાડી એક નમૂનો તૈયાર કરવાનું કહેવામાં આવ્યું. નમૂનાનો વ્યાસ 3 સેમી અને લંબાઈ 12 સેમી છે. જો શંકુની ઊંચાઈ 2 સેમી હોય, તો તેણે બનાવેલ નમૂનામાં કેટલી હવા સમાશે તે શોધો. (ધારી લો કે, નમૂનાના બહારનાં અને અંદરના માપો લગભગ સમાન છે.) ($\pi = \frac{22}{7}$)

અથવા

34. એક કૂવો 7 મીટર વ્યાસવાળા વર્તુળ પર 20 મીટર સુધી ખોદવામાં આવે છે, અને તે ખોદવાથી નીકળેલી માટીને એક સરખી રીતે પાથરી 22 મીટર × 14 મીટરની એક વ્યાસપીઠ બનાવવામાં આવે છે, તો વ્યાસપીઠની ઊંચાઈ શોધો. ($\pi = \frac{22}{7}$ લો.)

વિભાગ - D

❖ **નીચે આપેલા પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ ઉત્તર લખો. (પ્રત્યેકનો 4 ગુણ) [20]**

35. 7.6 સેમી લંબાઈનો રેખાખંડ દોરી તેનું 5 : 8 ગુણોત્તરમાં વિભાજન કરો. બંને ભાગ માપો.

અથવા

35. 4 સેમી ત્રિજ્યાવાળા વર્તુળને સમકેન્દ્રી બીજા 8 સેમી ત્રિજ્યાવાળા વર્તુળ પરના બિંદુમાંથી પ્રથમ વર્તુળના સ્પર્શકની રચના કરો અને તેની લંબાઈ માપો. વાસ્તવિક ગણતરીથી માપની ચકાસણી પણ કરો.

36. નીચેની સમસ્યામાંથી સમીકરણયુગ્મ રચો અને તેમનો ઉકેલ શોધો : 2 સ્ત્રીઓ અને 5 પુરુષો સાથે મળીને એક ભરતકામ 4 દિવસમાં પુરું કરી શકે છે. જો 3 સ્ત્રીઓ અને 6 પુરુષોને તે જ કામ સોંપવામાં આવે, તો તે કામ 3 દિવસમાં પુરું કરે છે. તો એક સ્ત્રીએ સ્વતંત્ર રીતે કામ પુરું કરતા કેટલો સમય લાગે ? એક પુરુષને સ્વતંત્ર રીતે કામ પુરું કરતા કેટલો સમય લાગે ?

37. એક સુરેખ માર્ગ ટાવર તરફ જાય છે ટાવરની ટોપ પર રહેલ એક વ્યક્તિ, ટાવર તરફ અચળ ઝડપથી આવતી એક મોટરકારના અવસેધકોણનું માપ 30° નોંધે છે. 6 સેકન્ડ પછી આ કારના અવસેધકોણનું માપ 60° થાય છે, તો કારને ટાવર સુધી પહોંચતા કેટલો સમય લાગશે ?

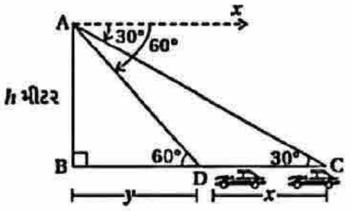

38. 12 સેમી વ્યાસ અને 15 સેમી ઊંચાઈવાળા એક પાત્રનો આકાર લંબવૃત્તીય નળાકાર છે. તે આઈસ્ક્રિમથી સંપૂર્ણ ભરેલો છે. તેમાંથી 12 સેમી ઊંચાઈ અને 6 સેમી વ્યાસવાળા શંકુ આકારના કોન પર અર્ધગોળાકાર સ્વરૂપમાં આઈસ્ક્રિમ ભરવામાં આવે છે, તો આ આઈસ્ક્રિમ દ્વારા કેટલા કોન ભરી શકાય તે શોધો. ($\pi = \frac{22}{7}$ લો.)

39. ત્રિકોણમાં જો કોઈ એક બાજુનો વર્ગ, બાકીની બે બાજુઓના વર્ગોનો સરવાળા બરાબર હોય તો પહેલી બાજુની સામેનો ખૂણો કાટખૂણો હોય, તેમ સાબિત કરો.

અથવા

39. ત્રિકોણ MNO, $\angle O = 90°$ તો સાબિત કરો કે $MN^2 = NO^2 + MO^2$.

ધોરણ 10 પછી શું?

ધોરણ 11/12 વિજ્ઞાન પ્રવાહ (ગૃપ A/B) | ધોરણ 11/12 સામાન્ય પ્રવાહ | ડિપ્લોમા એન્જીનીયરીંગ | ITI

IMPORTANT

LKG થી ધોરણ 10 સુધી વિદ્યાર્થીઓની શૈક્ષણિક કેરીયર સરળ હોય છે કારણકે કોઈપણ નિર્ણય લેવાનો હોતો નથી. ધોરણ 10 પછી જ અભ્યાસમાં વિવિધતા આવે છે જેથી નિર્ણય લેવો પડે છે કે કયો કોર્ષ અને કઈ લાઇન પસંદ કરવી. **વિદ્યાર્થીમિત્રો, 10, 20 કે 30 વર્ષ પછી તમે શું બનશો અને શું નહી બની શકો એનો નિર્ણય ધોરણ 10 પછી જ થઇ જશે.** આ તમારી જીંદગીનો સૌથી અગત્યનો નિર્ણય છે માટે શાંતિથી વિચારીને, સમજણપૂર્વક માહિતીનો અભ્યાસ કરીને, ભવિષ્યને ધ્યાનમાં લઈને નિર્ણય કરવો જોઈએ. જેથી ભવિષ્યમાં પસ્તાવો ના કરવો પડે.

આ બુકલેટમાં આપેલી માહિતી તમને સાચો નિર્ણય લેવામાં મદદરૂપ થશે...

ધો.–10 પછી વિદ્યાર્થીઓ શું પસંદ કરે છે?

ગુજરાત બોર્ડની વેબસાઇટના આધારે

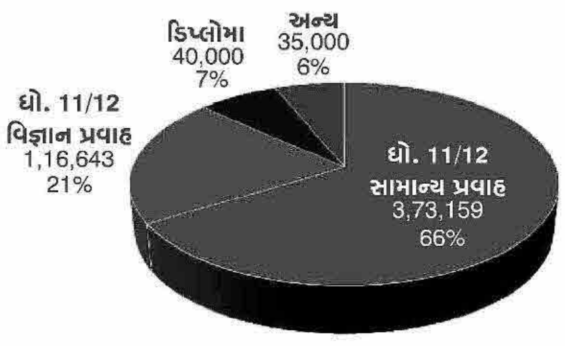

સામાન્યપણે વિદ્યાર્થીઓનું એવુ માનવુ છે કે સાયન્સનું અને ખાસ કરીને મેથ્સનું બોર્ડમાં પરીણામ ઓછુ આવે છે પરંતુ, હકીકતમાં બોર્ડમાં સૌથી વધુ પરીણામ ગૃપ-A (મેથ્સ)નું જ આવે છે.

ગુજરાત બોર્ડનું ધો.–12નું પરીણામ

વર્ષ	ગૃપ–A	ગૃપ–B	સામાન્ય પ્રવાહ
2018	77.29%	69.77%	68.96%
2019	78.92%	67.26%	73.27%
2020	76.62%	68.21%	76.29%

કોર્ષની પસંદગી કેવી રીતે કરવી?

વિદ્યાર્થીમિત્રો, નીચેના ૩ પરીબળોને આધારે જો તમે કોર્ષની પસંદગી કરશો તો કેરીયરમાં સરળતાથી સફળતા મેળવી શકશો.

- **કેવી કેરીયર બનાવવી છે અને ધો–10માં શું રીઝલ્ટ આવે છે.**
- **આપણા દેશમાં ક્યાં ક્ષેત્રોમાં સુવર્ણ તકો છે અને હજી ભવિષ્યમાં વધારે સર્જાશે.**
- **કુટુંબની આર્થિક અને માનસિક પરિસ્થિતિના આધારે.**

New Indiaમાં ક્યા ક્ષેત્રમાં સુવર્ણ તકો વધશે?

- તમે વારંવાર ઘણાબધાને કહેતા સાંભળ્યા હશે કે હવે ધંધામાં પહેલા જેવા માર્જીન (નફો) નથી, કોમ્પિટિશન ખુબ જ વધી ગઈ છે, હાડમારી વધી ગઈ છે વગેરે. પરંતુ આપણા દેશમાં ટેક્સનું કલેક્શન (ઇન્કમટેક્સ, GST) દર વર્ષે વધી રહ્યું છે. મતલબ કે બિઝનેસ અને નફો, બન્ને વધી રહ્યા છે તો આવી ફરીયાદોનું કારણ શું? કારણ એક જ છે કે ટેકનોલોજી આપણી વર્ષો જુની ધંધો કરવાની રીતને બદલી નાખે છે અને જે ના બદલાય તેનો ધંધો ભાંગી પડે છે.

redBus.in — રેડબસ મોબાઇલ એપ છે, જેની મદદથી તમે ભારતના કોઈપણ સિટીની કોઈપણ બસનું બુકિંગ કરી શકો છો. ટ્રાવેલ્સ એજન્ટના ધંધામાં મંદી આવી ગઇ.

policybazaar.com — કોઈપણ ઈન્સ્યોરન્સ કંપનીનો ટર્મપ્લાન, લાઇફ પ્લાન, વ્હીકલ પ્લાન વગેરે ઘર બેઠા સૌથી સસ્તા દરે મળે છે. હજારો ઈન્સ્યોરન્સ એજન્ટના ધંધા ભાંગી રહ્યા છે.

amazon NETFLIX paytm BYJU'S The Learning App SWIGGY Uber IRCTC

- આ બધા ટેકનોલોજીકલ સોલ્યુશન છે જે આપણને બેસ્ટ સર્વિસ સસ્તા દરે પૂરી પાડે છે પણ સાથે સાથે જોબની સંખ્યા પણ ઘટાડે છે.
- હવેના જમાનામાં જેનું કામ ટેકનોલોજી આધારીત હશે એ જ સર્વાઇવ થશે અને ખુબજ પ્રોગ્રેસ કરશે. બાકીના બધાએ ખૂબ સંઘર્ષ કરવો પડશે.
- મેથ્સ અને સાયન્સ એ કોઈપણ ટેકનોલોજીનો પાયો છે માટે મેથ્સ અને સાયન્સ આધારીત અભ્યાસથી ટેકનોલોજીકલ જોબ/કામ સરળતાથી મળી રહે છે.

Why Education is so much important in life?

દુનીયામાં કોઈપણ ક્ષેત્રમાં સફળ થવા માટે નીચે મુજબની બેઝીક સ્કીલ્સ અત્યંત અનિવાર્ય છે.

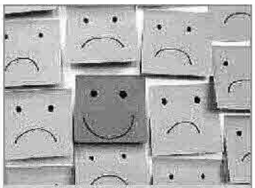
Attitude

Confidence

Commitment

Critical Thinking

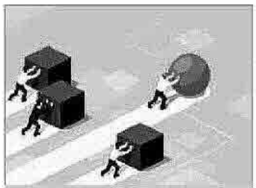
Competition

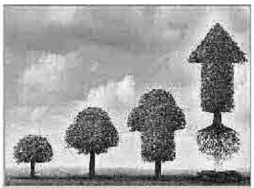
Maturity

Stress Handling

Teamwork

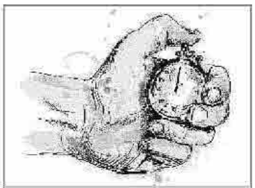
Timing

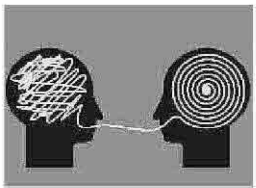
Understanding

જુજ (0.1% કરતા પણ ઓછા) વ્યક્તિઓને આ સ્કીલ્સ God Gifted હોય છે જ્યારે બાકીના બધાએ જાતે મહેનત કરીને વીકસાવી પડે છે. આ સ્કીલ્સ કેળવવા માટેના બે વિકલ્પો છે; શિક્ષણ અને અનુભવ, આ બન્ને વચ્ચેનો મુખ્ય તફાવત નીચે મુજબ છે.

	Education	Experience
મહેનત	શિક્ષણથી સ્કીલ્સ સરળતાથી મેળવી શકાય છે, કારણ કે આપણી પાસે ટીચર/મેન્ટર હોય છે જે આપણને શીખવામાં, મુંઝવણ હોય તો ઉકેલ મેળવવામાં મદદરૂપ થાય છે. **અભ્યાસમાં પરીક્ષાનો સીલેબસ અને ટાઇમ ટેબલની અગાઉથી જાણ હોય છે.**	અનુભવથી સ્કીલ્સ મેળવવી મુશ્કેલ છે, કારણ કે આપણી પાસે કોઈ ટીચર/મેન્ટર હોતા નથી, આપણે પોતે જ બધુ શીખવું પડે છે અને જાતે જ ઉકેલ શોધવા પડે છે. **જીંદગીની પરીક્ષામાં સીલેબસ કે ટાઇમ ટેબલની અગાઉથી જાણ હોતી નથી.**
ખર્ચ	શિક્ષણથી સ્કીલ્સ મેળવવી કિફાયતી છે; કારણ કે શાળા/કોલેજમાં ચોક્કસ ફી ભરીને અભ્યાસ કરી શકાય છે. આમ પણ ભારતમાં અને ખાસ કરીને ગુજરાતમાં શિક્ષણ ઘણું કિફાયતી છે જેનું જીંદગીભર વળતર મળે છે.	અનુભવથી સ્કીલ્સ મેળવવી ખર્ચાળ છે; કારણ કે જો સ્કીલ્સના અભાવે બીઝનેસમાં ખોટ આવે તો કેટલુ નુકશાન થશે તે નક્કી નથી હોતુ. ઘણીવાર સંપૂર્ણ મુડી પણ ધોવાઈ જાય અને Opportunity Cost પણ બહુ મોંઘી પડે છે.
સમય	અભ્યાસનો સમયગાળો નિયત હોય છે અને તે સમયમાં હાર્ડવર્ક કરીને કોઈપણ ક્ષેત્રમાં નિપૂણ બની શકાય છે. અભ્યાસ પૂર્ણ થતાની સાથે જ સારૂ પ્લેસમેન્ટ મેળવીને સફળ કેરીયરની તરત જ શરૂઆત કરી શકાય છે.	અનુભવથી સ્કીલ્સ મેળવવામાં કેટલો સમય લાગશે તે નક્કી હોતુ નથી. આ ઉપરાંત સ્કીલ્સ આવડશે જ તેની પણ કોઇ ખાતરી નથી. ઘણીવાર હાથમાંથી અમુલ્ય તક સરી જાય તેવુ પણ બને જેની કિંમત આંકી શકાતી નથી.

આજના ટેકનોલોજીકલ યુગમાં કોઈપણ ક્ષેત્રમાં સારી કેરીયર બનાવવા માટે એજ્યુકેશન ખુબ જ મહત્વનું છે. ટોપ બીઝનેસમેન પણ પોતાના સંતાનોને ઉત્તમ કોલેજોમાં ઉચ્ચ અભ્યાસ માટે મોકલે છે.

Types of Career

વારસાગત (Hereditary)	પ્રતિભાગત (Talent)	અભ્યાસગત (Education)
સોનીકામ, સુથારીકામ, દરજીકામ વગેરે વારસાગત વ્યવસાય છે જેના માટે માત્ર બેઝીક ભણતર જ જરૂરી છે. 1-2 વર્ષના અનુભવથી કેરીયરની શરૂઆત કરી શકાય છે.	ક્રિકેટર, એક્ટર, સીંગર, ડાન્સર વગેરે કુદરતી બક્ષીસ આધારીત કેરીયર છે જે કરોડોમાં એકને જ હોય છે. ફક્ત ટ્રેનીંગ કે અભ્યાસથી આ કેરીયર બનાવી શકાતી નથી.	ડોક્ટર, એન્જીનીયર, વકીલ, CA વગેરે કેરીયર અભ્યાસથી બનાવી શકાય છે. કોઈપણ વિદ્યાર્થી મહેનત કરીને આ ક્ષેત્રોમાં ટોચ પર પહોંચી સારી કેરયીર બનાવી શકે છે.

પ્રતિભાગત કેરીયરઃ

ટેલેન્ટ એ કુદરતી બક્ષીસ છે. જે કરોડોમાં એકને જ હોય છે. આપણાં દેશની 125 કરોડની વસ્તીમાંથી 125 ક્રિકેટરના નામ નહી આપી શકો. એવી જ રીતે 125 સીંગર, 125 મ્યુઝીશ્યન, 125 સ્પોર્ટ્સ પ્લેયર ગોતવા ખૂબ જ અઘરા છે. ગુજરાતની 6 કરોડની વસ્તીમાંથી માંડ તમને 6-7 ક્રિકેટર કે એક્ટર કે સીંગર મળશે. કહેવાનું તાત્પર્ય એ છે કે કે જો તમારામાં ગોડ ગીફ્ટેડ ટેલેન્ટ હોય તો જ તમે પ્રતિભાગત કેરીયર બનાવી શકો છો. ગમે તેટલી મહેનત કે પૈસા ખર્ચવાથી બની શકતી નથી.

અભ્યાસગત કેરીયરઃ

સામાન્યમાં સામાન્ય અને ગરીબ ઘરનો વિદ્યાર્થી પણ મહેનત કરીને ડોક્ટર, એન્જીનીયર, વકીલ, ચાર્ટડ એકાઉન્ટન્ટ બની શકે છે અને પોતાનું તથા કુટુંબનું નામ રોશન કરી શકે છે. અમારી વિદ્યાર્થીઓ અને વાલીઓને નમ્ર અપીલ છે કે ખોટી દેખાદેખીને બદલે શાંત ચીતે પોતાની આર્થિક અને કૌટુંબીક પરીસ્થિતીનો ક્યાસ કાઢીને કેરીયરમાં આગળ વધવુ જોઇએ.

ધોરણ 10 પછી શું?

ઇન્ડસ્ટ્રીઝમાં અને માર્કેટમાં અત્યારે અને ભવિષ્યમાં કયા ક્ષેત્રોમાં વધારે ડિમાન્ડ છે અને રહેશે એના આધારે કોલેજમાં કોર્ષ પસંદ કરવો જોઇએ અને તેમાં એડમિશન મેળવવા માટે શું કરવુ એના આધારે ધો. 10 પછી શુંનો નિર્ણય કરવો જોઇએ.

ધો. 11-12 વિજ્ઞાન પ્રવાહ ગ્રુપ-A

એન્જીનીયરીંગ
Civil, Chemical, Computer, Electrical, EC, IC, IT, Mechanical, etc.

આર્કીટેક્ચર
B.Arch, B.Plan, BID, BCT

એગ્રીકલ્ચર
Dairy Tech., Agriculture Engg., Food Tech., Renewable Energy, Agri IT, Home Science

ફાર્મસી

બી.એસસી.

ધો. 11-12 વિજ્ઞાન પ્રવાહ ગ્રુપ-B

મેડીકલ
MBBS, Dental, Ayurvedic, Homeopathc

પેરામેડીકલ
Physiotherapy, B.Sc. (Nursing), Audiology, Optometry

એગ્રીકલ્ચર
B.Sc. (Agri, Horticulture, Forestry), Fisheries, B.Tech (Bio-Tech., Agri IT)

વેટરનરી સાયન્સ

ફાર્મસી

એન્જીનીયરીંગ#

ધો. 11-12 (વિજ્ઞાન/સામાન્ય પ્રવાહ)

BBA
Bachelor of Business Administration

B.Com.
Bachelor of Commerce

BCA
Bachelor of Computer Application

BA
Bachelor of Arts

B.Voc
Bachelor of Vocational

LLB
Bachclor of Law

CA
Chartered Accountant

CS
Company Secretary

પ્રોફેશ્નલ કોર્સ

ડીપ્લોમા એન્જીનીયરીંગ
Civil, Chemical, Computer, Electrical, EC, IC, IT, Mechanical, etc.

ITI
Turner, Fitter, Welder, Motor Mechinic
Wireman, Electrician, Computer Operator
Surveyor, Plumber, Carpenter

ડીપ્લોમા એગ્રીકલ્ચર

વર્ષ-2022 થી એન્જીનીયરીંગના એડમિશનમાં એક સીમાચીહ્ન રૂપ બદલાવ આવી રહ્યો છે. અત્યાર સુધી માત્ર ધો.12 વિજ્ઞાન પ્રવાહ ગૃપ–Aના વિદ્યાર્થીઓ જ એન્જીનીયરીંગ એડમિશન માટે એલીજીબલ હતા. પરંતુ હવેથી ધો.12 વિજ્ઞાન પ્રવાહ ગૃપ–A તથા ગૃપ–B ઉપરાંત નીચે મુજબના વિષયોમાંથી કોઇપણ ત્રણ વિષયમાં 45% માર્કસ (રીઝર્વ કેટેગરી માટે 40%) સાથે પાસ થયેલા હોય તેવા તમામ વિદ્યાર્થીઓ પણ એન્જીનીયરીંગમાં એડમિશન મેળવી શકશે.

- Maths
- Physics
- Chemistry
- Biology
- Computer
- I.T.
- Electronics
- Business Study
- Entrepreneurship
- Technical Vocational Subject

ધો.-12 વિજ્ઞાન પ્રવાહ (Group-A) પછીના વિવિધ અભ્યાસક્રમોની તકો

ગુજરાત બોર્ડમાં 2020માં 43,480 વિદ્યાર્થીઓએ ગ્રુપ-A પસંદ કર્યુ હતુ અને 76.62% રીઝલ્ટ આવ્યુ હતુ એટલે કે 33,286 વિદ્યાર્થીઓ પાસ થયા હતા. આ વિદ્યાર્થીઓ એન્જીનીયરીંગ, આર્કિટેકચર, ફાર્મસી, એગ્રીકલ્ચર, બી.એસસી. વગેરે કોર્ષમાં એડમિશન મેળવી શકે છે.

એન્જીનીયરીંગ

- કોઇ પણ મશીન (યંત્ર), સ્ટ્રક્ચર (રચના) કે સિસ્ટમ (પ્રણાલી)ની ડિઝાઇન, ડેવલોપમેન્ટ અને ઓપરેશન કરવા માટે વૈજ્ઞાનિક જ્ઞાન અને મેથેમેટીકલ પદ્ધતીનો ઉપયોગ એટલે એન્જીનીયરીંગ. સરળ ભાષામાં કહીએ તો ગણિત અને વિજ્ઞાનની મદદથી જટીલ પ્રશ્નોનું નિરાકરણ કરીને આપણી રોજીંદી જીંદગીને વધારે સુગમ બનાવવી એટલે એન્જીનીયરીંગ. આપણી રોજબરોજની જીંદગીના ભૌતિક સુખ, સુવિધા, સગવડો એન્જીનીયરીંગને જ આભારી છે.
- સવારે જાગો ત્યારે ટૂથબ્રશથી લઇને રાત્રે સુવો ત્યારે Mosquito Liquid Vaporizer Machine (ગુડનાઇટ, ઓલઆઉટ, મેક્ષો વગેરે) સુધીની તમામ વસ્તુઓ જે આપણે વાપરીએ છીએ તે એન્જીનીર્ડ પ્રોડક્ટ છે. આપણે જે વાહનો ચલાવીએ છીએ તે મિકેનીકલ એન્જીનીયર બનાવે છે, તેમા જે ફ્યુલ વપરાય છે તે કેમિકલ એન્જીનીયર રીફાઇન કરે છે, જે રોડ પર વાહનો ચાલે છે તે રોડ સિવિલ એન્જીનીયર બનાવે છે, વગેરે. એન્જીનીયર વગર લાઇફ શક્ય જ નથી.

Engineering is not required if we all leave to live.

- વિકાસશીલ ભારતની મુખ્ય 3 જરૂરીયાતો ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર, પાવર અને મેન્યુફેક્ચરિંગ છે જે સિવિલ એન્જીનીયરીંગ, ઇલેક્ટ્રીકલ એન્જીનીયરીંગ અને મિકેનીકલ એન્જીનીયરીંગને આધારીત છે. એન્જીનીયરીંગ ક્ષેત્ર આડકતરી રીતે અન્ય ફિલ્ડમાં પણ નોકરીની અઢળક તકો ઉભી કરે છે.

એન્જીનીયરીંગ પ્લેસમેન્ટ

- સમાજમાં એક મોટો વર્ગ એવી ગેરમાન્યતા ધરાવે છે કે એન્જીનીયરીંગમાં પ્લેસમેન્ટ થતુ નથી અને થાય તો પણ રૂા. 10,000 થી રૂા. 12,000 જેટલો જ પગાર મળે છે, પરંતુ હકીકત કાંઇક અલગ જ છે. જો તમે કોઇપણ ઇન્ડસ્ટ્રીઝ કે કંપનીમાં તપાસ કરશો તો તમને એક જ ફરીયાદ સાંભળવા મળશે કે સ્કીલ્ડ એન્જીનીયરની બહુ તંગી છે. ગુજરાતની એન્જીનીયરીંગ કોલેજોમાંથી દર વર્ષે 15,000 કરતા વધારે વિદ્યાર્થીઓનું પ્લેસમેન્ટ થાય છે જેમાં પગારધોરણ આ મુજબ હોય છે.

કોલેજ	હાઇએસ્ટ વાર્ષિક પગાર	એવરેજ વાર્ષિક પગાર
IIT, NIT, IIIT, DAIICT	40 to 50 Lakh	10 to 12 Lakh
Top 5 Colleges of Gujarat	10 to 15 Lakh	5 to 6 Lakh
Next 10 Colleges of Gujarat	5 to 6 Lakh	2 to 4 Lakh
Remaining Colleges of Gujarat	3 to 4 Lakh	1.5 to 2 Lakh

ગવર્મેન્ટ જોબ્સ

- જનરલ GPSC (ડેપ્યુટી કલેક્ટર, ડીવાયએસપી, ડેપ્યુટી ડાયરેક્ટર, આસિસ્ટન્ટ કમીશનર, મામલતદાર, ટીડીઓ, સેક્શન ઓફીસર, વગેરે) અને UPSC (IAS, IFS, IPS, IRS, etc.)ની પરીક્ષા કોઇપણ ગ્રેજ્યુએટ (MBBS, BE, BSc, BCom, BBA, etc.) આપી શકે છે.
- જ્યારે સ્પેસીફીક GPSC (આસિસ્ટન્ટ એન્જીનીયર, ડેપ્યુટી એન્જીનીયર, ઇન્ડસ્ટ્રીયલ ઇન્સ્પેક્ટર, ટાઉન પ્લાનર, GES, વગેરે) અને UPSC (IES, GET, MT, Jr. Executive, Assistant Engineer, Officers etc.) ની પરીક્ષા માત્ર જે-તે બ્રાન્ચના એન્જીનીયર જ આપી શકે છે.

2013 થી 2018 GPSC (Class I & II) ગવર્મેન્ટ વેબસાઇટના આધારે

લાયકાત	કોઇ પણ ગ્રેજ્યુએટ	સિવિલ એન્જી.	ઇલેક્ટ્રીકલ એન્જી.	મિકેનીકલ એન્જી.
ભરતીની સંખ્યાઓ	1303	2300	600	500
અંદાજીત ઉમેદવારો	3,00,000	20,000	20,000	30,000
સફળતાનો દર	230 : 1	9 : 1	33 : 1	60 : 1

DOUBLE ADVANTAGE

એન્જીનીયર્સ પાસે ગવર્મેન્ટ જોબ માટે બેવડી તક હોય છે જનરલ GPSC ઉપરાંત પોતાની બ્રાન્ચ સ્પેસીફીક GPSC.

રાજકોટઃ એન્જીનીયરીંગ હબ

મિકેનીકલ એન્જીનીયરીંગ

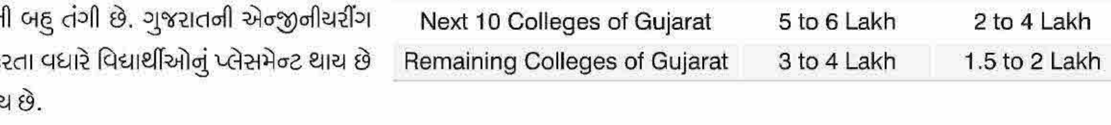

Foundry	Machine Tools	Pump/Motors	Auto Parts	Diesel Engine	Forging	Bearing	Agri Equi.
500+	320+	300+	300+	150+	140+	60+	25+

Upcoming IT Hub

રાજકોટમાં આશરે 500 કરતા વધારે આઇ.ટી. કંપનીઓ આવેલી છે, જેમાં 5000 કરતા વધારે આઇ.ટી. પ્રોફેશનલ્સ કામ કરે છે. ઘણી કંપનીઓ આર્ટીફીશ્યલ ઇન્ટેલીજન્સ, મશીન લર્નીંગ, બીગ ડેટા, BPO / KPO ફિલ્ડમાં પણ કામ કરે છે. સૌરાષ્ટ્રના વિદ્યાર્થીઓ માટે, ખાસ કરીને ગર્લ્સ માટે ઘરઆંગણે સુવર્ણ તકો સર્જાઇ રહી છે.

એન્જીનીયરીંગ શા માટે બેસ્ટ ચોઇસ છે?

- **Technology Driven Course:** એન્જીનીયરીંગ 4 વર્ષનો ટેકનીકલ પ્રોફેશનલ કોર્ષ છે.
  - ટેકનીકલ કોર્ષ હોવાથી ટેકનોલોજીકલ સ્કિલ્સ આધારીત છે જે દિન–પ્રતિદિન વિકાસ પામે છે.
  - પ્રોફેશનલ કોર્ષ હોવાથી અભ્યાસ પૂર્ણ કર્યા બાદ તરત જ જોબ મળવાની શક્યતાઓ અઢળક છે.
  - ટેકનીકલ નિપૂણતા અને અનુભવ વધવાની સાથે–સાથે એન્જીનીયરનો પગાર વધારો ઝડપથી થાય છે.

- **Highest Placement:** સૌથી મોટી સંખ્યામાં અને વધારે પગારનું પ્લેસમેન્ટ પણ એન્જીનીયરીંગમાં થાય છે. પ્લેસમેન્ટમાં ખુબ જ વિવિધતા છે. Rs. 10,000/- થી શરૂ કરીને Rs. 3,00,000/- સુધીની માસિક પગારની રેન્જ છે, જેને લીધે વિદ્યાર્થીઓને આવડત અને મહેનત પ્રમાણે નોકરી મળી રહે છે.

- **Start-up:** ટેકનીકલ સ્કીલની મદદથી ઓછી મૂડી સાથે પોતાનો બિઝનેસ પણ શરૂ કરી શકાય છે. સૌથી વધુ સ્ટાર્ટઅપ એન્જીનીયર્સ દ્વારા જ શરૂ કરાયા છે, જેવા કે Flipkart, Paytm, Red Bus, Ola, etc. આજની કોમ્પીટીટીવ માર્કેટમાં બિઝનેસ માત્ર પૈસાથી સફળ થઇ શકતો નથી. ટેકનીકલ સ્કિલ્સ પણ ખૂબજ મહત્વનો ભાગ ભજવે છે.

- **Critical Thinking:** એન્જીનીયરીંગના અભ્યાસક્રમ દરમ્યાન એનાલીટીકલ અને લોજીકલ માઇન્ડ ડેવલોપ થતું હોવાથી સરકારી નોકરીઓ અને સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓમાં એન્જીનીયર્સનો દેખાવ ઉત્કૃષ્ટ હોય છે. CAT-2019ના રીઝલ્ટમાં 100 PR મેળવનાર તમામ 10 ઉમેદવારો એન્જીનીયર હતા અને 99.99 PR મેળવનાર 21 ઉમેદવારોમાંથી 19 એન્જીનીયર હતા.

- **Universal Skill Set:** આપણા દેશનાં એન્જીનીયર્સને વિદેશમાં જોબ કરવા માટે કોઇ જ પરીક્ષા પાસ કરવી પડતી નથી. એક માત્ર એન્જીનીયરીંગ જ એવું ફિલ્ડ છે કે જેમાં જ્ઞાનનો ઉપયોગ દુનિયાના કોઇપણ ખૂણામાં થઇ શકે છે. જ્યારે ડોક્ટર, વકીલ, સી.એ. વગેરેને વિદેશમાં પ્રેક્ટીસ કરવા માટે જે તે દેશની પરીક્ષા પાસ કરવી પડે છે. વિદેશમાં ખૂબ જ સારી તકો છે.

- **Diversified Career Opportunities:** એન્જીનીયર્સ પાસે કેરીયર પસંદગીમાં ઘણી બધી વિવિધતા છે જેવી કે, અભ્યાસ બાદ તરત જ પ્લેસમેન્ટ, MBA કરીને ટેકનોક્રેટ, ટેકનીકલ સ્કીલની મદદથી સ્ટાર્ટઅપ, બ્રાન્ચને અનુરૂપ ગવર્મેન્ટ જોબ્સ, Opportunities in USA, Canada, Germany, Australia વગેરે.

- **Affordable Education:** એન્જીનીયરીંગ કોલેજોની વાર્ષિક ફી રૂ.60,000/- થી શરૂ કરીને રૂ.2,50,000/- સુધીની છે. એવરેજ ફીનું ધોરણ રૂ.90,000/- જેટલું છે. સરકારી કોલેજોમાં અંદાજીત 10,500 જેટલી બેઠકો છે જેની વાર્ષિક ફી માત્ર રૂ.1,500/- છે. આ ઉપરાંત MYSY, CMSS, TFWS, Merit-cum-Means જેવી સ્કોલરશીપ તો ખરી જ.

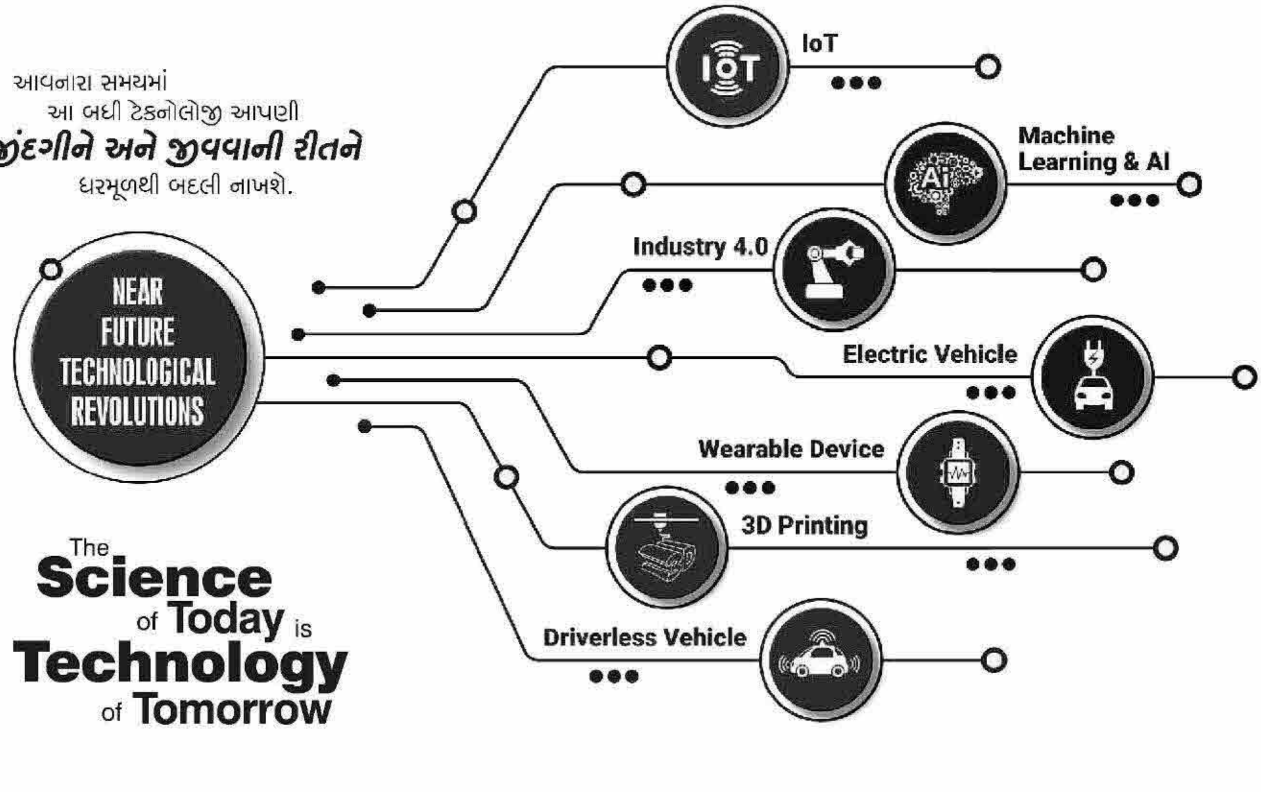

આર્કિટેક્ચર

આર્કિટેક્ચર મુખ્યત્વે બિલ્ડીંગના પ્લાનીંગ, ડ્રોઇંગ, ડીઝાઇનીંગ અને એલીવેશનનું કામ કરે છે. જે વિદ્યાર્થીઓને મેથ્સ અને ડ્રોઇંગમાં રૂચી હોય અને સાથે સાથે ટેકનીકલ સમજ હોય તેમના માટે આ ઉતમ કોર્ષ છે. B.Arch 5 વર્ષનો અને B.Plan 4 વર્ષનો કોર્ષ છે જેના માટે ગુજરાતમાં અંદાજીત 1500 જેટલી બેઠકો છે જેમાં વાર્ષિક ફીનું ધોરણ રૂ.70,000 થી રૂ.2,00,000 જેટલુ છે.

Institute Type	Merit Based on	Admission Committee	5 Years (B.Arch.)		4 Years (B.Plan.)	
			Colleges	Seats	Colleges	Seats
IIT	AAT	JoSAA	3	103	–	–
NIT	JEE (Main) Paper-2	JoSAA	9	560	1	52
GFTI	JEE (Main) Paper-2	JoSAA	6	393	3	119
Gujarat (Gov\SFI)	Board + NATA	ACPC	22	1406	3	150
CEPT	Board + Apt. Test	ACPC	1	90	–	–
			41	**2552**	**7**	**321**

એગ્રીકલ્ચર

ગ્રુપ–A પછીના એગ્રીકલ્ચરના અભ્યાસક્રમોમાં એગ્રીકલ્ચરલ એન્જીનીયરીંગ, ફૂડ ટેકનોલોજી, ડેરી ટેકનોલોજી, રીન્યુએબલ એન્જીનીયરીંગ, એગ્રીકલ્ચરલ આઇ.ટી. વગેરેનો સમાવેશ થાય છે. ગુજરાતમાં વૈશ્વીક ખ્યાતી ધરાવતી 4 એગ્રીકલ્ચરલ યુનીવર્સીટીઓ આણંદ, જુનાગઢ, દાંતીવાડા અને નવસારી ખાતે આવેલ છે. જે વિદ્યાર્થીઓને ખેતીમાં રસ હોય તેમના માટે ઉત્તમ કોર્ષ છે. વાર્ષિક ફીનું ધોરણ રૂ. 13,700 હોય છે.

Courses	Merit Based on	Admission Committee	Colleges	Seats
B.Tech. (Dairy Technology)	Board + GUJCET	KAU	4	185
B.Tech. (Agriculture Engg.)	Board + GUJCET	GSAUCA	3	170
B.Tech. (Food Technology)	Board + GUJCET	GSAUCA	2	80
B.Tech. (Renewable Energy & Env. Engg.)	Board + GUJCET	GSAUCA	1	40
B.Tech. (Agricultural Information Tech.)	Board + GUJCET	GSAUCA	1	40
B.Sc. (Home Science)	Board + GUJCET	SDAU	1	60
			12	**575**

ફાર્મસી

ગ્રુપ–A અને Bના વિદ્યાર્થીઓ B.Pharm.માં એડમિશન મેળવી શકે છે. ફાર્મા કંપનીઓમાં માર્કેટિંગ, પ્રોડક્શન, ક્વોલીટી કંટ્રોલ, ફાર્માસિસ્ટ, એમ.આર. અને મેડિકલ રાઈટિંગમાં નોકરીઓ ઉપલબ્ધ છે. આ ઉપરાંત R&D, F&D, Drug Discovery, Patent Agent, Drug IPR ફિલ્ડમાં પણ તકો છે. ડ્રગ ઇન્સ્પેક્ટર તરીકે ગવર્મેન્ટ જોબ કરી શકે છે અને મેડીકલ સ્ટોર પણ ચલાવી શકે છે. વાર્ષિક ફીનું ધોરણ રૂ. 50,000 થી રૂ. 2,00,000 જેટલુ હોય છે.

Institute Type	Merit Based on	Admission Committee	4 Years (B.Pharm.)		3 Years (D.Pharm.)	
			Colleges	Seats	Colleges	Seats
Government / GIA	Board + GUJCET / JEE	ACPC	6	380	8	550
SFI	Board + GUJCET / JEE	ACPC	69	5550	11	660

B.Sc.

સામાન્યપણે B.Sc. 3 વર્ષનો કોર્ષ છે પણ અમુક કોલેજો 4 વર્ષનો રીસર્ચ સાથેનો કોર્ષ પણ ઓફર કરે છે. ગ્રુપ-Aના વિદ્યાર્થીઓને ફીઝીક્સ, કેમેસ્ટ્રી, ઇલેક્ટ્રોનીક્સ, સ્ટેટેસ્ટીક્સ, I.T. વગેરે સ્પેશ્યલાઇઝેશન ઓફર કરવામાં આવે છે. UGC માન્ય State & Private Universitiesમાં B.Sc.નો અભ્યાસક્રમ ઉપલબ્ધ હોય છે. આ યુનિવર્સીટીઓની યાદી UGCની વેબસાઇટ પરથી મળશે.

નોકરીની તકો : જુજ વિદ્યાર્થીઓને B.Sc. કર્યા પછી રીસર્ચ & ડેવલોપમેન્ટમાં નોકરીની તકો મળે છે. કેમેસ્ટ્રીને સંલગ્ન સ્પેશ્યલાઇઝેશન કરનારા વિદ્યાર્થીઓને કેમિકલ ઇન્ડસ્ટ્રીઝમાં નોકરી મળવાની શક્યતાઓ છે. ગણિત અને ફીઝીક્સના વિદ્યાર્થીઓ માટે ઇન્ડસ્ટ્રીઝમાં નહિવત્ત તકો છે. મુખ્યત્વે તેઓ શૈક્ષણિક ક્ષેત્રમાં કાર્ય કરે છે (Schools & Colleges). I.T. માં સ્પેશ્યલાઇઝેશન કરનાર વિદ્યાર્થીઓને I.T. ઇન્ડસ્ટ્રીઝમાં બહોળી તકો મળી રહે છે.

• Mathematics	• Chemistry	• Physics	• Forensic Science
• I.T.	• Statistics	• Electronics	• Industrial Chemistry

MBBS એડમિશન

એડમિશન–2020ના આધારે

- ગૃપ–B પસંદ કરનાર 75,000+ વિદ્યાર્થીઓમાંથી મોટાભાગના વિદ્યાર્થીઓ ડોક્ટર(MBBS) બનવા માંગે છે પરંતુ 8% થી 10% વિદ્યાર્થીઓને જ એડમિશન મળે છે, કારણકેગુજરાતમાં MBBSની બેઠકો 5,508 જ છે.
- ભારતમાં MBBSમાં ડોનેશનથી એડમિશન મળતુ નથી. વિદેશમાંથી MBBS કરવા માટે પણ NEET (UG)ની પરિક્ષા ક્વોલીફાઇ કરવી પડે છે. આ ઉપરાંત વિદેશમાંથી MBBS કર્યા બાદ ભારતમાં પ્રેક્ટીસ કરવા માટે MCIની પરિક્ષા પાસ કરવી પડે છે જે અત્યંત કઠીન છે.

કોલેજનો પ્રકાર	વાર્ષિક ફી	બેઠકો
સરકારી	25,000 to 60,000	1408
અર્ધસરકારી – GQ	3,00,000	1360
અર્ધસરકારી – MQ	8,25,000	240
પ્રાઇવેટ – GQ	6,00,000 to 8,70,000	1888
પ્રાઇવેટ – MQ	14,82,000 to 18,40,000	235
NRI	8,25,000 to 26,00,000	377

MBBS Mark v/s Fee - 2020ના એડમિશનના આધારે

જો વિદ્યાર્થી વધારે મહેનત કરીને સારા માર્ક્સ લાવશે તો વાલી પર ફીનું ભારણ ઓછું આવશે પણ જો સારા માર્ક્સ નહી આવે તો વાલી પર ફીનું ભારણ ખૂબ જ વધી જાય છે. ડોનેશન થી એડમિશન મળતુ નથી.

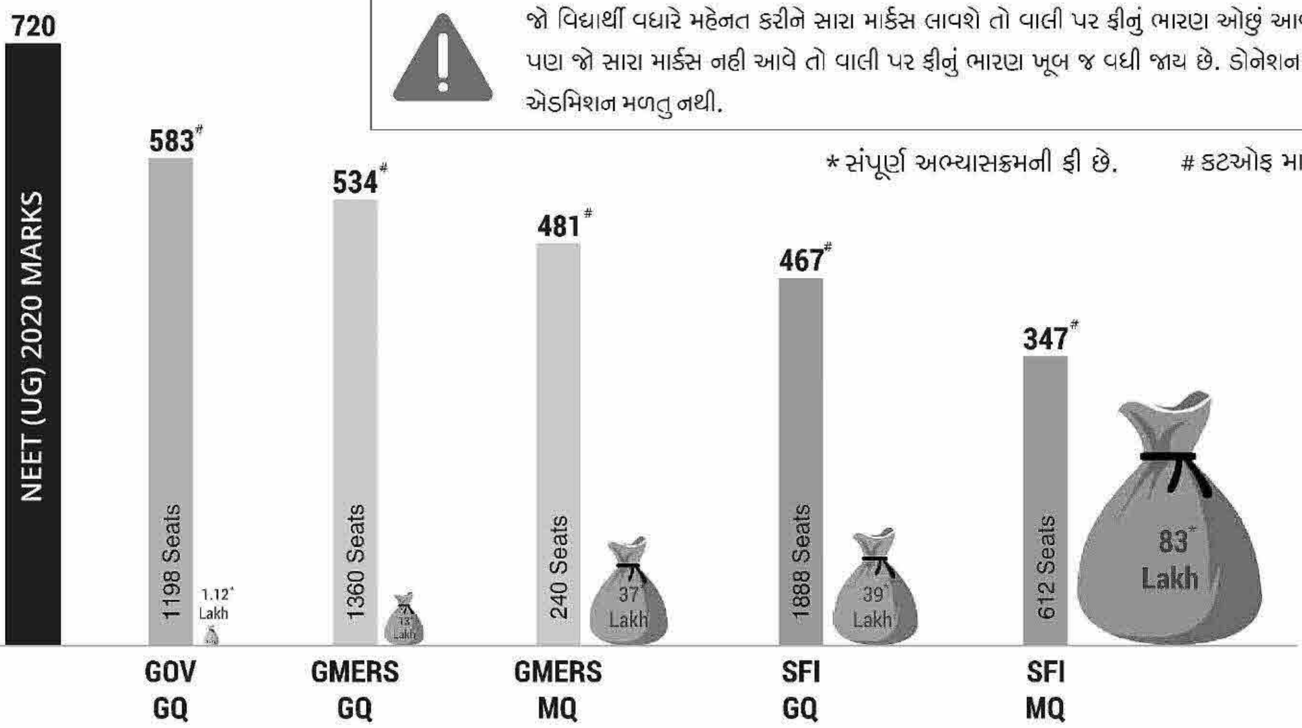

પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએશન બેઠકો

Speciality	GQ	AIQ	MQ	NRI	Fee / Year
MD (Doctor of Medicine)	888	398	56	83	Rs. 10,000 to Rs. 48,00,000
MS (Master of Surgery)	277	123	20	29	Rs. 30,000 to Rs. 50,00,000
PG Diploma	18	18	0	0	Rs. 10,000 to Rs. 30,00,000

સેવાકીય બોન્ડ (માત્ર MBBS માટે)

- સરકારી મેડીકલ કોલેજોમાં MBBS અભ્યાક્રમમાં પ્રવેશ મેળવતા વિદ્યાર્થીઓને અભ્યાસ પૂર્ણ થયા બાદ ગુજરાત રાજ્યમાં ગ્રામ્ય વિસ્તારોમાં 1 વર્ષની (કામકાજના 365 દિવસ) ગ્રામ્ય સેવાઓ બજાવવાની બાહેંધરી રૂપે પ્રવેશ સમયે Rs. 20,00,000/- નો બોન્ડ રજૂ કરવાનો રહેશે.
- GMERS અને SFI મેડીકલ કોલેજમાં પ્રવેશ મેળવતા અને રાજ્ય સરકારની વિવિધ યોજનાઓનો (MYSY, KKNY, Freeship card, etc.) લાભ લઇ ફીમાં આંશિક અથવા સંપૂર્ણ સહાયથી અભ્યાસ કરનાર વિદ્યાર્થીઓએ અભ્યાસ પૂર્ણ થયા બાદ ગુજરાત રાજ્યમાં ગ્રામ્ય વિસ્તારોમાં 1 વર્ષની (કામકાજના 365 દિવસ) ગ્રામ્ય સેવાઓ બજાવવાની બાહેંધરી રૂપે પ્રવેશ સમયે Rs. 20,00,000/- નો બોન્ડ રજૂ કરવાનો રહેશે.
- GMERS મેડીકલ કોલેજોમાં MBBS અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ મેળવતા વિદ્યાર્થીઓ જેઓએ ફી કમિટી દ્વારા નિર્ધારિત ફી ભરેલ હોય તેઓએ અભ્યાસ પૂર્ણ થયા બાદ સરકાર નિયુક્ત કરે ત્યાં 1 વર્ષની (કામકાજના 365 દિવસ) સેવા બજાવવાની બાહેંધરી રૂપે પ્રવેશ સમયે Rs. 2,00,000/- અથવા GMERS વખતો વખત ઠરાવે તે રકમનો બોન્ડ રજૂ કરવાનો રહેશે.

ધો.–12 વિજ્ઞાન પ્રવાહ (Group-B) પછીના વિવિધ અભ્યાસક્રમોની તકો

- જે વિદ્યાર્થીઓને બાયોલોજીમાં વધારે રૂચી હોય અને માનવજાતની સેવા કરવાની ઈચ્છા ધરાવતા હોય તેમને ગૃપ–B પછીના કોર્ષ વધારે અનુકુળ આવશે.

કોર્ષ	સરકારી બેઠકો	પ્રાઈવેટ બેઠકો	પ્રાઈવેટ કોલેજોમાં વાર્ષિક ફી	ધ્યાનમાં રાખવા જેવી અગત્યની બાબતો
એમ.બી.બી.એસ.	1408	4100	3,00,000 થી 26,00,000	જે વિદ્યાર્થીઓને 9 થી 10 વર્ષ ભણવાની તૈયારી હોય તેમના માટે હિતાવહ છે. બોન્ડ અને ઈન્ટર્નશીપના નવા નિયમો જાણી લેવા જરૂરી છે.
ડેન્ટલ	250	1005	2,00,000 થી 7,85,000	જે વિદ્યાર્થીઓના વાલીને ડેન્ટલ હોસ્પિટલ હોય તેમના માટે BDS કરવું હિતાવહ છે કારણકે ડીમાન્ડ કરતા સપ્લાય વધારે છે.
આયુર્વેદિક	582	1680	2,25,000 થી 4,97,000	જે વિદ્યાર્થીઓને આયુર્વેદમાં પૂર્ણ શ્રધ્ધા હોય અને વર્ષો સુધી ધીરજ રાખીને માત્ર આયુર્વેદમાં જ પ્રેક્ટીસ કરવી હોય એમના માટે હિતાવહ છે. સંસ્કૃતમાં રૂચી હોય તે ઈચ્છનીય છે.
હોમીયોપેથીક	500	2955	71,000 થી 1,84,000	અમુક દેશોમાં હોમીયોપેથીક પ્રેક્ટીસ પર સંપૂર્ણ પ્રતિબંધ છે જેમકે, ઓસ્ટ્રેલીયા. જે વિદ્યાર્થીઓને હોમીયોપેથીમાં શ્રધ્ધા હોય અને ધીરજ રાખીને પ્રેક્ટીસ કરવી હોય એમના માટે.
ફિઝીયોથેરાપી	380	4320		ફિઝીયોથેરાપીસ્ટ તરીકે સરકારી કે પ્રાઈવેટ પ્રેક્ટિસ, હોસ્પિટલમાં, પુનવર્સન કેન્દ્રમાં કે ફિટનેસ સલાહકાર તરીકે કામ કરવું હોય તેમના માટે ઉત્તમ.
નર્સિંગ	400	6240	50,000 થી 1,92,000	જે વિદ્યાર્થીઓને નર્સિંગનું કામ ખરેખર ગમતું હોય તેમના માટે. નોકરી સરળતાથી મળી જાય છે પણ પગાર બહુ વધતો નથી. વિદેશમાં સારી માંગ છે.
ફાર્મસી	464	5980	60,000 થી 2,22,000	ફાર્મા કંપનીઓમાં માર્કેટિંગ, પ્રોડક્શન, ક્વોલીટી કંટ્રોલ, ફાર્માસિસ્ટ, એમ.આર. અને મેડિકલ રાઈટિંગમાં નોકરીઓ ઉપલબ્ધ છે. R&D, F&D, Drug Discovery, Patent Agent, ફિલ્ડમાં તકો છે. ડ્રગ ઈન્સ્પેક્ટર તરીકે ગવર્મેન્ટ જોબ અને મેડીકલ સ્ટોર પણ ચલાવી શકે છે
વેટરનરી	320	-	50,000 થી 2,00,000	જે વિદ્યાર્થીઓને પાલતું પ્રાણીઓ સાથે લગાવ હોય તેમના માટે. તાલુકા લેવલે કામ કરવાની અને આજુબાજુના ગામડામાં ટ્રાવેલિંગ કરવાની તૈયારી હોવી જોઈએ.
એગ્રીકલ્ચર	1047	-	21,250 (Gov.)	જે વિદ્યાર્થીઓને ખેતીમાં ખરેખર રસ હોય અને વૈજ્ઞાનિક પધ્ધતિથી ખેતી કરવી હોય તેમના માટે ઉત્તમ કોર્ષ છે. સરકારી નોકરીઓની સંખ્યા નહીવત છે.
બી.એસસી. માઈક્રોબાયોલોજી	-	-	13,700 (Gov.)	જે વિદ્યાર્થીઓને પેથોલોજી લેબમાં લેબ આસીસ્ટન્ટ તરીકે કામ કરવું હોય તેમના માટે. ટીચરની જોબ નહીવત છે.
બી.એસસી. કેમીસ્ટ્રી	-	-	20,000 થી 50,000	કેમિકલ ઈન્ડસ્ટ્રીઝમાં જોબ કરવી હોય અથવા ટીચર બનવુ હોય તેમના માટે.

- ગૃપ–Bના કોર્ષ પછી ઈન્ડસ્ટ્રીઝમાં પ્લેસમેન્ટ થતુ નથી માટે તેમણે પ્રાઈવેટ પ્રેક્ટીસ કરવાની રહે છે અથવા હોસ્પિટલ કે હેલ્થકેર ફિલ્ડમાં જોબ/કામ મેળવવાનુ હોય છે.

20,000 થી 50,000

- સામાન્ય ગણિત પ્રમાણે, ગુજરાતમાં 33 જીલ્લાઓ આવેલા છે માટે દર વર્ષે દરેક જીલ્લાને 170 MBBS, 70 આયુર્વેદીક, 100 હોમીયોપેથીક અને 40 ડેન્ટીસ્ટ નવા ડોક્ટર મળશે. તમને શું લાગે છે? દર વર્ષે આટલા નવા ડોક્ટર્સ પોતાની પ્રેક્ટીસ સારી રીતે જમાવી શકશે?

એગ્રીકલ્ચર

ગૃપ–B પછીના એગ્રીકલ્ચરના અભ્યાસક્રમોમાં B.V.Sc. & A.H. (વેટરનરી), B.Sc Agri (એગ્રીકલ્ચર), B.Sc Horti (હોર્ટીકલ્ચર), B.Sc Forestry (ફોરેસ્ટ્રી), B.F.Sc (ફિશરીઝ), B.Tech BT (બાયોટેકનોલોજી), B.Tech Agri IT (એગ્રી આઈ.ટી.) વગેરેનો સમાવેશ થાય છે. ગુજરાતમાં વૈશ્વીક ખ્યાતી ધરાવતી 4 એગ્રીકલ્ચરલ યુનીવર્સીટીઓ આણંદ, જુનાગઢ, દાંતીવાડા અને નવસારી ખાતે આવેલ છે જેમાં આ બધા કોર્સ ઉપલબ્ધ છે.

B.Sc.

ગૃપ–Bના વિદ્યાર્થીઓ બાયોકેમિસ્ટ્રી, બાયોલોજી, માઈક્રોબાયોલોજી, બાયોટેકનોલોજી વગેરેમાં એડમિશન મેળવી શકે છે. બી.એસસી. બાદ વિદ્યાર્થીઓ પ્રાથમીક અને હાયર સેકન્ડરીમાં ટીચર તરીકે અને લેબોરેટરીમાં ટેકનીશીયન તરીકે જોડાઈ શકે છે. વાર્ષિક ફીનું ધોરણ રૂ. 20,000 થી રૂ. 50,000 જેટલુ હોય છે.

આ ઉપરાંત નીચેના કોર્ષમાં પણ કારકિર્દી બનાવી શકાય છે

CA / CS	જો વિદ્યાર્થીનું ફેમીલી બેકગ્રાઉન્ડ ફાઈનાન્સ/કોમર્સને લગતું હોય અને MBBS જેટલી જ મહેનત કરવાની તૈયારી હોય તો તેમના માટે આ એક ઉત્તમ વિકલ્પ છે. ફાઈનલ પરિક્ષાનું પરિણામ ખૂબ જ ઓછું આવે છે.
BCA / MCA	BCA 3 વર્ષનો અને MCA 2 વર્ષનો અભ્યાસક્રમ છે. MCA કર્યા પછી વિદ્યાર્થી IT ઈન્ડસ્ટ્રીઝમાં કામ કરી શકે છે. ખાસ કરીને Girl Students માટે આ અભ્યાસક્રમ પ્રોફેશ્નલ કેરીયર બનાવવા માટે ઉત્તમ છે.
BBA / MBA	જે વિદ્યાર્થીઓને કલેરીકલ કે ઓફીસ જોબ કરવી હોય અથવા માર્કેટીંગમાં રસ હોય અને ફીલ્ડ જોબ કરવી હોય તેમના માટે ઉત્તમ છે.

ધો.– 12 સામાન્ય પ્રવાહ પછી વિવિધ અભ્યાસક્રમોની તકો

- ધો.12 સામાન્ય પ્રવાહ પછી વિદ્યાર્થીઓ નીચેના કોર્ષમાં એડમિશન મેળવીને તેને અનુરૂપ કેરીયર બનાવે છે.
- 90% વિદ્યાર્થીઓ BBA / BCA / B.Com./ BA માં એડમિશન મેળવે છે.

BBA (બેચલર ઓફ બીઝનેશ એડમીનીસ્ટ્રેશન)

બિઝનેસ અને કોર્પોરેટ મેનેજમેન્ટમાં આકર્ષક કારકિર્દી માટે BBA બેસ્ટ કોર્સ છે. બેન્કિંગ, ફાયનાન્સ, ઇન્સ્યોરન્સ, માર્કેટિંગ, રિક્રુટમેન્ટ, એજ્યુકેશન, રીટેઇલ, મેન્યુફેક્ચરિંગ, સ્ટાર્ટ–અપ વગેરેમાં જોબ માટેની સારી તકો છે. પ્રાઇવેટ કંપનીઓમાં ફાયનાન્સ, માર્કેટિંગ અને HRને લગતી જોબ માટે બહોળી સંખ્યામાં BBA ગ્રેજ્યુએટસની જરૂરીયાત હોય છે. જે વિદ્યાર્થીઓ ભવિષ્યમાં ફેમીલી બિઝનેસમાં જોડાવા ઇચ્છતા હોય એમના માટે પણ આ કોર્ષ ઉપયોગી છે.

B.Com. (બેચલર ઓફ કોમર્સ)

આ કોર્ષમાં ગ્રેજ્યુએશન કર્યા બાદ વિદ્યાર્થીઓ બેંક, ઇન્સ્યોરન્સ, ફાયનાન્સ તેમજ વિવિધ કોર્પોરેટ સેક્ટરમાં સારી કારકિર્દી બનાવી શકે છે. કોઇપણ બિઝનેસને એકાઉન્ટીંગ મેનેજ કરવા માટે B.Com ગ્રેજ્યુએટ્સની જરૂર પડે છે. આ કોર્ષમાં બેન્કિંગ, ફાયનાન્સ, એકાઉન્ટિંગ અને ટેક્સેશન જેવા વિષયોનો અભ્યાસ આવતો હોવાથી જે વિદ્યાર્થીઓ પોતાનો બિઝનેસ શરૂકરવા ઇચ્છતા હોય અથવા તો ફેમિલી બિઝનેસમાં જોડાવા ઇચ્છતા હોય તેમના માટે પણ આ કોર્ષ ઉપયોગી છે.

BCA (બેચલર ઓફ કોમ્પ્યુટર એપ્લીકેશન)

BCA ગ્રેજ્યુએટસ આઇ.ટી. કંપનીમાં ડેવલોપર (સોફ્ટવેર, વેબસાઇટ, મોબાઇલએપ), સપોર્ટ એક્ઝિક્યુટિવ, એડમિનિસ્ટ્રેટર (ડેટાબેઝ, નેટવર્ક, સિક્યુરીટી), બિઝનેસ ડેવલોપર એક્ઝિક્યુટિવ તરીકે કામ કરે છે. ઇન્ડસ્ટ્રીઝમાં બિઝનેસ પ્રોસેસને સરળતાથી ચલાવવા માટે ERP, MIS, CRM, Mobile Apps વગેરેનો ઉપયોગ થાય છે. તેમના ડેવલોપમેન્ટ અને સપોર્ટ માટે બહોળા પ્રમાણમાં BCA ગ્રેજ્યુએટસની જરૂર પડે છે.

BA (બેચલર ઓફ આર્ટ્સ)

BA - B.Ed કરેલ વિદ્યાર્થીઓને પ્રાથમિક અને માધ્યમિક શાળામાં શિક્ષક તરીકે નોકરી મળી શકે છે, જેના માટે TAT અને TET પરીક્ષા આપવી પડે છે. કોલેજ અને યુનિવર્સિટીમાં પ્રોફેસર તરીકે પણ સારી તકો છે. આ ઉપરાંત કંપનીઓમાં મદદનીશ, સંચાલન, માનવ સંશાધન વ્યવસ્થાપક, બિઝનેસ ડેવલપમેન્ટ મેનેજર, કન્ટેન્ટ રાઇટર, વગેરે જેવી નોકરીની તકો રહેલી છે. વિવિધ અખબારો અને બિઝનેસ ચેનલોમાં ન્યુઝ રીપોર્ટર, જર્નાલિસ્ટ, એડિટર માટે પણ જરૂરીયાત હોય છે.

B.Voc. (બેચલર ઓફ વોકેશન)

B.Voc. સ્કીલ આધારીત કોર્ષ છે જે થિયરીટીકલ નોલેજને બદલે ડાયરેક્ટ એપ્લીકેશન આધારીત છે. હેલ્થકેર, મેન્યુફેક્ચરિંગ, ઓટોમોબાઇલ, ટુરીઝમ, એગ્રીકલ્ચર, માર્કેટિંગ, ગ્રાફિક ડીઝાઇન અને પ્રિન્ટીંગ, બ્યુટી અને વેલનેસ વગેરે જેવી વિવિધ ઇન્ડસ્ટ્રીઝની કાર્યશૈલી અને સ્કીલની જરૂરીયાતને ધ્યાનમાં રાખીને આ કોર્ષ ડિઝાઇન કરવામાં આવે છે. આ કોર્ષ વિદ્યાર્થીને ઇન્ડસ્ટ્રી–રેડી બનાવે છે જેથી કોર્ષ પૂર્ણ કર્યા બાદ તરત જ જોબ મળી જવાની શક્યતાઓ વધી જાય છે.

BSW (બેચલર ઓફ સોશ્યલ વર્ક)

BSW સમાજ–સેવાને સંબંધિત કોર્ષ છે. સામાજિક કાર્યમાં રસ–રૂચી ધરાવતા તેમજ ખાસ કરીને ગ્રામ્ય કક્ષાએ સામાજિક કાર્ય અંગેની કારકિર્દી ઘડવા ઇચ્છતા વિદ્યાર્થીઓ માટે ઉપયોગી કોર્ષ છે. પછાત, રોગી, ગરીબ, હિંસાગ્રસ્ત, અને કુદરતી આપતીનો ભોગ બનેલા લોકોની સેવા કરવાની તક મળે છે.

CA (ચાર્ટડ એકાઉન્ટન્ટ)

CA ફાયનાન્સ અને એકાઉન્ટિંગને લગતો પ્રોફેશનલ કોર્ષ છે. જે વિદ્યાર્થીઓને મેથ્સ ગમતું હોય, ફાયનાન્સમાં રસ હોય અને ધીરજ રાખીને આર્ટિકલશિપ કરી શકે તેમ હોય તેમના માટે CA એક ઉત્તમ વિકલ્પ છે. આ અભ્યાસક્રમમાં 3 લેવલ હોય છે. (1) CA ફાઉન્ડેશન (2) CA ઇન્ટરમિડીયેટ અને (3) CA ફાઇનલ. ધોરણ–12 પછી ફાઉન્ડેશન કોર્ષમાં રજિસ્ટ્રેશન કરાવી શકાય છે અને સામાન્યપણે 5 થી 6 વર્ષનો સમય લાગે છે. ગ્રેજ્યુએશન પછી ડાયરેક્ટ ઇન્ટરમિડીયેટ કોર્ષમાં રજિસ્ટ્રેશન થાય છે જેમાં અંદાજીત 4 વર્ષનો સમય લાગે છે. ગુજરાતમાંથી દર વર્ષે અંદાજિત 500 જેટલા વિદ્યાર્થીઓ જ CAની પરીક્ષા પાસ કરી શકે છે.

CS (કંપની સેક્રેટરી)

મોટાભાગની કંપનીઓમાં કાયદાકીય અને વહીવટી કાર્યો માટે CSની જરૂરિયાત હોય છે. બેંક અને પ્રાઇવેટ કંપનીઓમાં કાયદાકીય, વહીવટી, ડોક્યુમેન્ટેશન, કોર્પોરેટ ગવર્નન્સ અને ધંધાકીય વ્યવહારો માટે CSની જરૂરિયાત હોય છે. બીઝનેસ અને કો–ઓપરેટીવ લો, શેર માર્કેટ, ઇન્વેસ્ટમેન્ટ મેનેજમેન્ટ, કોર્પોરેટ ગવર્નન્સ, કન્ઝ્યુમર પ્રોટેક્શન લો, ઇન્સ્યોરન્સ અને CSR વગેરે જેવા ક્ષેત્રોમાં પણ સારી કેરિયર બનાવી શકાય છે.

LLB (વકીલ)

વકીલનું મુખ્ય કામ કાયદાકીય સલાહ અને અસીલો માટે ક્રિમીનલ અને સિવીલ કેસ લડવાનું છે. ધો.–12 પછી LLBનો અભ્યાસક્રમ 5 વર્ષનો છે, જો કોઇ વિદ્યાર્થીને ઇન્ટીગ્રેટેડ (BBA / B.Com / BA + LLB) કોર્ષ કરવો હોય તો 5 વર્ષનો સમય લાગે છે. LLB પૂર્ણ કર્યા બાદ થોડા વર્ષોનો અનુભવ મેળવીને પ્રાઇવેટ પ્રેક્ટીસ શરૂકરી શકાય છે. શરૂઆતમાં પગારનું ધોરણ રૂ. 12,000 થી રૂ. 20,000 હોય છે.

!

તમને જાણીને આશ્ચર્ય થશે કે એકપણ એવો કોર્ષ નથી કે જેમાં માત્ર ધો.12 સામાન્ય પ્રવાહનો વિદ્યાર્થી જ એડમિશન લઇ શકે છે. વિજ્ઞાન પ્રવાહનો વિદ્યાર્થી પણ આ તમામ કોર્ષમાં એડમિશન લઇ શકે છે. વિજ્ઞાન પ્રવાહનો વિદ્યાર્થી પણ CA / B.Com. / BBA / BCA / BA કરી શકે છે.

- Top MBA કોલેજોમાં એડમિશન મેળવનાર મોટાભાગના વિદ્યાર્થીઓ એન્જીનીયર જ હોય છે. MNC & Finance Industryમાં પણ એન્જીનીયર હોય છે, કારણકે ફાઇનાન્સ અને એકાઉન્ટીંગનો પાયો મેથ્સ જ છે. IIMમાં એડમિશન મેળવવા માટેની CAT-2019ની પરીક્ષામાં 100 PR મેળવનાર તમામ 10 ઉમેદવારો એન્જીનીયર હતા અને 99.99 PR મેળવનારા 21 ઉમેદવારોમાંથી 19 એન્જીનીયર હતા.

ધો.– 10 પછીના પ્રોફેશનલ અભ્યાસક્રમો

ડિપ્લોમા એન્જીનીયરીંગ

આર્થિક રીતે મધ્યમ વર્ગના વિદ્યાર્થીઓ કે જેઓ ટેકનીકલ ફિલ્ડમાં કેરીયર બનાવવા ઇચ્છે છે તેમના માટે ડિપ્લોમા એન્જીનીયરીંગ પણ એક સારો વિકલ્પ છે. ડિપ્લોમા એન્જીનીયરીંગ 3 વર્ષનો અભ્યાસક્રમ છે, જે પૂર્ણ કર્યા બાદ ઇન્ડસ્ટ્રીઝમાં દર મહિને રૂ. 12,000 થી રૂ. 25,000ના પગાર સાથે જોબ મળી શકે છે. ડિપ્લોમા એન્જીનીયરીંગ પૂર્ણ કર્યા બાદ ડિગ્રી એન્જીનીયરીંગના બીજા વર્ષમાં સીધો પ્રવેશ પણ મેળવી શકાય છે માટે ડિપ્લોમા + ડિગ્રી 6 વર્ષમાં પૂર્ણ કરી શકાય છે. ડિપ્લોમા એન્જીનીયરીંગ પૂર્ણ કર્યા બાદ ધો. 12 પાસ સમકક્ષ સર્ટીફીકેટ મેળવી શકાય છે.

પ્રકાર	કોલેજ	બેઠકો	વાર્ષિક ફી
Govt./GIA	36	16,000	1,000
SFI	106	39,000	40,000 થી 50,000

સ્કોલરશીપઃ ધોરણ–10 માં 80 PR થી વધુ હોય અને કુટુંબની કુલ વાર્ષિક આવક 6 લાખ કરતા ઓછી હોય તેવા વિદ્યાર્થીઓને સરકારશ્રી તરફથી MYSY સ્કોલરશીપ મળે છે, જેમાં 50% ફી અથવા રૂ. 25,000 પૈકી જે ઓછુ હોય તે દર વર્ષે મળવાપાત્ર છે.

ડિપ્લોમા બાદ નોકરીની તકો (Placement)

- ડિપ્લોમા અભ્યાસ પૂર્ણ કર્યા બાદ નોકરી કરવા ઇચ્છતા વિદ્યાર્થીઓએ સિવિલ, મિકેનીકલ, ઇલેક્ટ્રીકલ બ્રાન્ચને પ્રથમ પસંદગી આપવી જોઇએ.
- MNC કંપનીઓ દ્વારા મહિને Rs. 15,000/- થી Rs. 25,000/- સુધીનો પગાર ઓફર કરવામાં આવે છે. જેવી કે, Maruti, Tata Motor, Adani Power, etc.
- MSME કંપનીઓ દ્વારા મહિને Rs.12,000/- થી Rs. 15,000/- સુધીનો પગાર ઓફર કરવામાં આવે છે. જેવી કે, Amul, Orbit, UltraCab, Ascent, etc.
- વર્ષ 2020-21માં લગભગ 45 કંપનીઓ દ્વારા રાજકોટમાં પ્લેસમેન્ટ ડ્રાઇવનું આયોજન કરવામાં આવ્યુ હતુ જેમાં Reliance, CEAT, Wipro, Tata Chemical, Essar Steel, Suzuki Motors, L&T Construction વગેરે જેવી મલ્ટીનેશનલ કંપનીઓ દ્વારા વિદ્યાર્થીઓને આકર્ષક પગાર સાથે જોબ ઓફર કરવામાં આવી હતી.
- રાજકોટ સીટીમાં આવેલ વિવિધ GIDCમાં મોટાભાગના ઔદ્યોગિક યુનિટ મધ્યમ અને નાના સ્કેલના છે, જ્યાં મોટાભાગે ટેકનીકલ એક્સપર્ટના બદલે માત્ર ટેકનીકલ જ્ઞાન ધરાવતા તથા સારી ટેકનીકલ સ્કીલ ધરાવતા ઉમેદવારોની માંગ વધુ હોય છે. જેથી ડિપ્લોમાનાં વિદ્યાર્થીઓને હોમ ટાઉનમાં જ Rs.12,000/- થી Rs.20,000/- ના માસિક પગારની નોકરી ખુબ સરળતાથી મળી રહે છે.
- રાજકોટમાં જ આશરે 500+ ફાઉન્ડ્રી, 150+ ફોર્જીંગ યુનિટ, 320+ મશીન ટુલ મેન્યુફેક્ચરિંગ યુનિટ, 300+ મોટર અને પંપ મેન્યુફેક્ચરિંગ યુનિટ, 300+ ઓટો પાર્ટ્સ મેન્યુફેક્ચરિંગ યુનિટ, 60+ બેરીંગ મેન્યુફેક્ચરિંગ યુનિટ તથા 30+ ખેતીના સાધનો બનવાના યુનિટો આવેલા છે, જેમાં બહોળા પ્રમાણમાં ડિપ્લોમા મીકેનીકલ અને ઇલેક્ટ્રીકલ બ્રાન્ચના ઉમેદવારોની જરૂરિયાત રહે છે.
- જામનગરમાં બ્રાસપાર્ટ તથા મોરબી અને વાંકાનેરમાં સિરામિક તથા કચ્છમાં વિવિધ મલ્ટીનેશનલ કંપનીઓ જેવી કે BKT, Electrotherm, Welspun India, AMW વગેરે દ્વારા વિવિધ પ્રોડક્ટનું મેન્યુફેક્ચરિંગ અને Adani, TATA, Suzlon જેવા દિગ્ગજ કંપનીઓ દ્વારા વિદ્યુત ઉત્પાદન માટેના ઘણા એકમો કાર્યરત છે. જેમાં કાયમી ધોરણે વિવિધ મશીનોના ઇન્સ્ટોલેશન અને મેઇન્ટેનન્સ માટે બહોળા પ્રમાણમાં ડિપ્લોમા મિકેનિકલ અને ઇલિક્ટ્રીકલના ઉમેદવારોની જરૂરિયાત રહે છે.
- રાજકોટની આજુબાજુના વિસ્તારના ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર ડેવલોપમેન્ટ જેવા કે ઇન્ટરનેશનલ એરપોર્ટ,એઇમ્સ હોસ્પિટલ, ન્યુ રેસકોર્સ જેવા આઇકોનિક પ્રોજેક્ટસ તથા રોડ, બિલ્ડીંગ, પાણી–ડ્રેનેજ જેવી સુવિધા માટે મોટા પ્રમાણમાં ડિપ્લોમા સિવિલના ઉમેદવારોની જરૂરિયાત રહે છે.

ડિપ્લોમા એન્જીનીયરીંગ કોના માટે? (Diploma Engineering for whom?)

- મધ્યમ વર્ગના વિદ્યાર્થીઓ કે જેઓને ટેકનીકલ ફિલ્ડમાં ઝળહળતી કારકિર્દી બનાવવી હોય અને ઓછી ફી તથા ઓછા સમયગાળામાં ટેકનીકલ ફિલ્ડમાં સફળ કારકિર્દી બનાવવા ઇચ્છતા હોય તથા અભ્યાસ બાદ પોતાના જ હોમ ટાઉન કે તેનાથી નજીકમાં જ નોકરી કરવા ઇચ્છતા હોય તેમના માટે ડિપ્લોમા એન્જીનીયરીંગ સુવર્ણ તક છે.

ITI (ઇન્ડસ્ટ્રીયલ ટ્રેઇનીંગ ઇન્સ્ટીટ્યુટ)

- સરકારી/અર્ધ સરકારી/પ્રાઇવેટ ઔદ્યોગિક તાલીમ સંસ્થાઓમાં વિવિધ પ્રકારના રોજગારલક્ષી અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશ આપવામાં આવે છે. ITI ના અભ્યાસક્રમો 3 માસથી લઇને 2 વર્ષ સુધીના હોય છે. ITIમાં ટર્નર, ફીટર, વેલ્ડર, મોટર મીકેનીક, વાયરમેન, ઇલેક્ટ્રીશીયન, કોમ્પ્યુટર ઓપરેટર, સર્વેયર, પ્લમ્બર, કાર્પેન્ટર વગેરેને લગતા અભ્યાસક્રમો આવે છે. પ્રાઇવેટ કોલેજોની વાર્ષિક ફી રૂ. 12,000 થી રૂ. 17,000 હોય છે.
- આર્થિક રીતે નબળા કુટુંબના વિદ્યાર્થીઓ કે જે ભણવામાં પણ એવરેજ છે (ધો. 10 માં 50% કરતા ઓછા) તેમના માટે ITI કોર્ષ સારો વિકલ્પ છે.

વિજ્ઞાન પ્રવાહમાં Groupની પસંદગી

એડમિશન–2020ના આધારે

	એન્જીનીયરીંગ V/S	મેડિકલ
પ્રવેશની શક્યતા	સરળતાથી (35,000 વિદ્યાર્થીઓ અને 70,000 બેઠકો)	અત્યંત કઠીન (80,000 વિદ્યાર્થીઓ અને 5,508 બેઠકો)
સમયગાળો	4 વર્ષ (પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએશનની જરૂરીયાત નથી)	9-10 વર્ષ (4.5 વર્ષ + 1 વર્ષ + 1 વર્ષ + 3 વર્ષ)
કેરીયરમાં તકો	MNC થી શરૂ કરીને MSME સુધી પ્લેસમેન્ટની વિશાળ તકો. PSU તથા સરકારી કંપનીઓમાં પણ નોકરીની વિપુલ તકો. ટેકનીકલ નોલેજના આધારે ઓછી મુડીથી ખુદનો બિઝનેસ પણ શરૂકરી શકાય છે. વિદેશમાં પણ નોકરીની સારી તકો.	મેડિકલ/પેરામેડિકલના અભ્યાસક્રમને અનુરૂપ ઇન્ડસ્ટ્રીઝમાં નોકરીની તકો હોતી નથી માટે પ્લેસમેન્ટ હોય નહી. વિદ્યાર્થીએ પ્રાઇવેટ પ્રેક્ટીસ કરવાની હોય છે અથવા હોસ્પીટલ/હેલ્થકેરમાં નોકરી કરી શકે છે. સરકારી નોકરીઓની સંખ્યા જૂજ છે.

વાર્ષિક ફી – એન્જીનીયરીંગ

કોલેજ	બેઠકો	વાર્ષિક ફી
સરકારી	10,500	1,500
પ્રાઇવેટ	43,500	40,000 - 1,00,000
પ્રાઇવેટ	9,000	1,00,000 - 2,40,000

વાર્ષિક ફી – મેડિકલ

કોલેજ	બેઠકો	વાર્ષિક ફી
સરકારી	1,408	25,000
અર્ધસરકારી-GQ	1,360	3,00,000
બાકીની બેઠકો	2,740	6,00,000 - 26,00,000

શરૂઆતમાં આવકનું ધોરણ

	અભ્યાસક્રમ	અભ્યાસનો કુલ સમયગાળો	શરૂઆતમાં મંથલી આવક	ગુજરાતમાંથી દર વર્ષે એડમિશન મેળવતા વિદ્યાર્થીઓ
મેડિકલ	MCH / DM (સુપર સ્પેશયાલીસ્ટ)	12-13 વર્ષ	1,50,000 થી 2,00,000	100
મેડિકલ	MS / MD (સ્પેશયાલીસ્ટ)	9-10 વર્ષ	70,000 થી 1,00,000	500
મેડિકલ	MBBS	5-6 વર્ષ	30,000 થી 50,000	6,000
એન્જીનીયરીંગ	IIT/DAIICT	4 વર્ષ	1,50,000 થી 4,00,000	500
એન્જીનીયરીંગ	NIT/IIIT	4 વર્ષ	50,000 થી 2,00,000	1,000
એન્જીનીયરીંગ	Top 5 Colleges of Gujarat	4 વર્ષ	25,000 થી 1,00,000	4,500
એન્જીનીયરીંગ	Next 10 Colleges of Gujarat	4 વર્ષ	15,000 થી 50,000	6,000
એન્જીનીયરીંગ	બાકીની એન્જીનીયરીંગ કોલેજો	4 વર્ષ	10,000 થી 30,000	53,000

નીચેનો ડેટા 90% વિદ્યાર્થીઓને ધ્યાનમાં લઇને આપવામાં આવેલ છે, બાકીના 10% વિદ્યાર્થીઓ અપવાદરૂપ હોય છે જે ઘણુ બધુ વધારે સારૂ મેળવે છે. અપવાદરૂપ વિદ્યાર્થીઓનો મુખ્ય ગુણધર્મ સતત હાર્ડવર્ક હોય છે. આ ડેટા માત્ર નોકરી કરતા વિદ્યાર્થીઓને ધ્યાનમાં લઇને બનાવવામાં આવેલ છે, બિઝનેસ નહી.

કેરીયર		કેરીયરની શરૂઆતમાં અંદાજીત મંથલી આવક	15-20 વર્ષ પછી મંથલી આવક	ગુજરાતમાં દર વર્ષે નવી માંગ	પ્રવેશની સરળતા	નોકરીની તકો
ડોક્ટર	MCH / DM (સુપર સ્પેશયાલીસ્ટ)	1,50,000 થી 2,00,000	3 લાખ થી 5 લાખ	200	અત્યંત કઠીન	સ્થિર છે ~
ડોક્ટર	MS / MD (સ્પેશયાલીસ્ટ)	70,000 થી 1,00,000	1.5 લાખ થી 3 લાખ	1,000	અત્યંત કઠીન	સ્થિર છે ~
ડોક્ટર	MBBS	30,000 થી 50,000	50 હજાર થી 1 લાખ	1,000	કઠીન	સ્થિર છે ~
એન્જીનીયર (BE/BTech)	કોમ્પ્યુટર/આઇ.ટી.	15,000 થી 4,00,000	2 લાખ થી 10 લાખ	15,000	સરળ	ઝડપથી વધે છે ↑↑
એન્જીનીયર (BE/BTech)	સિવિલ/મિકેનીકલ/ઇલેક્ટ્રીકલ	12,000 થી 50,000	1 લાખ થી 3 લાખ	15,000	સરળ	વધી રહી છે ↑
પ્રોફેશનલ્સ	CA	12,000 થી 50,000	1 લાખ થી 3 લાખ	300	અત્યંત કઠીન	વધી રહી છે ↑
પ્રોફેશનલ્સ	વકીલ (LLB)	12,000 થી 20,000	1 લાખ થી 2 લાખ	2,000	સરળ	સ્થિર છે ~
પ્રોફેશનલ્સ	ડિપ્લોમા એન્જીનીયર	12,000 થી 25,000	75 હજાર થી 2 લાખ	5,000	સરળ	વધી રહી છે ↑
પ્રોફેશનલ્સ	ITI ટેકનીશીયન	10,000 થી 20,000	50 હજાર થી 1 લાખ	5,000	સરળ	સ્થિર છે ~
ઓફીસ જોબ	એકાઉન્ટન્ટ (B.Com.)	8,000 થી 15,000	30 હજાર થી 1 લાખ	10,000	સરળ	ઘટી રહી છે ↓
ઓફીસ જોબ	કલાર્ક (BBA / BCA)	8,000 થી 15,000	30 હજાર થી 1 લાખ	20,000	સરળ	ઘટી રહી છે ↓

વાલી અને વિદ્યાર્થી મિત્રો, આજથી 15-20 વર્ષ પહેલાની નિર્ણય લેવાની પધ્ધતી ખરેખર સારી હતી. હોંશીયાર વિદ્યાર્થીઓ સાયન્સની પસંદગી કરતા, એવરેજ વિદ્યાર્થીઓ કોમર્સ અને નબળા વિદ્યાર્થીઓ આર્ટ્સની પસંદગી કરતા. આજે પણ સોસાયટી અને ઇન્ડસ્ટ્રીઝમાં આ જ પ્રમાણે નોકરી અને પગારનું ધોરણ છે અને ભવિષ્યમાં પણ એમ જ રહેશે. **સામાન્યપણે, સૌથી વધારે સાયન્સ ગ્રેજ્યુએટ્સ કમાય છે, ત્યારબાદ કોઇ પણ ફિલ્ડના પ્રોફેશનલ્સ, ત્યારબાદ કોમર્સ ગ્રેજ્યુએટ્સ અને ત્યારબાદ અન્ય.**

ધો.-10નું રીઝલ્ટ અને કુટુંબની આર્થિક પરીસ્થિતીના આધારે પ્રવાહની પસંદગી

આવક / ધો.-10 રીઝલ્ટ	જો કુટુંબની આવક દર મહિને Rs. 50,000/- થી વધારે હોય તો	જો કુટુંબની આવક દર મહિને Rs. 25,000/- થી Rs. 50,000/- હોય તો	જો કુટુંબની આવક દર મહિને Rs. 25,000/- થી ઓછી હોય તો
PR > 80 (અંદાજીત 70% કરતા વધારે)	સાયન્સ	સાયન્સ	સાયન્સ
60 < PR < 80 (અંદાજીત 55% થી 70%)	સાયન્સ	સાયન્સ / ડિપ્લોમા / કોમર્સ	ડિપ્લોમા / કોમર્સ
PR < 60 (અંદાજીત 55% કરતા ઓછા)	કોમર્સ / ડિપ્લોમા	કોમર્સ / ડિપ્લોમા	ITI

ગર્લ્સ માટે ક્યો વિકલ્પ સરળતાથી સફળ કેરીયર બનાવવા માટે ઉત્તમ છે? શા માટે?

કોમ્પ્યુટર રીલેટેડ કોઈપણ કોર્ષ જેવાકે, B.E. (CE/IT), BCA-MCA, B.Sc. (IT)-M.Sc.(IT)

- **નેક્સ્ટ જનરેશન ડિજિટલ મધર** બનવા માટે, ભવિષ્યમાં ખુબ જ અગત્યની બાબત બની રહેશે.
- **સોફ્ટ બ્રાન્ચ, ફક્ત ઓફિસ જોબ,** સાઈટ પર જવાનું કે ફિઝીકલ વર્ક હોતું નથી.
- **જેન્ડર(સ્ત્રી / પુરૂષ) ભેદભાવ વગરનું વર્ક કલ્ચર.**
- **લોકલ ટુ ગ્લોબલ જોબ (રાજકોટ થી અમેરિકા સુધી).** રાજકોટમાં લગભગ 500 કરતાં વધારે IT કંપનીઓ છે, જેમાં 5,000 કરતાં વધારે આઈ.ટી પ્રોફેશનલ્સ કામ કરી રહ્યા છે. વિદેશમાં સ્થાયી થવા માટે પણ ઘણી સારી તકો છે.
- મોટા ભાગની આઈ.ટી કંપનીઓમાં **5 Days/Week** હોય છે અને **જોબ ટાઈમીંગ પણ ફ્લેક્સિબલ** હોય છે.
- માત્ર 4-5 વર્ષનો અભ્યાસક્રમ, ફીનું એફોર્ડેબલ ધોરણ, સરળતાથી એડમિશન.

એડમિશન

એડમિશન-2020ના આધારે

	એન્જીનીયરીંગ	એડમિશન કેવી રીતે થાય છે?
Group - A	• IIT	JEE (Advanced) All India Rank (AIR)
	• NIT, IIIT, GFTI	JEE (Main) Paper-1 All India Rank (AIR)
	• ગુજરાતની એન્જીનીયરીંગ કોલેજો*	ધો. 12 PCM PRના 50% + GUJCET PRના 50% / JEE (Main) Paper-1 AIR
	આર્કીટેક્ચર (ગુજરાતની કોલેજો)	ધો. 12 બોર્ડના 50% + NATAના 50% / JEE (Main) Paper-2 AIR
Group-B	મેડીકલ (MBBS, ડેન્ટલ, આયુર્વેદિક, હોમીયોપેથીક)	NEET (UG) All India Rank (AIR)
	પેરામેડીકલ (ફિઝીયોથેરાપી, નર્સિંગ, વગેરે)	ધો. 12 PCB થીયરી માર્કસ
	વેટરનરી (પશુ ડોક્ટર)	GUJCET માર્કસ
	ગુજરાતની એન્જીનીયરીંગ કોલેજો*	ધો. 12 PCB PRના 50% + GUJCET PRના 50%
A or B	ગૃપ-A (એગ્રીકલ્ચર, ડેરી ટેક., ફૂડ ટેક.)	ધો. 12 PCM / PCB માર્કસના 50% + GUJCETના 50%
	ગૃપ-B (હોર્ટીકલ્ચર, ફોરેસ્ટ્રી, વગેરે)	
	ફાર્મસી	
	બી.એસસી.	ધો. 12 PCM / PCB PRના 50% + GUJCET PRના 50% / JEE (Main) Paper-1
Any	બી.કોમ, બી.બી.એ., બી.સી.એ., બી.એ.	ધો. 12 બોર્ડના માર્કસ
	સી.એ., સી.એસ., એલ.એલ.બી.	ધો. 12 બોર્ડના માર્કસ
		ધો. 12 બોર્ડ / ગ્રેજ્યુએશન માર્કસ

આ બુકલેટનો ઉદ્દેશ માર્ગદર્શન માટે છે. બુકલેટમાં આપેલ માહિતી માટે પૂરતી કાળજી લેવામાં આવી છે, તેમ છતા કોઈપણ ભુલચૂક હોય તો તેના માટે અમે દીલગીર છીએ. વિદ્યાર્થીઓને અપીલ છે કે પોતાની આર્થિક, કૌટુંબિક, શારીરિક અને બૌદ્ધિક ક્ષમતાના આધારે માતા-પિતા સાથે ચર્ચા કરીને કેરીયરની પસંદગીનો નિર્ણય કરવો જોઈએ.

ક્રિસ્ટલ સ્કૂલ્સ
✔ રેસિડેન્સિયલ સ્કૂલ ✔ રેગ્યુલર સ્કૂલ ✔ ડે-સ્કૂલ
રાજકોટ યુનિટઃ ઘંટેશ્વર પાર્ક, જામનગર રોડ, રાજકોટ. ✆ 735 999 0303
પડધરી યુનિટઃ ભારત હોટલ સામે, પડધરી સર્કલ, પડધરી. ✆ 735 999 6789
NURSERY -TO- STD.12th
(ગુજરાતી તથા Eng. Med.)

21-22

STD. 10TH

અહીં જીત નક્કી છે...
વિદ્યાર્થીઓની અને તેમના સ્વપ્નોની...

99.90 PR
ગોજીયા જાનવી

99.86 PR
બારડ સંકેત

99.85 PR
પરમાર હેમાંશી

99.68 PR
પરમાર ઉજય

99.65 PR
સેવરા બ્રીજેશ

99.58 PR
કમાણી ધનંજય

99.52 PR
બારડ સુજલ

99.41 PR
પરમાર મયંક

99.32 PR
જાડેજા જાર્ગવીબા

99.27 PR
કલોલીયા રોનક

99.27 PR
સોંડાગર પ્રિયા

99.17 PR
જાડેજા બ્રીજરાજસીંહ

99.07 PR
ગોહિલ રાજદિપસિંહ

99.04 PR
વિંઝુડા રૂહાની

99.02 PR
જોષી મૈત્રી

98.86 PR
મોરી માર્ગી

98.86 PR
ખાણધર ગૌરાંગ

98.80 PR
મદનાની સંધ્યા

98.79 PR
મકવાણા માનસી

98.69 PR
સાપરીયા પ્રિયા

98.62 PR
લાલપરા દિશા

98.59 PR
દેવમુરારી અભિજીત

98.55 PR
રાવલ દર્શિત

98.28 PR
પંડ્યા પ્રથમ

98.14 PR
સિંધવ ક્રિયાંશી

98.06 PR
સાગઠીયા સ્વીટી

97.91 PR
સોલંકી કૃપા

97.91 PR
સેવરા હેત્વી

97.91 PR
મેહતર મહમ્મદ સફી

97.76 PR
જાડેજા ઓમદેવસિંહ

2122
COMMERCE
1st
BOARD
જાડેજા હેપિરાજ 99.99PR
4th
BOARD
મકવાણા આનંદ 99.96PR
7th
BOARD
પરમાર કર્મદિપ 99.93PR
99.67 PR
બલદાણીયા જાનવી
99.55 PR
સુવાન સિદ્ધરાજ
99.37 PR
ખાણધર રાજ
99.34 PR
અગ્રાવત યશ
99.33 PR
જાદવ ધ્રુવી
99.31 PR
ખંભાયતા પ્રિયા
99.31 PR
ગોહિલ દક્ષ
99.29 PR
બારડ ખુશી
99.25 PR
ગજેરા વૈદેહી
99.22 PR
કણઝારીયા વિવેક
99.22 PR
ચૌહાણ મંથન
99.08 PR
ચાવડા હર્ષ
99.06 PR
વાઘેલા રવિ
98.96 PR
ભાદ્રેચા ક્રિષ
98.92 PR
રામાણી હર્ષ
98.84 PR
મોલિયા વ્રજ
98.53 PR
ડાભી વલ્લભ
98.53 PR
વાંક યુવરાજ
98.53 PR
જાડેજા તૃપ્તિબા
98.43 PR
સોજીત્રા અભય
98.27 PR
બાબીયા સ્તુતિ
98.17 PR
રાઠોડ વિસ્મિતા
98.17 PR
વાજર સ્નેહા
98.12 PR
સોરઠીયા આયુષ

21-22
GUJCET
GUJCET માં શ્રેષ્ઠ પરિણામની
પરંપરા જાળવતી ક્રિસ્ટલ સ્કૂલ્સ્...
Gujarat 5th
કોરીયા જસ્મીન
115
/120 Marks
99.95 PR
સેવરા રોહિત
112.50
/120 Marks
99.86 PR
ડાભી દિપક
111.25
/120 Marks
99.83 PR
99.77 PR
મોવર કાન્હા
99.43 PR
સેંજલિયા દર્શિલ
99.23 PR
નનેરા રાહુલ
99.04 PR
સાખરા શ્રવણ
98.86 PR
બેડિયાવદરા નિતિન
98.75 PR
જેઠવા નિધિ
98.71 PR
સોલંકી ભુમિકા
98.67 PR
ચાવડા અનિલ
98.44 PR
ગાધે શિતલ
98.36 PR
વાળા જાનવી
98.29 PR
ઝણકાત નેન્સી
98.29 PR
રાઠોડ જીગર
97.87 PR
કનારા અંકિત
97.18 PR
ડોડિયા દિવ્યેશ
96.31 PR
કાનાણી ગોપી
95.06 PR
ચૌહાણ નિકિતા
95.19 PR
કુબાવત અંશ
95.01 PR
નાકરાણી નેવિલ
94.09 PR
પીપરોતર હરેન્દ્ર
93.94 PR
આંબલિયા મિલન
93.59 PR
હરિયાણી હિના
93.37 PR
ડોડિયા દિનેશ
91.68 PR
કારેણા દર્શના
90.37 PR
પરમાર યુવરાજસિંહ

FACILITIES
@ CRYSTAL SCHOOLS

CRYSTAL SCHOOLS
Education · Culture · Leadership

Modern School Infrastructure

Spacious Play Ground

Library & Reading Area

Physics Lab

Biology Lab

Chemistry Lab

Science & Research Lab

Computer Lab

Modern Classrooms

Smart Class Room

Indoor Game Zone

Outdoor Sports Ground

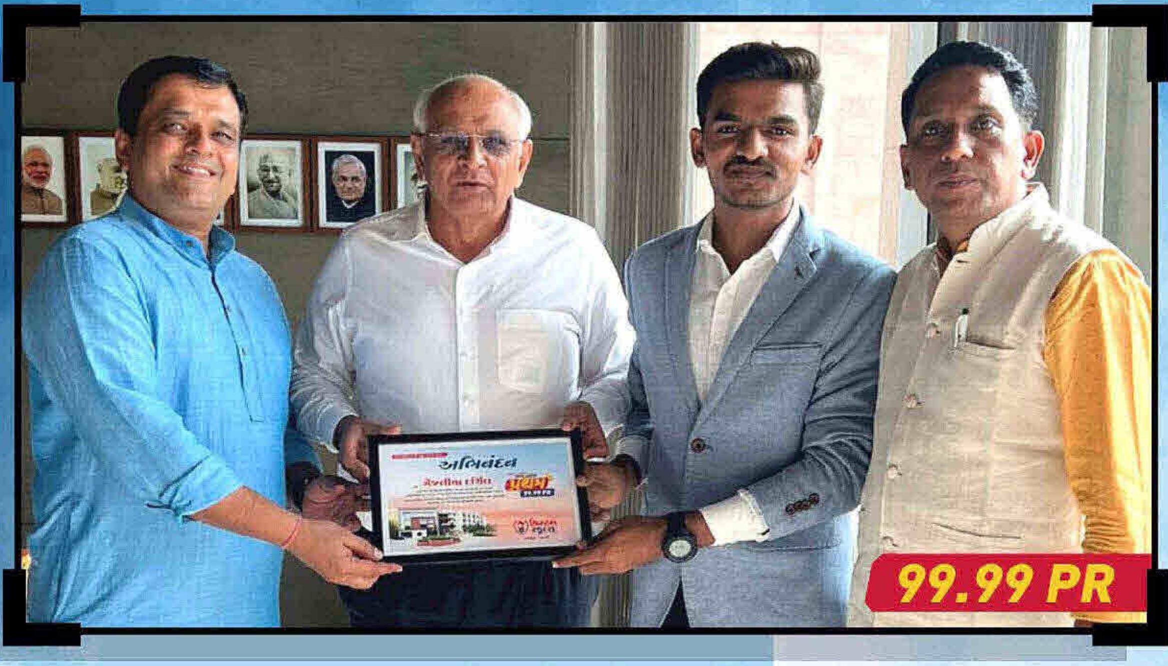

ધો.૧૨ સાયન્સમાં માત્ર રાજકોટ શહેરમાં જ નહીં,
સમગ્ર ગુજરાતમાં પ્રથમ નંબર લાવવા બદલ

રાજ્યના મુખ્યમંત્રીશ્રીએ ક્રિસ્ટલ સ્કૂલ્સ્‌ના ચેરમેન શ્રી રણજીતસર તેમજ મેનેજીંગ ડિરેક્ટર કેતનસરને પાઠવી શુભકામનાઓ...

સ્કોલરશિપ

ફી માફી પ્રવેશ પરીક્ષા

ઓનલાઈન / ઓફલાઈન
ટેસ્ટ માટે આજે જ રજીસ્ટ્રેશન કરો

81000 29000

મોસ્ટ IMP પ્રેક્ટિસ પેપર સેટ
મેળવવા માટે આજે જ સંપર્ક કરો...
81000 29000

આજે જ રજીસ્ટ્રેશન કરો અને મેળવો
ફી માફી upto 100%

હોસ્ટેલ સુવિધા
ધો.5 થી 12 ના વિદ્યાર્થીઓ માટે બોયઝ–ગર્લ્સ માટેના અલગ–અલગ હોસ્ટેલ સાથેના વિશાળ સંકુલ

CRYSTAL SCHOOLS
— Education · Culture · Leadership —

ગર્લ્સ યુનિટ રાજકોટઃ ઘંટેશ્વર પાર્ક, જામનગર રોડ, રાજકોટ. 735 999 0303
બોયઝ્ યુનિટ પડધરીઃ ભારત હોટલ સામે, પડધરી સર્કલ, પડધરી. 735 999 6789

info.crystalschools@gmail.com | www.crystalschools.org

Nursery to 12th • સાયન્સ-કોમર્સ-આર્ટસ્ • (ગુજરાતી તથા Eng. Med.)

ap ads 98256 95311